

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

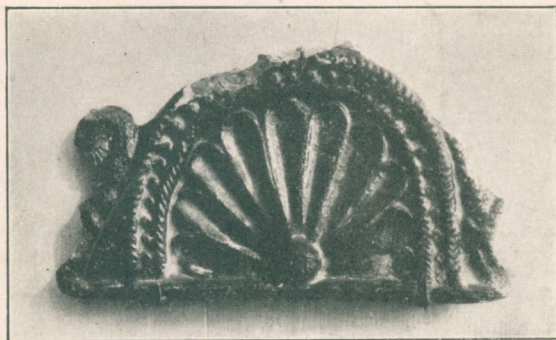
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

58

BODIL MICHELSDATTER

HISTORISK TIDSBILLEDE
FRA HEDEBOEGNEN

En gammel Kakkel

AF
V. MORTENSEN
KARLSLUNDE

BODIL MICHELSDATTER

HISTORISK TIDSBILLEDE
FRA HEDEBOEGNEN

Karlsunde Kirke og gamle Præstegaard.

AF
V. MORTENSEN
KARLSUNDE

ØSTSJÆLLANDS FOLKEBLADS BOGTRYKKERI
KØGE · MCMXXXIV

Vi har vort Hjem paa Sletteland,
nær Havets friske Bølger;
bag Pilehegn om Agerland
sig Kæmpehøje dølger.
Graalærken synger glad mod Sky,
og Kirken lyser midt i By;
den minder med sit Klokkeslag
om Tid, der gaar og kommer.

Køgebugten runder sig med sin jævne, krumme Linie ind paa Sjællands Østkyst, og dens lange Bølger ruller over Revlerne ind mod den flade Kyst, der kun enkelte Steder hæver sig op til lave Skrænter, der dog bærer Navn af Klinter. Ret indenfor Kysten og følgende denne har Sandet fra Arilds Tid lejret sig i en lav, men bred Voldbræmme, der benævnes Jernnen. Paa dennes Udside mod Havet gror mellem sanddækkede Tangbunker Marehalm, hvis stive Bladspidser tegner Cirkelbuer i det fine, hvide Sand, naar de føres hid og did af Vinden. Jernens bølgede Overflade dækkes ud for Carlslunde af et tæt Græstæppe, hvorfra de silkebløde Kobjælder om Vaaren rejser deres store, mørkeblaa Hoveder, der nikker tungt til Hjejle og Ryle, til Ræv og Hare, der løber dem forbi. Sommeren pynter Tæppet med Tusinder smaa Stedmoderblomster, med fine, røde Nelliker, gule Evighedsblomster og brune Harekløver.

Længere syd paa gror Lyngen frodigt; men helt ned mod Køge forsvinder Jernen, og flade Strandenge og grøn Marsk lægger sig helt ud til Bugtens let saltede Vande.

Store Strækninger af Jernen er nu beplantet, men forhen laa det alt aabent hen, frit for Sol og Vind.

Fra Carlslunde Strand ses i Nord Hovedstadens Taarne, og udenfor dem Amagerlands svage Kystlinie med Kongelunden som en blaalig Skygge. I Syd rejser Køges Sct. Nicolai sit svære Taarn, ret som en Kæmpe, der staar paa Vagt og skuer milevidt ud over Sø og Land. Følger Øjet derved fra Kysten ud, fanger det Vallø Taarnspidser over Skoven, og som Slut paa Stevns Lands lange Kystlinie blaaner Skovene paa Køge Sønakke. Udenfor er den aabne Østersø.

Vældig er Bugten, naar den laaner Kraft fra sin Moder, Østersø, naar Stormen farer frem og rejser Bølgerne i skumhvide

Kamme og driver Skibene ind til Stranding paa Revlerne. Saa stiger Vandet og bryder ind over det flade Land, skyller helt op til Husene langt inde i Landet. Da er Bugten saa streng som Nabo.

Men betagende smuk er Bugten, naar Bølgerne hviler, og Luftens Varmedis sitrer over den store, blanke Flade, mens Fata Morgana tegner sit Æventyrland med Skove, Byer og Slotte hist ude, hvor Himmel og Hav mødes i et Enhedens Favntag.

Indenfor Jernen er Enge og Moser, Fortidens Søer, der havde Trævækst ved Bredderne og paa Holmene. Dør færdedes Hjorte og Vildsvin; Bæveren fældede de Buske og Træer, den havde Brug for til Føde og til Dække over sin Jordhytte. I Rørskovene stod den brune Rørdrum; Hejrer og Storke fandt rigelig Føde, og Skarer af Svaner, Gæs og Ænder slog sig ned paa de blanke Vandflader.

Sørne groede til. Træer og Dyr sank ned og gemtes i den sorte Tørvemasse.

Oldtidens Folk boede og byggede nær Kysten og Mosesøerne. De mange Kæmpehøje, Oldsagerne i Agrene og de nutidsfundne mange Grave paa Jernen er Vidnesbyrd derom.

Havets Bølger rullede, og Tids-havets Bølger rullede med dem. Der kom andre Folk med andre Skikke. Inde i Landet voksede Byerne op, Rundbyer og Langbyer. De hvide Kirketaarne tit-

tede frem og sendte Klokketoner ud over Slettelandet, naar Sol steg op, og Sol gik ned, saa og paa de hellige Dage, og naar Graven aabnedes for at gemme de hensovede. Aartier gik, Aarhundreder svandt. Der blev Færdselsvej over Jernen langs Kysten til og fra Staden. De stive Vognes Hjul skar dybe Furer i Sandets tynde Græsdække. Det var tunge Mil fra Køge til Axelstad. Man bedede under Vejs og lod Hestene græsse i Lavningerne, hvor Fugten holdt sig, saa Græsset dør var frodigere.

Slettelandets Jord var frugtbar, lerfyldt og tung; den gav rig Høst. Og de fugtige Enge gav rigelig Mad til Ungkvæget. Man gav Engene Navne som Elsemad og Silkemad; her var Græsset finere og blødere. Og her, hvor Ager og Eng mødte hinanden, sprang en Kilde med lifligt Vand. Og samme Kildes Liflighed blev større, da det rygtedes, at en Kvinde fra Byen, som var plaget af en slem Syge, var blevet helbredet ved at søge til Kilden. Hans Nat, drikke af Vandet og bade de syge Steder dermed.

— — —

Sommersolen glitrer i Bugtens Bølger, i Mosernes mange Vandspejl som i Silkemads Kilde. Markerne om Carlslunde ligger i Vange, en med det grønne Græs, en anden med den gule Sæd, og atter en med Hørren den blaa. Varmedisen hviler over Byens straa-tækte Huse.

Ved Bystævnet med Stenkran- sen om den gamle Ask leger en Flok af Bysens Børn; og da den gamle Anders Hare just kommer stavrende forbi, støttet tungt til sin Knortekæp, flokkes Børnene om ham og raaber paa, at han skal fortælle dem en Historie. Han vil gaa videre, men Børnene trækker i ham, saa han maa følge med. Saa tager han da Sæde paa Oldermændens flade Sten, mens Børnene lejrer sig om ham. Og saa fortæller Anders om Nisserne i Bondens Lader og Stalde, om Spøgelse paa Kirkegaarden og om Smaafolkene i de gamle Høje.

„Saa var der og for mange Aar tilforn en Karl fra denne By, som red en Aftenstund forbi de fire Høje hisset ude østen for. Og ret som han saa' ind mod Højene, da saa' han, at den ene af dem stod paa Søjler saa røde som Ildsluer; og han fornam, at der var Fest og Larm hos Højfolket. Og da han lystede at se den Fest an, saa standsede han sin Hest. Snart derpaa kom en Mand fra Højen ham imod med et gyldent Bæger, hvoraf han bød Karlen at husvale sig med en Drik. Men saasom Karlen vidste, hvad I skal vide, Børn, at man ej med sligt Trolldøj skal have at skaffe, saa tog han vel imod Bægeret, men kastede Drikken bag ud over Akslen og red med Bægeret i Haanden ind mod Byen, saa fort han kunde. Men ej var den lille Mand til Sinds at lade ham slip-

pe, hvorfor han satte i Rend efter Karlen. Da kom de til en gammel Mand paa Vejen, og da han saa', hvordan Sagerne stod, raabte han Karlen an og sagde, at han skulde ride over knoldet og buklet. Karlen satte da Hesten over Grøften ind paa Pløjelandet, og da Højmanden var halt, kunde han ej her saa hastig følge med. Ind til Byen kom Karlen; men da Hesten satte over Præstens Vad her ret ved, da var Trolden ved Bysens østre Vangeled. Og da Kirkelaagen stod aaben, sprængte Karlen ind paa Kirkegaarden, thi dør vidste han, at Trolden ej kunde følge, saa som intet ukristens tør komme did, hvor der er Kors og viet Jord. Men Trolden tog en stor Sten og hev den efter Karlen; og sidder den Sten den Dag i Dag her i Kirkens Ringmur ret vesten for Stenten. Men Karlen gav Bægeret til Præsten, som viede det med Korsets Tegn og hellige Ord og skænkede det til Kirken. Og paa Bægerets Fod lod han prente Anno 1561.“

Anders Hare rejste sig og gik; men Bysens Børn sad forundrede og tavse, og en og anden af dem skævede ængstelig hen til Præstens Vad, hvor Anders i det samme gik over.

Juleklokkerne.

Det Herrens Aar 1619 led mod Enden. December var inde, og Folks Tanker vendte sig mest mod den hellige Jul. Da gjaldt

det mest om at have Sulekarret fyldt, Øllet brygget og Brødet bagt. Thi ej maatte nogen i den hellige Jul savne noget til Styrkelse og Vederkvægelse for Legemet, ligesom vor Far, Præsten, sørgede for den aandelige Kost, som var til Styrkelse for Sjælen, og gav Aanden Vækst hos hans Sognebørn.

Op over Carlsunde Bys lave Straatage hæver Kirken sig. I Vester knejser Taarnet med Kobberhanen til Vindfløj. Nedenfor Lydehuller mod Vest er indmuret Billedet af et lidet Kreatur. Det er af hvid Sten og anses af nogle for en Hund, af andre for en Hest, men ligner dog mest et Lam. Hvad dette Vartegn tyder paa, véd man ej med Sikkerhed; men er det ellers en gammel Tradition, at ved et Alters Foundation og Oprejsning blev et levende Lam derunder indmuret for at skærme Kirken mod onde Aanders Magt. Og kan da sligt og være sket her. Lidet under dette Billede ses den store blaa Træskive til Sejrværket, som findes under Klokkerne.

Paa Kirkens søndre Side har Mændene deres Indgang gennem Vaabenhuset, medens Kvinderne gaar ind til deres Stolestader fra Nord. Sønden for Kirken, i Solsiden, har de mere fremragende Slægter deres Gravsteder. De fattige og smaa er i Livet som i Døden paa Skyggesiden. I Kirkegaardens Laager er lagt Rister, som skal forhindre løsgaaende

Kvæg og Svin at gaa ind, thi ej sømmer det sig at have saadanne gaaende paa viet Jord mellem Gravene.

Ret sønden for Ringmuren er Degnens Bolig, og den østre Laage fører ind til Præstegaarden med sine fire Længer, Vaaningshus, Gadelængen eller Portlængen, Staldlængen og Kirkelængen. Midt i Gaarden er Brønden med Karm og Vippe. Mod Øst breder den smukke Have sig ned til Pilehaven, der gaar tvært over fra søndre til nordre Gade.

Alt i Præstegaarden er skønt og fornøjeligt at skue, saasom nuværende Præst, Hr. Hans Kyse, har ladet Gaarden forny.

Den korte Decemberdag er til Ende, og Kirkens Klokker har ringet Dagen ud. Den gamle Hans Kyse, der alt for to Aar siden fyldte de syv Gange ti, sidder i Armstolen ved Vindvet i sit Studerekammer. I Ovnen med de sortglasserede, smukt tegnede Kakler knitrer Ilden, medens Vindstødene ryster de blyndfattede Ruder. Døren ind til Studerekammeret staar Hælften aaben, og dér inde ligger Præstens Kvinde, Dorthe Nielsdatter, syg. Ved Sengen sidder Datteren, Anne, som nys fyldte sit 19. Aar. Hun ser med Bekymring paa Moderen, der drager Aanden tungt; men da hun snart efter synes at slumre, gaar Jomfru Anne sagte ind til Faderen og tager Sæde hos ham; hun lægger sit Hoved ømt mod hans Skulder,

og med Taarer i Øjnene siger hun:

„Ak, hjærte Fader, det bæres mig for, at min kære Moder ej skal faa Lov at høre Julens Klokker kime, al den Stund hun bliver ringere for hver Dag, der gaar.“

„Mit hjærte Barn,“ svarede Præsten og tog Datterens Haand, „ogsaa jeg har været og er end i stor Ængstelse for, at vor gode Moder ret snart vil faa Rejsebud. Saa fik jeg og sidstleden Søndag, da jeg kørte til Sogns, ilde Varsel af nogle sorte Fugle, der fløj uden Ro om den gamle Gravhøj; ved Cagstrup Kirke, saa og om min Vogn. Men nu har jeg fanget Lise ved den Tanke, at om end Gud Herren i sin Visdom skulde saa bestemme, at Dødens Engel skulde blive vor Gæst, da ejer vel Himlen en Juleglæde, der er end større og renere end Jorderigs. Og Himmeriges Klokker giver vel større Lyd end vore Klokker her.“

Jomfru Anne tørrede Taarerne bort og syntes at fatte sig; men hun brast paany i Graad og sagde:

— Var det da omsonst, at jeg sad ved Kerten her og baldyrede den Pude til Moder min! Nej, hun maa ikke dø; den skal hun have i Juleskænk.

Nu hørtes den syge jamre sig, og Anne gik for at se til hende.

De mørke Decemberdage sløf sig hen, og der var Bekymring og Ængstelse i Præstegaarden,

thi ringere og daarligere blev den syge. Jomfru Anne fik ej megen Søvn i sine unge Øjne, hvortil hun dog trængte saa meget; og naar hun iblandt kom ud i Stegterset, da var der saa mange Spørgsmaal at besvare, naar Pigerne trængte paa og saa gerne vilde vide, hvorledes det led med deres kære Frue. Jomfru Annes Taarer var mange, og Taarer fældede da ogsaa baade Karen og Kirstine. Og Præsten selv var saa sørgmodig; men han sad taalmodig ved sin Hustrus Leje, tog hendes Haand i sin og talte Trøstens Ord til hende.

Saaledes sad han da ogsaa om Aftenen silde den niende December. Han havde formaaet Anne til at lægge sig ind paa sit Kammer for at prøve paa at faa Søvn i Øjnene i Stedet for Taarer, om det var muligt.

Kirkens Sejrværk slog tolv tunge Slag, der lød saa alvorligt i den mørke Nat. Den syge vendte Hovedet og spurgte, hvad Lyd det var, og da Præsten havde forklaret hende det, sagde hun: Da fornemmer jeg, at det var Dødens Klokke, der slog for mig, ej hører jeg mange Kirkens Klokkeslag herefter.

— Om saa er, min hjærte Dorthé, gensvarede Præsten, da vil Gud i sin Naade lade Dig frydes ved Himmeriges evige Klokker.

Da Dagen sivede frem over Filehaven i Øst, var Dorthé Nielsdatter Kyse død. Jomfru Anne græd end mere og gemte sin bal-

dyrede Pude paa Bunden af sin Moders store Laagkiste.

— — —

Der gaar Lyd af Spader og Skovle i Carlslunde Kirke, og Stemmer lyder iblandt. Otte og tredive Aar er hengaaet, siden Hans Kyses første Hustru, Mareren Andersdatter, var stedt til Hvile her straks foran Altret. Nu brød man Gulvet op og gravede ned, thi her skulde og Dorthe Nielsdatter begraves. Midt i Kirken, paa nordre Side, tværs overfor Prædikestolen, var opsat en Trætavle med Hans Kyses og Dorthe Nielsdatters Brystbilleder med hostegnede Navne. Den var opsat dør til Æresminde hin Dag, da Præsten fyldte de syv Gange ti; saa kunde da alle, som kom her, se, hvor stor en Kærlighed Sognets Folk nu bar til Præsten, endda man til en Begyndelse ej vilde antage ham, fordi han ej vilde ægte den gamle Præstekvinde, der sad i Kaldet. Men Kongelig Majestæt havde da strengelig budet, at man skulde modtage ham. Og da først han havde Kaldet, tog han ogsaa Kvinden; og alt var gaaet godt.

Nu var man naaet ned til Marrens sammenfaldne Kiste, og al den opgravede Jord laa hen ad Kirkens Gulv. Og dør hen over bar man Dagen derpaa Kisten med den døde; og Præsten selv forrettede Ligtjenesten, og han takkede Gud for de mange lykkelige Aar, han havde faaet Lov

at leve sammen med sin kære Hustru.

Dagene gik, de korte og graa, og Nætterne led, de lange og tunge, og saa kom Julens hellige Timer. Men der var Sorg og Savn i Præstens Hjem, og fra alle Hjem i Byen sendtes Medfølelsens Tanker til den gamle Præst og hans kære Anne.

Det var sært og svært for Præsten i Julens hellige Dage at staa for Altret og se det højnede Gulv dør straks foran; thi ej kunde Gulvets Fliser endnu helt dække over Graven! Jorden tittede frem imellem dem. Dør nede gemtes nu de to, der havde delt Livsens Sorger og Glæder med ham.

Da han paa anden Juledag stod vendt mod Menigheden, kom han til at se hen paa sin Hustrus Kontrafej dernede i Kirken. Og det kom ham for, som om hun smilede til ham og gav ham Nik, ret som om hun ønskede, at han snart skulde komme til hende, hvor hun nu var. Hans Stemme skælvede, og han fornam, at han blev bleg, og at Fødderne ry-stede.

Kirkeværgen, Jørgen Due, havde set det, og da man gik fra Kirke, kom han hen til Præsten og sagde: „Det kom mig for, at vor Far blev ilde; I er da ej syg?“

„Nej, ikke nu, min gode Jørgen; men jeg føler grant, at det var sidste Gang, jeg sang Julens Evangelium for jer; thi jeg fik Varsel fra Dorthes Billede om større Ting, som snarlig vil ske“.

Jørgen Due greb Præstens Haand og sagde: „Ej alle Varsler gælder. Gud signe jer og være jer naadig“. Dermed tog han Huen af og bød Farvel.

Det var tomt og vemodigt for Præsten at komme hjem. Vel var Jomfru Anne saa god og kærlig og omhyggelig, og vel var der lunt og hyggeligt i Studerekammeret ved den smukke Ovn med de pyntelige Kakler; men intet kunde for ham opveje det dybe Savn, som Døden havde bragt til Huse.

Hans Kyse satte sig i Armstolen og tænkte over Livet og Døden. Og han tænkte paa det, der var sket i Kirken. Skulde han mon selv snarlig komme til at hvile hos Dorthes foran Alteret, og en anden komme og overtage Gerningen her? Hvorledes vilde det vel saa gaa Anne? Ja, Gud Herren, som hjalp over saa meget, vilde vel saa ogsaa nok forhjælpe hende. Hun var jo ung og havde saa mildt et Sind; maaske kunde hun blive her som Frue i Huset. Ej var her jo nogen Enke at tage sammen med Kaldet, men saa kunde det maaske blive Datteren for Enken. Ja, hvem vidste vel, hvad der kunde ske. Og den gode Jørgen Due. Venligt var det af ham ej at ville tro paa noget Varsels Betydning, men ej var det saa let for den, der fornåm Varselet, at regne det for intet. Havde ikke Fuglene ved Kirkehøjen varslet ret om Dorthes Død; og havde ej saa mange af

Byens Folk betroet ham, at de og havde haft slige Varsler, før noget ondt var kommet til deres Hus. Jo visselig! Salig Dorthes havde tilsmilet ham igennem sit Kontrafej; kun han havde set det, men saa vidste han ogsaa nok, hvad det havde at betyde.

Det var blevet silde. Anne kom ind og bød Godnat, men Præsten følte ej hverken Trang eller Lyst til at lægge sig endnu. Han trak Armstolen hen foran Ovnen, lukkede de indvendige Skodder for Vinduerne og satte sig atter til Hvile.

Og som han sad her ene i den sildige Aftentime, steg Minderne fra de mange Aar, han havde tilbragt her, som en Billedrække frem i hans Sjæl. Der var nu først Uenigheden med Sognemændene, der ej vilde give ham Kaldet, fordi han ej vilde ægte den gamle Maren, der sad i Kaldet. Saa kom Kongelig Majestæts Brev. Kongens Bud maatte adlydes. Mændene antog Præsten, og saa tog han Maren. Samlivet havde været kort, men saa fik han Dorthes, med hvem han havde levet lykkelig i de mange Aar. Ak, hvor lyslevende stod hendes Billede for ham i denne Stund! Det var, som om hun sad her hos paa Halmstolen med Rokken foran sig. Hun var saa flittig, og hun spandt Uld og Hør. Rokkehjulet snurrede, Samtalen gik, og Tiden gik. Tidens Rokkehjul snurrede, og Aarene svandt. Ærefuld var Rejsen til

Prins Christians Hylding i Ringsted, hvor han var sammen med Provsten Anders Madsen i Snoldelev og Ingvor Jensen fra Greve. Og for at ære den himmelske Konges Bud om Barmhjertighed havde han besøgt de besatte i Køge, da Huskorset rasede. Ak, hvor ilde var det at se de arme og høre om al deres Kval og Nød. Varmt og inderligt havde han her i Kirken fremført Bønner for de besatte, om Herren sig dog vilde forbarme og jage bort alt Djævelskab.

Præsten rejste sig for at pirre i Ilden; da lød der dæmpede Klokkeslag fra Kirkens Sejrværk; han saa mod Vinduet satte sig og lyttede. Da faldt hans Blik paa den liden Kalk og Disk, der stod paa Boghylden. Ogsaa den var et Minde. Den havde han selv skænket til Menigheden for dermed at betjene syge og døende. Med den havde han ofte vandret ud i Sognet, og med Herrens Legeme og Blod havde han givet de døende Husvalse og Trøst, saa de med Saligheds Haab var gaaet ind gennem Dødens mørke Port.

Med denne gyldne Kalk var han og nys gaaet ind til den kære Dorthe og havde beredt ogsaa hende til at drikke Dødsens Skaal.

Just da Præsten mindedes dette, tyktes han, at han blev ilde som nys i Kirken, hans Hænder og Fødder skælvede, og der gik en Gysen igennem ham, og han tyktes atter at se den kære Dor-

the staa hos med Smil og Nik. Da fik han den Tanke, at han vilde betjene sig selv med det hellige Sakramente, nu, da han var syg; ej kunde man jo vide, hvad der kunde ske.

Med Besvær rejste han sig fra Stolen og nedtog de hellige Kar, saa og Brød og Vin, og med hellig Andagt og ydmygt Sind nød han Sakramentet.

Da han atter tog Sæde, kom det ham for, at Væggene i Stuen svandt bort, Loftet hævede sig, den lille Messinglampe paa Bordet steg og skinnede som en Stjerne med særlig Glans. Han hørte Klokker ringe, og alle Nathimlens Stjerner blev tilsmilende Engle; og blandt dem alle kendte han Dorthe. Den gamle Præst lukkede Øjnene, foldede de magre Hænder og sagde: Herre Jesus, annam min Aand. End hørtes et Suk, og hans Aand var faret hen. Død sad den gamle Hans Kyse i Armstolen ved Ovnens slukte Lue.

Kirkens Klokker har nys ringet det ny Aar ind, og nu maa de atter gaa. Alle Taarnets Luger er aabne, for det skal høres over det ganske Sogn, ja, helt over til Cagstrup, at de ringer Hr. Hans Kyse til Hvile i Kirken hos hans to kære Hustruer. Som de dog ringer og runger! Der er Smerte i Tonebølgerne fra den store Klokke med de gamle Munkebogstaver, saa og i dem fra den lille, den Hans Kyse fik ophængt, da den gamle ganske var revnet

ved Ringningen over højsalig Kong Frederik den anden. Den bærer Indskriften: Verbum Dei manet in æternum, Herrens Ord bliver evindeligt. Ja, Herrens Ord bliver til evig Tid, om end Slægterne segner i Døden. Jomfru Anne græder, som skulde hendes unge Hjærte briste. Det er saa svært med den Ensomhed og det Savn. Vil de Klokker da aldrig standse! Jo, nu standser de brat, da Sørgekaren er kommen fra Præstegaarden over i Kirken. Forrest gaar den ny Provst, Hr. Mikkel Madsen Butterup fra Greve, og den lærde Magister Glob fra Køge. Dernæst følger Hr. Wiborg fra Snadelev, Hr. Viffers fra Reerslev og Hr. Peder Mand fra Jersie. Disse gode Mænds Nærværelse viser grant, hvilken Agtelse Hans Kyse besad i det ganske Herred.

Provsten forretter Ligtjenssten, og fra Prædikestolen oplæser han for den anselige Forsamling Hr. Hans' Testimonium og giver han den døde megen Ros og Hæder, samt udtaler det Ønske, at Herren vil betænke Menigheden med en god Hyrde, en værdig Efterfølger til den salig afgangne; og at Herren ligeledes i sin store Naade vil forhjælpe den unge Jomfru, der ensom og sorgfuld blev tilbage.

Herrens Naade.

Snarlig skulde det ske, at disse fromme Ønsker blev opfyldt. Vel var Sommerens Dage ej saa

solrige i Jomfru Annes Sind som over Havens Urter og Sæden paa Vangene; men lysteligt var det dog, naar paa Helligdagene en og anden kom af dem, som vilde se paa Kaldet og prædike i Herrens Hus. Da faldt og deres Blik paa Jomfruen, og hun saa paa dem igen; og ej var det alene Sommervarmen, der fik Kinderne til at blusse, og de unge Hjærter til at banke hastigere, naar hun førte Gæsterne ud at bese Havens Blomster, og Samtalen da gik om, hvad Tiden vilde bringe.

Høsten kom, og Dagen gik paa Hæld; men Luften var saa ren, og Maanens Glans blev større. Ofte saa Køkkenpigen fra sit Kammers, at Jomfru Anne gik saa tankefuld i Havens Gange helt ned mod Pilehaven, hvor Dampen fra den side Jord ba. Aftenens Kølighed ind. Her gik Anne og tænkte og drømte Ungdomsdrømme, skønne Fremtidsdrømme, hvoraf hun først vakt ved Sejrværkets dybe Slag, der lød saa alvorligt gennem den sildige Aftens Stilhed. Saa søgte hun ind paa sit Kammers og drømte videre, som en tyve Aars Mø kan drømme om Livet og dets Fryd.

Og Drømmene blev til Virkelighed. Thi skete det en Dag hen mod Kvæld, at Anne stod i Haven og saa paa de Blomster smaa, som mest bar Høstens Farve. Da kom en Rytter i Trav gennem Byens østre Vangeled; hun hørte Hestens Sjap over Vadet ved

Pilehaven, og straks derpaa var Rytteren gennem Præstegaardens Port. Hvem kunde det være, og hvad Bud bragte han vel? Jomfru Annes Hjærte slog stærkt, da hun forlod Haven, og snarlig fik hun Gaadens Løsning. Det var Provstens Karl fra Greve, der bragte Bud, at førstkommende Søndag, som var den 14. efter Trinitatis, vilde her komme hid en Mand ved Navn Mads Wessel, som havde modtaget Tilladelse til at prædike i begge Kirker, da han ønskede at faa Kaldet her og hvad dermed fulgte.

Søndagen kom, og Hr. Wessel kom, Spændingen kom, og saa kom der og meget Folk til Kirke for at høre. Og Hr. Mads talte om de ti spedalske og om den ene, der vendte tilbage for at sige Tak. Og hele Tiden sad Jomfru Anne og saa paa Hr. Mads, og det tyktes hende, at han var saarar en Mand at se paa, og saare lifligt faldt hans Ord. Og derom var alle enige, at ham vilde de gerne have til Præst. Og Kaldsmændene blev tilbage i Kirken, da alle andre var gaaet af Kirke, og de enedes om at stemme paa Hr. Mads. Og havde de spurgt Jomfru Anne, da havde hun ogsaa sagt Ja; men hun gik i samme Stund med Hr. Mads i Havens Gange. De saa paa Blomsterne, og de talte om dem. Saa skønt talte han derom, saa og om andre Blomster, som Havens Blomster var Sindbilledet paa.

Saa sled Dagene sig hen. Jævn-døgn kom og gik, og Efteraaret gulnede Træernes Blade. Mer ogsaa dette har sin Skønhed; og ej lader Træerne Bladene falde, før de har sat ny Knopper til den Vaar, som skal komme. De skifter kun Klædning; og det samme gjorde Jomfru Anne. Og da Hr. Mads kom igen, fordi han havde faaet Kaldet, da mødte hun ham i den Dragt, som hun godt vidste, klædte hende bedst. Det havde og Pigerne sagt, lige saa den gode Jørgen Due; og havde han tilføjet, at bedre var Jomfrukald end Enkekald, og lykkelig den, der fik det og slig en Jomfru.

Da Hr. Mads havde faaet Kaldet, varede det ej heller længe, før han fik Jomfruen med, den unge, lyse Jomfru Anne. Og Kirkens Klokker ringede for dem, da højjærværdige Hr. Provst Butterup viede dem til Mand og Hustru. Og helt anderledes lød Klokkerne den Dag; dog de var de samme, som først paa Aaret havde ringet over hendes salig Fader.

Der var Fest og Gilde i Præstegaarden. Bønderne dansede paa Præstens Lo; Søren Spillemand gned Violin saa lystigt, og Mortens Fingre legede paa Klarinetten som aldrig før, da Jomfru Anne blev danset ud af Pigernes Lag og ind i Konernes. Lystigt lød det, da Mikkel Jyde raabte, at nu skulde Dansen holde inde, medens de drak Brudeparrets Skaal. Der blev drukket mange Skaaler

foruden den, og den sidste var for Byens skønneste Blomst, Fru Anne.

Præstens Gave.

Min allerhjørtækæreste Anne, sagde Hr. Mads Dagen derpaa, i denne skønne Morgenstund, da vor Lykkes Morgenrøde straalte os i Møde, beder jeg Dig modtage en liden Skænk til Amindelse. Dermed fremtog han en gylden Ring, hvori var indsat en Perle, og satte den paa hendes Finger.

— Tak, min hjerte Mads! Med Fryd skal jeg bære denne Ring; men jeg har jo alt modtaget en langt større Gave, da jeg fik Dig selv; intet bedre kan jeg eje af alt det, som er i Verden.

— Dine Ord fryder mig over al Maade. Saa give Gud, at jeg maa svare dertil. Men end en Gave har jeg til Dig; men den maa Du selv vælge. Jeg giver Dig at ønske det, som din Hu i denne Stund mest slaar til.

— Om saa maa være, gentog Fru Anne, saa beder jeg Dig følge mig i Herrens Hus; der vil jeg fremsige mit Ønske.

Haand i Haand gik de ud gennem Porten over Kirkegaarden. Her gik Else Ifvers og Karen Bryggers og puslede ved nogle Grave. Da de saa Præsten og hans Frue komme, brød de deres Puslen af og kom hen og ønskede det unge Par Guds Fred og Lykke og mange gode Dage.

Saa stod da det unge lykkelige Par foran Alteret, der, hvor Gra-

ven gemte Fru Annes salige Forældre, og saa sagde Anne: — Om Du her, min hjerte Mand, vil lade lægge en Sten til Amindelse og Ære for dem, som Graven gemmer, da skal jeg vide Dig saa megen Tak derfor; og lad saa det være min anden Morgengave.

Der var en Alvors Klang i hendes Stemme, og en Taare duggede Øjet; men skøn som Duggens Perle paa Rosens Blad var Taareperlen i Fru Annes Øjne.

— Min fagre Rose, Du kærlige Sjæl, svarede Præsten, hvad Du ønsker, skal Du faa. Og belærer dette dit Ønske mig tilmed om, at ej nogen Overtro har Plads i din Sjæl; thi saa vilde Du ej paa denne Dag ved en Ligsten mindes om Døden.

— Ej skal denne Sten minde nogen af os om Døden, men langt hellere om et Ord, som min salig Fader saa ofte læste for Moder i hendes Sygdom, og det var dette: Kærlighed er stærk som Døden, mange Vande kan ej slukke den.

— Saaledes skriver Salomo i sin Højsang; og saa skal da ogsaa denne Sten minde os om Kærlighed i Liv og Død.

Dermed gav han hende saa kærligt et Kys, og saa gik de Kirken ud.

Vinteren kom, og streng blev den. Men i Carlsunde Præstegaard var lunt og godt. I de lange Aftener sad Præsten og hans unge Frue i Studerekammeret og frydede sig ved den jævne Varme, der straaled fra de smukt teg-

nede sorte Kakler i den store Ovn, som Fru Annes Fader havde ladet opsætte. Og til end mere Fryd var den Kærlighedens Varme, der hver Dag strømmede i rigt Maal fra Præsten til hans Frue, og til ham igen, og fyldte hver Livsdag med Glæde og gjorde alt Arbejde let. Og der var meget Arbejde at gøre. Fru Anne havde sit i Hus og Have, og Hr. Mads havde sit i Menigheden i begge Sogne, thi han var en meget flittig, vindskibelig og tjenstagtig Mand i sit Embede. Og ej var det ham nok paa de hellige Dage, naar Klokkerne kaldte, at tale til Godtfolk, der kom til Kirke; men erfor han, at nogen laa syg og led ilde, da gik han til dem. Til dette kom, at han var en meget begavet Mand, der ej alene formaaede at trøste, men og at undervise i Guds Ord. Og det var hellig Fest, naar han gik med Hans Kyses gyldne Kalk og Disk ud i Sognene for at berede de døende til den sidste Rejse. Og aldrig frygtede han for nogen forgiftig eller smitsom Syge, om han skulde blevet befængt deraf og død paa Steden.

For alt dette og meget andet, som godt var, blev Hr. Mads og hans Frue elsket, æret og agtet i den ganske Menighed. Og der blev da Glæde hos alle, da det spurgtes, hvad Præstens Pige fortalte ved Fastelavngildet hos Jens Tolsen, at der nok snart blev en mere i Præstegaarden. Og saaledes var det.

Der var kommet en Stenhugger til Køge for at udhugge Ligstene til nogle Borgere der; og saa snart Hr. Mads forfarede dette, red han en Dag derud og tingede med Huggeren om ogsaa at komme hid og hugge Hans Kyses Ligsten. Saa tingede de om Stenens Art, dens Sværhed og Farve, saa og om, hvad derpaa skulde hugges, og om Betalingen derfor. Og snart derefter agede Jørgen Due og Laurits Simens derud og hentede Stenhuggeren og hans Svend, saa og Stenen, som var kommen med Skibslejlighed til Køge fra Malmø.

Saa huggede og hamrede og lankede de; og skønt var det at se, hvorledes Kans Kyses Kontrafej voksede hver Dag tydeligere frem paa Stenen, livagtig som man saa ham derinde i Kirken paa Maleriet, som Stenhuggeren havde at se efter. Og der kom en Bue over ham, som stod han i Korbuen og talte til Menigheden; den ene Haand var opløftet, og holdt han Alterbogen i den anden. Og i Hjørnerne over Buen fremkom to Skjolde, i det ene saas et Alterbæger, hvilket var til Amindelse om, at salig Hr. Hans havde skænket Guld-bægeret til Menigheden; og i det andet stod Herrens Navnetræk I. H. S. og D. N. D., hvilket var Dorthe Nielsdatters Navn. To skønne Søjler bar Buen over Fræsten, og forneden saas en Tavle med Indskrift, den, Hr.

Mads havde sat sammen efter Mesters Maal, hvor mange Bogstaver, der vel var Plads til. Saare skøn var Stenen, da den var færdig, og klart og tydeligt læste man da, om man ellers for-maaede, da det var hugget al-neste med store Bogstaver:

„Her ligger begravnen he-derlig oc vellerd Mand Her Hans Pedersøn Kyse som vor Sogneprest til Karlslund og Kagstrup Kirker i 42 Aar. Han var barnefødt i Kyse her i Sielland Aar 1547 oc døde den 27. Decernber Aar 1619. Oc saa ligger hos hannem begravnen tven-de hans kiere Hostruer, Ma-ren Andersdaater, som døde den 12. Martii Aar 1581 og Daarete Nielsdaater, som døde den 10. Decbr. 1619. Gud gifve dem alle en ære-fuld Opstandelse.“

Saa tog Jørgen Due og Lau-rits Siemens og fire Mænd des-foruden den smukke, tunge Sten og bar den ind i Kirken og lagde den paa Graven straks foran Alteret. Og Præsten og Fru Anne kom og saa den og glædede sig ret over dette Minde om Kær-lighed stærk som Døden. Den Sten tog mange Daler af Hr. Madses Lomme, men han gav dem gerne.

Sorrig og Glæde.

Solen kan ej altid skinne; der kommer Skyer og Skygger

iblandt. Og vel blev Livet for Hr. Mads og Fru Anne fyldt med mange sollyse Dage i Fryd og Glæde; men der kom og dem, der bragte Skygger af tunge Skyer med Taarestømme og Hjærtensorg. Fryd var det at høre Børnene tumle om i Gaard og Have, friske og glade; og Gud have Lov, at de havde et godt Nemme og gerne tog imod den Kundskabs Lære, der blev dem givet. Det var da ret en Glæde, da deres Kærligheds Førstegrø-de, den gode Knud, ved sine Kundskabers Fylde naaede til at gaa ind som Hører ved Skolen i den gode Stad Roskilde. Og fik Faderen samme Herrens Aar og-saa et Avancement, da den gode Provst i Greve, Hr. Butterup i Herren var hensovet, og Hr. Mads da fulgte ham efter i dette be-troede Embede. Saa ringede og Bryllupsklokkerne føje Tid der-efter for Jomfru Dorthé, hvem Præsten, Hr. Laurids Sørensen til Vejby hjemførte som sin unge Brud. Da følte Hr. Mads ret sin Lykkes Højde, og han glemte aldrig at takke Herren for Livet og dets Glæde, han var glad ved sin Lykke.

Da skete det en lys og dejlig Sommerdag, at Provsten fik hid-skikket Bud, at en af hans Sog-nemænd, navnlig Oluf Jørgensen i Kagstrup haardelig skulde af-straffes, hans Hoved afhugges, og Kroppen i hedensk Jord begraves, saasom han Aaret tilforn, i Svenskekrigens Tid, udi et

Slagsmaal paa Tune Gade ynkelig havde omkommet Arvid Byrgesen. Vel havde Hr. Mads erfaret, at dette onde var sket, og havde han og talet strengelig til Oluf derom; men denne havde forklaret og sagt, at det ej havde været hans Hensigt at omkomme Arvid, men saasom han var meget vred, havde han vel slaaet noget for haardt. Og saasom Hr. Mads kendte Oluf som en ellers rolig Mand, der haardt fortrød, hvad han havde gjort, saa vilde Præsten nu, da Dømmen var faldet, prøve at tale Olufs Sag hos Lensmanden og forfare, om det ej lod sig gøre, at Straffen blev noget formildet. Men Lensmanden svarede dertil, at ihvor skønt det var med Provstens Medlidenhed, saa maatte dog Retten gaa sin Gang; det eneste, der ved Straffen lod sig ændre, var dette, at Oluf kunde faa Lov at blive begravet i kristen Jord, men Hovedet maatte han miste.

Saa stævnede da meget Folk fra de omliggende Sogne hin Julidag, som var den 21. i det Herrens Aar 1646 til Tune By for der at være til Stede ved det forfærdelige, at Skarpretteren efter Bud og Befaling afkortede stakkels Oluf Jørgensen. Thi saaledes skulde det være, at han selv skulde miste Livet paa samme Sted, hvor han havde omkommet Arvid.

Men paa Cagstrup Kirkegaard stod Provsten, Hr. Mads, og me-

get Godtfolk fra Sognet og ventede paa dem, der kom agende fra Tune med Olufs Lig. Og selv fornåm Provsten noget af den Skam, det var for Menigheden, at en Mand herfra skulde lide en saa forsmædelig Død. Med dyb Alvor og strengelig talte Provsten til dem, som stod hos, og sagde han, at ved dette, som nu var sket, maatte man ihukomme Apostelens Ord: „Bliver I vrede, da synder ikke“. Der gik en Uhyggens Mumlen gennem Flokken, da Vognen kom til Syne paa Bakken ved Kæmpehøjen ret udenfor Kirkegaarden, men ganske stille var der, da Liget blev baaret ind og sænket i Graven. Og ej blev der holdt nogen Ligtale, thi Oluf var jo saa stor en Synder.

Den Skygge, der ved dette var faldet over Hr. Madses Sjæl, var dog for intet at regne mod det Sorgens Mørke, han snarlig skulde komme til at vandre i.

Otte Aar var hengangne, siden den gode Knud var bleven Lektiehører udi Roskilde. Og Glæde havde det været at erfare, at det gik ham saa vel; og Fest var det, naar han Tid og anden kom hjem paa Helligdagene og talte om sit Arbejde. Da sad han hos sin Fader i hans Studerekammer eller gik med Moderen i Haven.

Men saa kom han hjem en Dag i Høst, som ej var en Helligdag, og ej heller blev nogen Festdag, thi han var syg og havde maattet forlade sit kære Arbejde.

— Gud se i Naade til os, sagde hans Fader, din kære Moder er og syg og lider ilde, og ej vil nogen Mikstur bringe nogen Bedring.

Da blev det mørke, tunge Dage i Lykkens Hjem, thi begge de kære led ilde, og Sygdommen tog til. Da sagde Fru Anne en Dag, at hun ønskede at faa det hellige Sakramente, om det tænkelig kunde gøre nogen Ændring i Sygdommen. Og saa skete det den næste Dag, at Hr. Anders Lauritzen fra Jersie paa Embeds Vegne kom hid for at forfare et og andet hos Provsten, og bad denne ham da om at give dem alle tre Sakramentet, hvilket ogsaa skete til Sjælenes Vederkvælgelse.

Men ej gav det nogen Vending til det bedre; og fyldtes da Hr. Mads stedse mere af den Tanke, at det var Herrens Vilje, at han skulde miste Anne, hans kæreste paa Jord. Og svært var det at tænke derpaa, og ej var det let med Hjærtets fulde Sandhed at sige: Ske din Villie. Men da tænkte han paa ham, der i sin svare Nød havde sagt: Ske ikke min Villie, men din, og da bøjede Hr. Mads sin Villie under hans, den stærkeste, og han tænkte over, hvor ofte han havde formanet sine Sognebørn til at gøre ligesaa. Da lærte han ret, at et er at formane andre, et andet at gøre det selv; men han gjorde det.

Saa vandt han da derved den

Kraft, der krævedes til at bringe Trøst til sin allerhjørtækæreste Anne, da Afskedsstunden kom. Og det blev en Aften, ret som Sejrværket i Kirken havde slaaet ti dybe Slag. Da stod han ved Annes Leje med hendes Haand i sin; saa stille og sagte hviskede hun: Min hjerte Mads, nu faar Du saa mange Tak for al din Kærlighed imod mig: Nu føler jeg grant, at Herren vil løse op for mig og med Dødens Ro standse al min Kvide.

— Min allerhjørtækæreste Anne, gensvarede Præsten, om jeg turde, da vilde jeg i denne Stund bede om, at Du maatte blive hos mig, thi det føler jeg, at uden Dig er Livet intet værd for mig; og om Gud Herren skulde tage Dig her fra, da vil min Alderdoms Dage blive ensomme og uden Lyst, thi Du var min Sol, min Lyst og Glæde. Men som Guds Børn skal vi bøje os under hans Vilje.

Dermed bøjede Hr. Mads sig over hende og kyssede hendes Haar, hendes Pande og Mund.

— Tak, hjerte Mads! Jeg beder dig mindes, at Solen gaar kun ned for atter at opstaa; saa kommer der og for os alle en Evighedens Morgenrøde, hvor vi atter mødes.

Hun tav og lukkede Øjnene; de dejlige Øjne, der gennem saa mange Aar havde afspejlet hendes Sjæls Dybder, naar hun med hele sin rige Kærlighed havde set paa sin kære Husbond, saa

det havde varmet hans Hjærte.

Hr. Mads følte Taarerne rinde frem og dugge hans Øjne. Da slog Fru Anne end en Gang sine Øjne op, og ganske svagt, næsten uhørligt hviskede hun: — Mads! Saa faldt Øjelaagene til for aldrig mere at aabnes.

Han beholdt hendes Haand i sin, længe, længe, og mærkede, at Varmen veg fra den. Da Sejrværket atter slog, var Fru Anne ikke mere.

Længe stod han og betragtede hende ved Lampens svage Skær. Næppe fattede han, hvad der var sket. Han havde elsket hende over al Maade meget, og nu var hun død! Ak, om han selv maatte dø i denne Stund, følge hende gennem Gravens Mørke til Evighedens Morgenrøde! Men det var vel ej saa Herrens Vilje. Ak, hvor svært og tungt var dog dette! Han tyktes at fornemme, at hans Sjæl og hele Tankesæt blev baaret ind i saa tykt et Mørke; men langt ude i Mørket lyste et Par smaa Stjerner, og det kom ham for, at de havde samme Glans som Annes Øjne. Han knælede ved Lejet og bad Herrens Bøn, og føjede han til: — Og hav saa Tak for Anne og hendes Kærlighed; og lad mig mødes med hende hos dig, hvor der ingen Død er.

Da Provsten atter rejste sig, var der mørkt i Stuen; han havde forglemt at komme Olie paa Lampen, og den var slukt. Han vaagnede som af en Drøm ved at

høre Stemmer inde hos Knud. Ak, den arme Knud! Ej vilde han kunne taale nu at høre om Moderens Død, dertil var han for svag. Mon ogsaa han skulde dø?

Femtedagen derpaa blev Fru Anne stedet til Hvile. Det var en Smertens Dag, som var svær at komme til Ende. Ej formaaede Hr. Mads selv at gøre Ligtjenesten, dertil var han for sorryfuld; men saa havde han formaaet Hr. Erik Mogensen i Greve dertil. Og Gud skal vide, at han gjorde en skøn Ligtjeneste, Gud til Ære, Anne til Hæder, og ham selv og Børnene til sand Trøst. Ret til Hjærte talte han over Ordet: — Herren vil fri mig fra alt ondt og frelse mig til sit himmelske Rige! Ja, nu kunde ej noget ondt naa Anne mere, og han selv naaede vel og engang dertil, hvor hun nu var. Altid havde han tænkt, at han skulde dø først.

Alle Lys i Byen er forlængst slukket; men i Provstens Studerekammer er Lys endnu. Der sidder Hr. Mads ene med sine tunge Tanker og vaager over sin syge Søn, hvis Seng er baaret did ind. Den syge er faldet lidet til Ro; da fremtager Hr. Mads den liden Bog, hvori han for syv Aar siden begyndte at antegne døbte og døde. Han trækker en Gaasefjer ud af Bundtet paa øverste Boghylde og skærer den til med Omhu; og med Alvor og Andagt antegner han da denne Dags store Begivenhed, og det er

ham, som skulde han dertil bruge sit eget Hjærteblod: — Die 7de Semtembris bleff min allerkiertieriste Hustru Anne Hans Daater begraaffven efter en saligen Afsked fra denne Verden; døde sødeligen 2. Septembris mellem 10 og 11 om Natten y sit Alders 52. Hr. Erik Mogensen gjorde en meget smuck Ligtieneste over hinde. Gud giffve mig Naade at findes hos hinde i det evige Liff for Jesu Christi Skyld, som den salige Qvinde ønskede mig. Gud glæde siælen. Hindis Hukommelse velsigner Jeg, mens Jeg er till. Gud hielpe mig oc trøste for sin Godheds Schyld. Amen!

Hr. Mads tog Pennen og krændte den i Ovnen, hendes Faders Ovn. Aldrig skulde noget andet skrives med den Pen, der havde skrevet disse smertelige Ord om hans store Sorg. Og aldrig skulde nogen anden røre den. Anne havde selv givet ham den sidstleden Mortensdag, da Køkkenpigen havde plukket Mortensgaasen.

En Sorg kommer sjælden ene. Det fik Hr. Mads at fornemme, saasom hans kære Søn Knud trende Dage derefter døde sagteligen i Studerekammeret ved fire slet om Morgenen. Atter kom den gode Greve Præst hid og holdt en kristelig Ligtjeneste i meget Godtfolks Nærværelse.

En Trøstens Engel.

Sad da den aldrende Provst ene og sorgfuld tilbage. Graven gem-

te hans bedste Glæde, og drøveligt var det at tænke paa al den Hjærtevé, han havde lidt. Men utaknemmelig vilde det være eneste at tænke derpaa; og hans Tanker gik da ofte tilbage til de Lykkens Aar, da Anne, lys og glad, gik om her og gjorde alt saa vel for ham. Saa og da hun sad her og spandt saa flittelig paa sin Moders Rok i de frydefulde Aftener, naar Børnene var slumret ind, og Dagens Husgerning var endt. Da havde de ofte samtalen om Livsens Lykke og Fryd, og den Lykke, de selv vandt hin Dag, da han kom hertil og fik Kaldet, og Jomfruen, den lyse, glade Anne. Gud have Lov for alt det Livsens Solskin, hun havde bragt ind over deres Samliv!

De tomme Stuers Vemod lagde Tyngsel i Sindet; den brudte Rokkesnor talte sit eget tavse Sprog.

Godt var det, at Gerningen i Menigheden krævede saa meget Arbejde, thi derved kunde Tankerne for en Tid fæstne sig ved andet.

Men saasom det er i Nøden, man skal kende sine Venner, saa havde Hr. Mads faaet at fornemme, at han havde saadanne. Først og især da den gode Hr. Erik i Greve og hans elskelige Hustru, som og hed Anne; og saa hendes Søster Bodil, en saare fin og yndefuld Jomfru, som til og med i sit hele Gestalt og i Tale og Gang saa frydefuldt bar Tanken hen paa salig Anne. Og et saare med-

lidende Hjærte ejede hun i sit unge Bryst. Hun forstod ret hans Sorg og talte derom ret som en Trøstens Engel. Det var Balsam i hans forpinte Sjæl, naar hun talte derom. Og havde hun ogsaa ladet et Ord falde om, at ej behøvede han at sidde ene længere, end han selv vilde; thi der fandtes vel den, som gerne vilde være hos ham og korte hans Ensomhedens Timer. Ja, den Jomfru var ret af dem, der ligesom salig Anne kunde sprede Solskin, hvor hun kom.

Saa havde Provsten og en Nabo, som han kunde regne med blandt sine Venner, den gode Degn Søren Busse. Han var en saare smuk og skikkelig Mand og førte et gudsfrygtigt Levned; saa var han derhos i sin Bestilling flittig, i sin Tale oprigtig, og i sin Gerning forsigtig; i alle Ting ærlig, ingen besværlig, men tjenstagtig og begærlig mod alle. Naar han kom hid for at modtage Provstens Skrivelser og med den gaa Herredet rundt til Sognepræsterne, da fik de ofte en Samtale om andet end det, der hørte Embedet til; og kom det da ofte frem, hvor stor en Kærlighed Degnen bar til sin Hustru Karen; og just derfor kunde han og saa vel forstaa den Savnets Tyngsel, som Provsten maatte bære.

Tre Aar var hængaaet. Da skete det ved Sanct Hansdags Tid, at Provsten faldt i en Sygdom. Og da fik han end mere end tilforn ret at fornemme, hvor trangt det

var at være ene. Thi vel var den gamle Sidsel saare trofast til at pleje ham, men hun havde jo og meget andet at tage Vare, og hun var jo dog en fremmed, og til en saadan kan man ej betro sig med alt. Hvor inderligt ønskede Provsten nu, at salig Anne havde været hos ham, saa at han ret kunde have mærket hendes kærlige Omhu; da vilde han nok snart være ganske karsk igen.

Den lyse Sct. Hans Nat lagde sit Midsommerskær over By og Vang. Blussene lyste, og hvem der var lydhør nok dertil, kunde fra den lune Luft høre mange sælsomme Lyde og fornemme en sær Uro. Men det var jo og i denne Nat, at Hekse og alle onde Aander fo'r gennem Luften paa alskens Ridetøj, og ej var det da sært, om det voldte nogen Uro.

Sidsel sad ved Vindvet for at være ved Haanden, om der skulde være noget, Provsten ønskede. Bedre var det da til og med at sidde her hos; saa var man da ej saa ene som ude i Kammerset bag Bryggerset, og hvem vidste vel, hvad der i slig en Nat kunde hænde for dem, som var ene.

Der fløj en Ugle forbi Vindvet; det gav ingen Lyd, men Sidsel saa den som noget mørkt, der fo'r forbi. Det gøs i hende, og hun spurgte Provsten, om det ej var bedre at lukke Skodderne for. Jo, luk hun kun, og saa vil jeg prøve, om jeg kan slumre lidet.

Sidsel gik forsigtig ud og luk-

kede Skodderne; saa tændte hun et Tællelys og satte sig i Halmstolen ved Vinduet, og snart slumrede baade hun og Provsten.

Næppe havde Kirkens Sejrværk faaet slaaet sine tolv tunge Midnatsslag, før Sidsel rædselsslagen fo'r op, vækket ved, at nogen bankede paa Skodden. Hun sad just og drømte, at nu kunde man da vide, at Hans Pynts Kvinde var en Heks, thi Sidsel saa hende fare over Pilehaven paa en Riskost, og hun havde endda raabt efter hende. Saa kom vel Heksen nu og vilde slaa hende med Kosten.

Provsten vaagnede, da Sidsel fo'r op, og nu spurgte han, hvad det var. Ak, kære vor Far, klynkede Sidsel, hvad ved jeg, hvad for Trolدتøj der kommer her hid ved Midnat og banker.

Der hørttes igen et Dunk, og en Kvindestemme sagde: Døren er stængt, faar jeg Lov at komme ind.

— Det kommer mig for, at det er Ane Niels Jørgens Røst; Du faar gaa ud og lukke op; ej kommer hun her paa denne Tid, uden at hun har noget vigtigt paa Hjærte, sagde Provsten.

Skælvende over den ganske Krop tog Sidsel Lyset og gik ud gennem Stegerset hen mod Døren. Inden hun lettede Krogen, spurgte hun, hvem det var, og da hun havde erfaret, at det var Ane, lukkede hun forsigtig op, og Ane smuttede ind.

Ane Niels Jørgens var Enke og boede i et Hus ved Gadestølen just der, hvor Præstens Pilehave mødtes med nordre Gade. Hun var en ærlig, from og gudfrygtig Kvinde, en god Naboerske for Præstegaarden. Men ej kunde hun bedre end saa mange andre af Byens Folk sige sig fri for at tro paa Nisser og Trolde og andet Gespens; saa yndede hun og at bruge mange Formularer, hvori hun mente laa sær Magt, naar den rette Tid og de rette Omstændigheder var til Stede. En særlig Tro havde hun til Vandet fra Kilden i Silkemad, og formentte, at det i Sct. Hans Nat besad Lægedoms Kraft. Saa havde da den gode Ane i denne Nat været did ude og hjembragte fra Kilden en liden Dunk med Vand; og det vilde hun nu give Provsten, som deraf skulde drikke; thi ilde var det, at han var syg.

Ane gik lige hen til Provstens Leje og sagde: Forlad mig, at jeg vover at hidkomme paa denne sære Tid! Men saasom det har gjort mig Ve, at vor Far var ilde, saa har jeg gjort mig saa mange Tanker, om der ej var noget, hvormed jeg kunde forhjælpe jer som Nabo. Saa har jeg da i denne Nat været ved Silkemads Kilde og hentet noget Vand derfra; og nu beder jeg saa mindelig, at I ej vil forsmaa det, men prøve, om det ej skulde give jer nogen Lindring, om I drak deraf. Men i denne Stund skal det være, thi i Morgen den Dag har

det ej samme Kraft. Saadan er nu min Tro.

— Min gode Ane, gensvarede Provsten, vel maa jeg glædes ved, at Du bærer saa gode Tanker for mig, men ej kan jeg for mit helige Embedes Skyld befatte mig med nogen Slags Overtro; og det Vand, som Du bringer mig, er vel som andre Kilders Vand.

— Jeg formener, det er bedre; og skade jer kan det ej; jeg beder jer saa bønligt, at I vil tage en Drik deraf i denne Nat om Feberens skulde komme, og tørre eders Læber. Og saa maa I ej vredes, at jeg kom saa silde.

— Silde eller aarle siger intet, Ane. Du have Tak for, hvad Du har tænkt; men Overtro er det. — Saa Du ej ellers noget mærkeligt der ude i denne Johannesnat?

— Jo, men ogsaa det vil I vel kalde Overtro og Galskab. Lidet fra mig, der, hvor Kildens Vand rinder i Bækken, stod en ung Karl og stirrede i Vandet; og saa sagde han stille, men dog saa hørligt, at jeg fornåm det:

Du Kildevæld, som flyder her
med Silke i dit Navn,
hvor findes vel min Hjertenskær?
O, vis mig hendes Navn!

Og dermed kastede han nogle Straa i Vandet, og de flød imellem hverandre, og da lagde de sig saaledes, at de viste et B. og et M. Men sligt skal man vel ej heller agte paa.

Ane tøvede ikke paa Provstens

Svar, men bød Guds Fred og Godnat. Sidsel lyste hende ud og satte hastig Krogen paa Døren.

— — —

Provsten var atter frisk; men ej mente han, at det Vand fra Silkemads Kilde havde nogen Del deri. Vel havde han alligevel drukket deraf hin Nat, men ej fordi han troede paa dets Kraft, men alene derfor, at der var ej andet Vand paa Bordet; thi Sidsel var blevet saa fjamsket ved den Banken, og ved det, Ane havde fortalt, at hun ganske havde forglemt at hidbære Vand, som han dog havde formanet hende at gøre. Den gode Sidsel gik dog vel ej i Giftetanker som hin Karl, der havde spurgt Kilden!

Og hvad var det med det Navn paa Vandet? Straa og Overtro. Det var vel et Navn, som Karlen gerne vilde se, og saa saa han det alle Vegne. Ja, var det for Resten saa sært? Havde han ikke selv saa ofte forhen siddet og prentet A. K. til skælmsk og kær Fryd for sig selv og Anne! De samme Tegn stod og paa Laagkisten i Havestuen, og ofte havde han sat dem for sig.

Men nu B. og M. — det slog ned som Lyn i ham; han kendte jo og en af det Navn: Bodil Michelsdatter! Provsten smilede ved at ihukomme dette Navn. Ja, om han nu havde været tyve Aar yngre, da kunde ogsaa han have spurgt Kilden, spøgt med den og set, om den vilde svare.

Provsten tog Plads ved Bordet

foran Ovn. Hans Blik faldt paa en Skrivelse fra Bispen, som skulde videresendes til Præsten i Greve. Han rejste sig for at skikke Bud efter Degnen; men da fik han den Tanke, at han vilde gaa selv; saa kunde de gode Mennesker faa at se, at han atter var frisk.

Solen stod lavt i Vest, da Provsten gik nord ud af Byen gennem Vangeleddet over mod Greve, ad Fodstien langs Digerne med Pilehegnene. Da Provsten havde passeret Dødkilde og den liden Lund paa Præstens Mark og nærmede sig Haven ved Præstegaarden, hørte han en Kvinde-røst synge; og han kendte Tonen og Ordene; det var Malmø-præsten Hans Christensen Sthens skønne Aftensang, som netop dette Aar var besørgel i Trykken:

Den liuse Dag forgangen er,
oc Natten hun hænger os paa,
o Jesu Christe, Herre kier,
Du altid hos os bliffve maa.
Glæde os Gud i Himmerig.

Provsten standsede og lyttede. Det var Jomfru Bodils Røst. Hvor skønt den lød i den stille Aftenstund! Og just da Provsten gik Laagen ind, kom dette Vers:

Du est det evige Guddoms Lius,
det maa vi jo bekiende,
kom til os i vort Hiertes Huus,
med din Naade os optænde.
Glæde os Gud i Himmerig.

— Ret en from liden Jomfru, tænkte Provsten, at hun gaar

her i Haven og sjunger sin Aftensang. Og da Sangersken just nu kom frem mod ham fra en Sidegang, udbød han: Guds Fred og Godaften! Det var ret en Hjærtefryd at høre slig en Sangfugl. Ja, Gud giæde os i Himmerig; men og paa Jorderig kan vi have megen Glæde, om vi ret skønner derpaa.

Bodil nejede undselig og sagde: Ej havde jeg tænkt, at nogen hørte min Sang, og mindst da, at jeg havde saa fornem en Tilhører. Men hvorledes lider Provsten? I var jo nyligen syg.

— Tak, Jomfru Bodil, jeg er nu atter frisk; og den skønne Aftensang har ret oplivet mig. Men hvor træffer jeg Præsten, thi ham gælder mit Ærind først. Embedets Pligter maa agtes som de fornemste.

— Min Svoger er i sit Studerekammer. Det vil glæde ham at se Provsten frisk. Jeg skal anmelde eders Ankomst.

Jomfru Bodil ilede ind, bankede paa Præstens Dør, men aabnede den hastig uden at afvente Svar og sagde: Provst Wessel er kommen hid, og just nu gaar han gennem Haven.

Hr. Erik lukkede Bogen, han læste i og gik ud for at tage imod Provsten, hvem han mødte i Havestuedøren.

— Guds Fred og velkommen! Hivad skylder jeg den Ære at se eders Højærværdighed her ved mit Huses Dør?

— Tak gode Ven og Broder i

Herren. Saa som Vejret var saa skønt, saa lystedes jeg selv i denne Aftenstund at gaa Degnens Ærinde og bringe en Skrivelse fra hans Højærværdighed, Bispen. Og tilmed længtes jeg at skifte Ord med gode Venner; thi jeg føler saa grant, at ej er det godt at være ene.

Præsten bar en Armstol frem og sagde: Det fryder mig ret, at se Provsten frisk igen; jeg beder jer tage Sæde. I maa jo have Hvilten nødig.

Provsten satte sig til rette og fornåm først nu, at han var træt. Bodil kom ind med en Læskedrik.

— Gud signe Dig, lille Jomfru Sangfugl, sagde Provsten og greb hendes Haand. Og ej var det alene Præsten, jeg havde Ærinde til; jeg har og et Spørgsmaal med, som eneste Jomfruen kan besvare.

— Da er jeg i Frygt for, at jeg kommer tilkort, al den Stund, jeg ej er af megen Lærdom.

— Ej kræver mit Spørgsmaal mere Lærdom, end Du har. Langt mere gælder det et vist Sindelag; og derpaa skorter det vist næppe, som jeg haaber. Saa hør nu ret, hvad jeg har paa Hjærte: Kunde den lille Jomfru ej have Sind til at flytte over hos mig og styre mit Hus? Jeg er en ensom Mand; og siden den gamle Sidsel er faldet i stor Svaghed, gaar det ej saa godt med Husets Sager mere. Det var derom jeg vilde spørge.

Bodil tog Haanden til sig og

svarede: Hvis min gode Søster formener, at hun kan ene styre alt her, da skal jeg hjertens gerne komme, om I mener, jeg dertil er duelig.

Det mente Provsten; og derved blev det. Jomfru Bodil kom til Provsten og styrede hans Hus; og det gjorde hun saa vel, at Dagenes Liv og Arbejde blev saare meget lysere for Hr. Mads Wessel.

— — —

Den hellige Jul var gaaet hen; der var kun Hellig tre Kongers Dag tilbage, den, hvormed Julen hørte op. Aftenen forud, som var Helligaften i alle Hjem, satte Bodil tre Lys paa Bordet, og ej maatte de slukkes; de skulde selv brænde ud, og naar de saaledes var slukt, var Julen ude.

Ved disse Helligaftens Kerter sad Provsten og Bodil foran Ovnen i Studerekammeret, ret som han og Anne saa ofte havde siddet i fordums Dage. Med eet saa Provsten saa vist paa Bodil og sagde: Naar Lyset slukkes, kommer Mørket; og snart maa disse Julens sidste Lys slukkes. Men, liden Bodil, Du er selv et Lys, og som saadan har Du skinnet for mig hver Dag, siden Du kom hid. Og haaber jeg til Gud, at det fremdeles saaledes maa blive. Men end større Glans fik Lyset, om Du vilde ombytte Jomfrustanden med Fruestand og blive min Hustru. Derom spørger jeg da ved Hellig tre Kongers Aftens Kerte, om det saa maa være?

Bodil blev blussende rød, men han tog hendes Haand i sin, deres Øjne mødtes, og med Fryd hørte han hendes Svar, der kom blidt og roligt: Om end det kommer mig noget brat, da er jeg dertil villig, om I formener, at jeg dertil er værdig.

Der blev saa stille i Kammeret; snart sluktes det sidste Lys paa Bordet; men et andet og bedre var tændt ved Kærlighedens Lueild.

Dagene gled nu for Jomfru Bodil, og hun fik Hast med at ordne alt til sit Bryllup med Provsten, thi det skulde være med det snarest. Det var Fryd at tænke paa, og hastig svandt de korte Vinterdage. Men ej ønskede Provsten, at nogen stor Fest skulde slaas an; derfor var Hjærtets Fest den samme. Og allerede tre Søndage efter kom Hr. Erik Mogensen hid og viede dem i Stilhed i Provstens Studerekammer.

Samme Dags Aften, da Familien var agtet hjem, tog Provsten sit Embedes Bog ned fra Hylden, og med Glæde i Hjærtet antegnede han dette: 3. S. e. H. 3 K. Anno 1656 stod mit Bryllup her i Carlslund Præstegaard med erlig, gudfrycchtig og dydig Pige Bodil Michels Daater, salig Hr. Michels Daater i Greffve. Gud gifve os sin Naade oc Velsegnelse i Jesu Naffn. Amen.

Kvinden er Livet i Huset; det fik Provst Wessel at fornemme. Fru Bodils vævre Skikkelse var

at træffe over det ganske Hus, og overalt, hvor hun kom, blev der Liv og Lyst. Ej skulde Køkkenpigen behøve at mangle Arbejde, og var det ej gjort Fru Bodil tilpas, da maatte det gøres om. I Stuer og Kamre holdt hun selv Orden; og hele Huset og Haven med gav Genlyd af hendes glade Sang. Saare lysteligt var det at se hende paa Gaardspladsen, naar hun udkastede Korn til Gæs og Høns, der flokkedes om hende og slet ej var bange, men gerne lod hendes fine Haand glide hen over deres Ryg. Da saa Provsten glad fra Vinduet ud paa hende og gav hende et Nik, og hun tilviftede ham igen.

Yndefuld var Fru Bodil, naar hun puslede med Blomsterne i Haven; da blussede Roserne paa hendes Kinder om Kap med dem i Havens Bede. Ja, nu var alt her lysere og lysteligere, siden hun var kommen. Ensomhedens Skygge var veget for Livsens Lys. Tomheden var udfyldt.

Men Fru Bodils Virkefelt var ej alene Præstegaarden. Mange Folk i Byen havde hende at takke for saa meget; hun hjalp og trøstede og opmuntrede, hvor hun kom, og alle var glade for den unge Frue. Der var vel nok en og anden, der ymtede om, at ej var det passende for en Mand i saa høj en Alder at gifte sig en ung Jomfru; men derom maatte da han selv — og hun.

Ane Niels Jørgens var ved Døden afgaaet, før Bodil kom til

Præstegaarden. Hun havde nu saa haft sine egne Tanker om, at Provsten ej altid vilde sidde Enkemand; og saasom hun kendte ret nøje til Hr. Eriks Familie i Greve og om Provstens Ven-skab til den, saa havde hun udtænkt, at den glade Jomfru Bodil var den, der kunde blive en Trøstens Engel for Provsten. Historien med Bogstaverne i Kilden havde hun selv udtænkt, idet hun mente dermed at kunne give Provsten et Vink; men Sandhed var det, at hun havde hørt Karlen fremsige Verset. Det var ret en Hjærtesorg for hende, at hun maatte gaa herfra, inden hun fik at se, om Provsten fik Jomfru Bodil.

En Aftenstund kom Fru Bodil ind i Anes Hus, hvor nu Datteren Karen boede. Bodil vidste meget vel, at Ane havde været saa god en Nabo for Provsten og Fru Anne, og at hun var kommet meget ind i Præstegaarden. Om hende talte hun da nu med Karen, og i Samtalens Løb sagde denne:

Om min fromme Moder nu havde levet, da vilde hun ret have glædet sig over at se jer som Frue her, saasom hun har fortalt mig om et Navn, hun saa i Silkemads Kilde en Midsommer-nat; og dette Navn var eders; det var et Varsel om, at I vilde komme.

Bodil svarede: Ej tror jeg paa Varsler, hverken onde eller gode; men det er sagt mig, at din gode

Moder trods sin Gudsfrygt dog havde Tiltro til slige Ting; men ej maa vi glemme, at det kan hænde, at Herrens Vilje og vort Ønske kan være de samme. Og er nogen tilfreds med, at jeg er kommen hid, da er det godt saaledes; thi jeg er og selv glad og haaber paa at bie her længe.

— Gud forhjælpe jer dertil, gode Frue! I er jo ung; men saaledes er det jo ej med Provsten.

Det var første Gang nogen her havde vovet overfor Fru Bodil at hentyde til hendes Mands Alder; hun følte sig ilde berørt deraf, hvorfor hun bød hastig Farvel og gik ind gennem Haven. Og da faldt der hende saa mange Tanker i Sind. Karen havde jo Ret. Søster Anne havde ogsaa hentydet dertil og sagt, at hun kanske snarlig blev Enke; men da var det godt, at hun var ung, thi Enken fulgte jo gemenligen med Kaldet.

Men hvorom al Ting var, saa var den gamle Provst saa hjer-tensgod; men hænde kunde det jo, at hun hos ham maatte savne noget af den Fyrighed, hun kunde ønske; hun var jo selv saa ung. Det var Sandheden, men glad var hun alligevel, og saa vilde hun glæde sig, mens Tid var. Han, som vidste alt, kendte ogsaa, at hun havde Lyst til Livet, saa vilde han ogsaa nok lade hende opleve det, som godt og lysteligt var.

Da hun nærmede sig Huset,

kom hendes Mand hende i Møde; han havde savnet hende og spurgte nu, hvor hun havde været. Jeg var hos Peder Skonning, hvis Kvinde har ligget til Sengs tre Uger og ej kan fornemme nogen Bedring; saa var jeg og hos Jakob Jyde, hvis Gammelmor bad om at faa Sakramentet den Dag i Morgen; og saa fik jeg hos vor Nabo her saa sære Historier om Midsommernat, om Kærlighed og Kildevand og alt sligt.

— Har nu Karen fyldt dine Tanker med slige Ting om Troldtøj og Ondskab og overnaturlige Ting! Ej skal Du agte derpaa, min hjerte Bodil. Godtfolk her er af megen Overtro; saa tror de og, at en Kilde hist ude i Silkemad har Lægedomskraft Sct. Hans Nat. Dejligt er det Vand; jeg har og selv drukket deraf engang, men — —. Provsten afbrød denne Tale og fortsatte: Men nu er det Tid at søge Hvile; saa i Morgen gaar jeg til Jydens og til Degnen; han har mod Sædvane forglemt at drage Sejrværket, jeg savner Klokkeslagene.

Og Provsten gik til sin Gerning i Sognet, som Fru Bodil gik til sin i Huset, og et Aar hengik saaledes i Arbejdsglæde. Men da Vaaren kom anden Gang i deres Ægteskabs Tid, begyndte Provsten at skrante. Vaarens Kræfter var overalt at fornemme. Men Provsten saa det ikke; han var selv som Efteraaret.

Fru Bodil blev alvorlig; mange

Slags Tanker drog i Skarer gennem hendes unge Sjæl, Tanker om det, som var, og det, som kunde komme. Med kærlig Omhu passede hun sin syge Mand og gjorde alt saa vel for ham, som hun formaaede; men syg var han, og ilde blev det.

Sanct Hans Nat kunde han ej fange Hvile; da mindedes han hin Nat, da han ogsaa laa her, og Anne kom med Vandet, hvis Kraft han ej troede paa, men som han dog havde drukket, thi skade kunde det da ikke; og frisk var han blevet, af hvad Aarsag det saa end havde været. Men i denne Nat kom ingen med Kildevand, dog der var een, som tænkte derpaa; det var Karen; men ej turde hun vove det for Fru Bodil, thi hun vilde aldrig tilstede, at hendes Mand nød noget deraf. Provsten fik intet Silkemads Kildevand i denne Nat; men han fik godt Vand fra Præstegaardens Brønd.

Saa tog da Sygdommen til. Da tænkte Provsten, at om det var Herrens Villie, at han skulde rejse herfra, da maatte han dog først takke Herren for al den Livsens Glæde, han her havde haft i syv og tredivende Aar. Glæde af Kærlighedens Samliv med de to Kvinder, mest Anne, som fik hans Ungdoms Kærlighed; men ogsaa Bodil var ham meget kær. Saa havde han og haft Glæde af sin Gerning i begge Sogne. Godtfolk havde været flittige til at søge Herrens Hus, og villigt og

gerne havde de taget imod, hvad han havde belært dem om af de hellige Ting. Jo, der var meget at takke for. Og fik han ej det Kildevand, saa fik han det, som bedre var, sin unge Hustrus Kærlighed og Omhu.

Men mere Magt fik Sygdommen, og ret ilde stod det til. Bodils Søster fra Greve og hendes Mand kom ofte og saa til ham og bragte ham Sjælens Trøst. Ogsaa Degnen, Søren Busse kom, og det var godt at mærke, at det gik ham til Hjærte, saa ilde det var med Provsten. Saa bad denne ham en Dag om at gaa Vejen til Greve og bede Hr. Erik komme hid og give ham Sakramentet.

Hr. Erik kom, og med Hans Kyses gyldne Kalk og Disk, saa og med de hellige Ord og Bøn beredtes Provsten til at drage her fra. Og om Morgenens ved Et, da det var den ottende Dag i Juli, hensov Hr. Mads Wessel i Herren, stille og rolig; og Fru Bodil stod hos og lukkede hans Øjne. Hun tænkte paa hin Dag, da hun som Barn havde staaet ved sin Faders Dødsleje; da havde Dødens Gru forfærdet hende. Her fyldtes hun med en Følelse af Ensomhed og Forladthed.

Fru Bodils Sejr.

Saa var da Menigheden uden Præst, og Fru Bodil uden Mand, og begge Dele var ilde. Men saasom Menigheden skal have en Hyrde igen, og Fru Bodil gerne

vil have en Mand igen, saa maa der snarligen ske noget i den Sag. Og da Kaldet er godt, og Fru Bodil baade ung og smuk og god og glad, saa har det vel ingen Nød. Men hvo bliver vel Bejleren til Kaldet og til hende? Bysens Folk taler meget derom, og Fru Bodil tænker meget derpaa. Vel har hun hørt den gamle Fortælling om, hvor strengt det gik tilforn, da her var en Enke paa Kaldet, som ingen vilde tage, hvorfor kongelig Majestæt strengelig maatte befale, at Menigheden skulde annamme en Præst, om end han ej tog Enken; men den Enke var jo ogsaa gammel; denne Gang gik det vel nok uden Brev fra Kongen. Alligevel var det en urolig Tid, den Ventetid, og mange Tanker gav den. Hun forhører sig flittig hos Kaldsmændene, baade Niels Madsen og Søren Jensen og de fem andre, om de ej har forfaret noget om, hvem der vil komme. Og ofte gaar hendes Vej til Greve; tænkes kunde det jo, at Erik Mogenssen fra Provsten kunde have faaet Nys derom.

Da fik hun selv en skønne Dag Bud og Besked om, at en Hører fra Helsingør, navnlig Peder Corfitsen, saa og en ung Mand fra Lolland vilde komme hid og lade sig høre med deres Prædiken, Hr. Peder kom først, og hans Prædiken gik dybt i Fru Bodils Sjæl, og den fyldte hendes Hjerte med Fryd; og det var en Lyst at se ham. Han var høj

og kraftig af Status, og hans Stemme havde saa god en Klang. Og saa hans Øjne! De var som et Dyb af Fryd og varm Glæde. Fru Bodil havde dermed truffet sit Valg, beredt sit Ønske; derom talte hun intet endnu; men hun følte, at der behøvede slet ej at komme flere; det var til ingen Nytte med den lollandske.

Men ej altid gaar det saa let med Ønskers Opfyldelse, om end de er nok saa varme og inderlige. Og saaledes kom der da og snarlig en Sky paa Fru Bodils Ønskers Himmel, og den kom til og med derfra, hvor hun ej havde ventet den. Agende med en Bonde kom Herman, hendes Stedsøn, og han vilde forhøre, hvorledes det vel gik med Kaldet, saasom han nu var til Sinds selv at søge Kald.

Der gik en Skygge over Fru Bodils Ansigt, saa og gennem hendes unge Sjæl, og da Herman havde sagt, hvad han ønskede, svarede hun: — Da er du vel ej til Sinds at søge Kaldet her og forskyde mig her fra?

— Nej, svarede Herman, — ikke just saaledes; men hvis vi maa være ene, da skal jeg betro jer min Tanke om den Sag.

Fru Bodil gav Pigerne, som sad i Stuen, Vink om at forføje sig ud, hvilket de ogsaa gjorde, men de kom ej længere fra Døren, end at de kunde høre, hvad der blev talt i Stuen.

Hørte de da Herman sige: — Dersom I vilde som jeg, min hjærte Moder, da kunde I gøre

det alt sammen godt, saa den Person af Lolland kunde faa Kaldet her, thi da kunde jeg forvente at faa det lollandske.

— Nej, svarede Bodil, — deraf bliver intet, thi derom har jeg gjort mig andre Tanker. Den Lollik kan for mig blive, hvor han er eller søge andet Steds hen; ej er jeg til Sinds at indlade mig med ham.

— Jeg maa lade jer, at Hr. Peder er stoutere Karl at se paa, og han har vel ogsaa større Lærdom; men agter I da ej derpaa, at I kunde gavne mig ved at gøre, som jeg ønsker?

— Om jeg saa gjorde, og du saa blev sat til Side for en anden, da havde jeg ofret min Hjærtesag til ingen Nytte, og da fik ingen af os det, vi helst vilde have.

— Jeg har det Løfte af min gode Ven, Skipper Rasmus Munch i Staden, at han vil skikke ekstra Bud til Lolland og hente Karlen her op, og da kan vi tale nærmere derom, forinden han skal prædike her.

— Ej skal den Skipper sætte Sejl til for min Skyld; lad kun ham sejle sin egen Sø.

Dermed forlod Fru Bodil Stuen og gik ud i Stegerset, hvor Pigerne stod uden Arbejde, men ivrigt optaget af, hvad de havde hørt. Til dem sagde Fru Bodil med Taarer i Øjnene, at ej var det saa let at være Enke i Kaldet, naar Familien vilde handle med en; men ej lod hun sig sige;

og havde Herman en Hjælper, da skulde hun ogsaa nok vide at faa sine, og ske kunde det jo, at hun saa blev den stærkeste.

Herman havde lidt en svar Skuffelse, og med den forlod han Præstegaarden. Men ej gik der mange Dage, før han kom igen, og da havde han med sig sin gode Ven, Skipperen. Og saasom denne kendte nøje den lollandske Præst, da meddelte han Fru Bodil alt godt om ham. Ej skulde man agte paa hans Persons Ydre, som vel ej var saa stateligt som visse andres, men hans Sindelag var godt, og var han til og med en gudsfrygtig og from Mand.

Men ej hjalp alle hans Lovtaler noget; thi Fru Bodil blev ved sit, og Herman og hans Ven maatte med uforrettet Sag atter drage ind til Staden.

Da gik Fru Bodil til Søren Jensens Kvinde og forklarede hende den hele Sag og fik hende til at love at bevæge sin Mand til at stemme paa Hr. Peder, og saa og formaa andre dertil; thi Hr. Peder var en saare skikkelig Person, sagde Fru Bodil, men ham, der kom næste Gang, vilde hun intet vide af, saa vilde hun hellere gaa fra Kaldet.

Megen Ufred skulde der end komme af denne Sag, og derfor maatte Herman og hans gode Ven mest bære Skylden. Thi i Herman var nu det onde Sind kommet op, saa han nu var betænkt paa at hævne sig paa Stedmoderen. Da indgav Rasmus

Munk ham den Tanke, at han jo selv kunde søge Kaldet her; han var jo godt kendt af Kaldsmændene; og fik han Kaldet, da maatte Stedmoderen fortrække; hun kunde jo ty til Greve, hvorfra hun var kommen; og føjede han uhøvisk til, at en Mikkels Datter vel maatte have en Hule at ty til, naar det kneb.

Saa blev da Herman stedse mere ondsindet og arbejdede paa sit eget Valg. Han tyede til sin Søsters Mand, Hr. Laurits i Vejby, som lovede at hjælpe ham; thi ej følte han noget Venskab til Fru Bodil, hvem han beskyldte for, at hun havde med Elskovs Smidighed besnæret den gamle Provst, saa han ej kunde andet end gifte sig med hende; og rart vilde det da være, om de nu kunde omstyrte alle hendes Planer om at indgaa i et nyt Ægteskab og blive i Kaldet.

Herman kom atter ud, men ej til Præstegaarden; han talte hemmeligen med Kaldsmændene; og saa smidig var hans Tale, at de fleste af dem lovede at stemme paa ham paa Valgdagen. Men Niels Madsen og Søren Jensen vilde intet love, thi de havde alt bestemt sig for Hr. Peder, hvørom de dog intet sagde.

Ej trives Hemmeligheder godt i Landsbyjord; thi saasom alle i Byen kender hverandre, saa ses let, naar en fremmed kommer til Bys; og bag de lave Huses smaa Ruder vogter mange Øjne, der titter ud mellem Geranier og Gyl-

denlak, og hvad man ej selv kan kloges paa af det, man har set, det kan tænkelig Naboen eller Genboen. Og saaledes gik det da ogsaa her, at Hermans hemmelige Besøg snart blev kendt i den ganske By. Thi Niels Madsens Pige havde set ham en Aftenstund gaa ind i Gaarden, og det var Nyt at fortælle Niels Ibsens Pige, som stod i Stakhaven med Jakob Jydes Karl og hans Kæreste Karen; og hun var gode Venner med Niels Huggers Marie, som tjente i Gaarde med Morten, der var Kæreste med Præstefruens Pige. Og gik da Snakken fra Mund til Mund, fra Sted til Sted, og var snart over hele Byen. Den Dag Beretningen naaede Præstegaarden, da drog Fru Bodil et Suk, der var dybere end mange af dem, der var undsluppet hende i denne Spændingens Tid. Og hun fandt straks Vejen til Greve, hvor hun forklarede sin Søster og hendes Mand det hele. Da bestemte Hr. Erik, at han vilde tage et Tag med i Striden og forhjælpe Bodil. Og skrev han da samme Dag privatum til Provsten derom og lod Degnen bringe det til ham. Ydermere gjorde Hr. Erik sig Ærinde til Carlslund og talte Bodils Sag for Kaldsmændene. Og den gode Provst, Bjørn Andersen Stub i Reerslev, som vidste, hvad Magt han havde, al den Stund det var ham, der skulde underskrive Kaldsbrevet, bestemte i sit stille Sind, at han vilde

antage sig Fru Bodils Sag. Mest harmede det ham, at den Vejby Præst skulde være indblandet i den Sag. Skrev da Provsten til Bispen derom og fremsatte Sagen saaledes, at Bispen tilskrev Hr. Laurits, at han havde at holde sig fra Carlslund Kald, til en Præst dertil var kaldet. Men Hr. Laurits agtede intet paa Bispens Bud.

Saa oprandt den store Dag, da Byens syv Kaldsmænd skulde samles med Provsten for at stemme om, hvem den lykkelige skulde være. Septembersolen steg stor og luende op og varslede en klar Dag. Svalerne flokkedes om Kirkens Tag; de havde begyndt at samle sig til Afrejse, men det var, som om de vilde have det med, som skulde ske her i Dag.

Rundt i Gaarden trak Kaldsmændene i Kisteklæderne, den lange Skødefrakke, den sølvknappede Vest, de lange, hvide Strømper og Spændeskoene. Fru Bodil var ogsaa tidlig oppe; hun stod ved Vinduet og saa ud mod Morgensolen, saa foldede hun sine Hænder og bad om, at denne Dag maatte blive en Lykkens og Glædens Dag for hende.

I den tidlige Morgenstund haster en Person ind mod Byen nord fra; det er Hr. Erik fra Greve, der endnu paa selve Afgørelsens Dag ønsker at tale med Kaldsmændene. Han søger ind hos Søren Jensen og faar her den forraskende Meddelelse, at Hr. Laurits Aftenen forud hen mod

Midnat og er kommen til Na-boen, Niels Madsens Gaard, og da alle var til Sengs, havde han søgt Nattely i Ladens Halm; der blev han antruffet i Morgenstunden, da Søren var gaaet did ind for at søge efter nogle Svin, som var bortløbne.

Og senere paa Dagen, da de to Præster mødtes, bebrejdede Hr. Laurits Hr. Erik, at han i Morgenstunden havde været paa Krigsstien; men han fik til Svar, at naar han ved Nattetid søgte ind i Niels Madsens Gaard, saa kunde vel Søren Jensen ogsaa finde der ind i Morgenstunden; og da han der søgte efter sine Svin, fandt han en Præst i Stedet; det var næsten som Saul, da han søgte efter sin Faders Æsler og fandt en Profet. Men i denne Sag var Præsten vist ej nogen Profet.

Ved Middagstid forsamles Kaldsmændene ved Kirken. Sindigt og roligt gaar de Stien op til Døren. Degnen kommer for at lukke op, og idet han sætter den store Nøgle i Døren, siger han: Gud give, at der i Dag maa blive lukket op for det, som kan blive til Gavn og Glæde for Menigheden, saa og for den gode Fru Bodil. Mændene tager Huerne af og gaar stille og alvorfulde Kirken op til Koret, hvorfra en liden Dør fører ind til Sakristiet; tavse tager de Sæde paa Bænkene langs Væggene.

Provsten er imidlertid ankommen til Præstegaarden, hvor

han har indtaget en Forfriskning og ret inderlig talt med Fru Bodil om denne for hende saa vigtige Sag. Endelig gaar Provsten over i Sakristiet, hvor Mændene taalmodigt har oppebiet hans Ankomst.

Da Provsten har hilst paa Kaldsmændene, spørger han i Embeds Medfør, om de har ud-tænkt, hvem af de tre Ansøgere de vil stemme paa; og da kommer det forraskende Svar fra de fem, at de vil stemme paa Herman.

Provsten beder dem betænke, at deraf kan komme megen Ufred og Trætte, og ej var det smukt at forskyde Enken; men de fem blev ved deres. Da Provsten derefter henvender sig til de to, Niels Madsen og Søren Jensen, da stemmer de paa Hr. Peder, og for at give deres Ord mere Vægt, gaar de ind foran Alteret i Kirken og protesterer dør mod Hermans Valg, idet de siger, at det er ulovligt at forskyde Enken, naar hun ønsker at blive i Kaldet. Og da erklærer Provsten, at han ej vil underskrive Kaldsbrev for Herman; thi han tænkte ved sig selv, at han ved at føre Sagen op i højere Instanser kunde forhjælpe Bodil til at faa den, hendes Hjærte begærede. Derom sagde han intet, men hævede Mødet.

Medens Kaldsmændene meget misfornøjede forlod Kirken, ilede Provsten over til Fru Bodil. Hun ventede med Længsel efter

at høre Udfaldet, og saa som hun ej havde Ro at sidde inde, gik hun frem og hen i Gaarden. Ved Synet af Provsten i Porten, ilede hun ham i Møde og spurgte hastig, hvordan det var gaaet, og Provsten svarede: Ej kan jeg forholde jer Sandheden, som er den, at kun den mindste Part stemte paa Hr. Peder.

Fru Bodil blegnede, og hendes Blik søgte mod Jorden, da hun med Smerte udbrød: Saa bliver det da saa, at jeg som en Flygtning skal forlade dette Sted, som saa min Kærligheds Morgenrøde. Store Taarer trillede ned over hendes Kinder.

Men den gode Provst tog hende under Armen og sagde trøstende: Giv jer til Taals, kære Frue! Ej er den Sag endt med dette; og har jeg alt sagt til Sognemændene, at sligt et Kaldsbrev ej faar min Underskrift, og saa faar ej heller Herman Kaldet.

De var kommet ind i Studerekammeret. Fru Bodil sank grædende ned i den store Armstol ved Vinduet. Provsten tænkte, det var bedst for hende, at hun fik grædt ud; og stod han da med Medynks Smerte i sin Sjæl en Stund og saa paa den unge Frue og hendes Taarer. Sollyset spillede i de blanke Kakler i den gamle Ovn.

Da lagde Provsten varlig sin Haand paa hendes Hoved og sagde: Stat op, Fru Bodil, og lad Solen bortkysse eders Taarer. End har Haabets Due stærke

Vingeslag. Og ej vil jeg helme, før denne Sag har faaet andet Udfald. Bønderne bor i det lave og har desaaarsag saa kort et Udsyn; men jeg skal vide at vise dem Vej, hvor de ingen ser. Giv Tid, hjærte Frue! Inden Mortensdag skal de kæphøje Gæs have hørt op at gække, og en anden end Herman skal have Kaldet.

Provsten havde talt sig til Iver, og han tog snarlig Afsked, som skulde han inden Solfald have den Sag ordnet om.

Men saa hastigt gik det ej, thi nu tog Kaldsmændene fat. De Gæs var ej saa dumme endda. Thi fik de Herman til at opsætte for dem en Skrivelse til Bispen, hvori de gav til Kende, hvorledes Sagerne stod. Da gav Bispen Magister Christen Tausen i Køge i Kommission at stævne Hr. Bjørn og Kaldsmændene for sig og dømme i Sagen. Provsten gav dog ikke Møde, men Magisteren dømte ham, at han havde handlet imod Recessen, som byder ham at underskrive med de bedste og fleste Kaldsmænd, uden han vidste noget at indvende mod den kaldede. Men ej vilde Hr. Bjørn modtage denne Dom, men ankede den ind for Landemodet. Og her mødte Provsten og talte sin Sag og Bodils saa vel, at Landemodets Kendelse gik ud paa, at Magisterens Dom var uendelig, hvorfor han skulde tage Sagen op paany og dømme endelig. Og Hr. Laurits i Vejby fik en lidelig Mulkt, fordi han

havde handlet imod Bispens Bud.

Og da skete det, som man ej kunde vente, at da Sagen atter blev taget op og prøvet, da fik den saadant Udfald, at Herman, som vilde forskyde sin Stedmoder, selv blev forskudt, og Hr. Peder fik Brev paa Kaldet. Da svandt Taagen ganske, og Glædens Sol skinnede klart for Fru Bodil; hun havde vundet en stor Sejr i denne lange, bitre Strid.

End en Gang prøvede Hr. Herman Hævnens søde Lyst, idet han vilde indstævne Hr. Bjørn for, hvad ilde han havde sagt om ham og dattet ham paa. Men Provsten gav Stævningsmændene fuld Besked og sagde: — Sig til Herman, at lader han mig ej være, da skal han faa Skam, thi skal jeg tage ind til Bispen og fly Herman andet at tage Vare; jeg skal vide at støde efter ham som en Mand. Og da Herman fik den Besked, lod han Stævningen falde.

Haard havde Kampen været, men desto sødere var Sejren. Mange Taarer havde Fru Bodil grædt, men desto klarere kunde da hendes Øjne skinne og straa- le. Og som den gode Provst havde sagt, saaledes blev det: Ved Mortensdag var intet mere at kævles om i den Sag, thi da havde Hr. Peder faaet sit Kaldsbrev, og det var underskrevet og i fuld lovlig Orden og Stand.

Store Hr. Peder.

Petrus Corficius Hørbyensis stod han antegnet for i Skolen i

Sorø, hvor han øste flittig af Lærdomskilderne. Stor og kraftig var han af Status, hvorfor han sædvanlig kaldtes Petrusmajor. Men der var dog en, der var større endnu, om ej af Legemsbygning, saa af Rang og Stand, thi han var Prins af Sveriges Land, Carl Gustav. Han behagede ogsaa at frekventere Skolen i Sorø, om end for en kort Tid. Og han havde fundet Behag i den store Peder, og sagde han til ham ved Afskeden, at om de nogen Tid mødtes igen, da skulde det glæde ham, om han kunde gøre ham noget til Behag og vise ham en Gunst.

21 Aar gammel blev Hr. Peder Studiosus, hvorefter han søgte og fik Embede som Hører ved den latinske Skole i den Stad Helsingør. Men stedse følte han Lyst til Kirken, hvorfor han da og havde søgt Kaldet i Carlslund, og nu stod han, 33 Aar gammel med Kaldsbrevet i sin Haand. Han læste det om igen og atter, thi næppe turde han tro, hvad Øjnene læste; thi han havde erfaret, at de fleste af Kaldsmændene hellere vilde have en anden og hvorledes var det da tilgaaet, at han alligevel havde faaet Brev paa Kaldet? Ej forstod han det, men derom fik han vel klarlig Besked, naar han først var derude og sad i den straatækte Gaard med den gamle Ovn.

Han lagde Brevet paa Pulten, aabnede et Vindue og saa ud over Sundet over mod Helsing-

borg, hvor Fæstningen knejsede over Byen. Hist ovre havde hans Vugge staaet, og der boede jo ogsaa gode danske Mænd; og her ude laa Kronborg og smilte til Søstertaarnet hinsides. Jo visse- lig, de skulde nok vide at værne Landet, saa ingen Fjende skulde rane noget af denne Skønhed og Herlighed.

Men nu skulde han forlade den ne Skønhed og rejse hist ned, hvor der var fladt som paa en Hede. Vilde han mon ej komme til at savne alt her, baade Sundet og Byen og Livet her! Der steg for et Øjeblik en Tvivl op i ham, om han skulde modtage Kaldet.

Han vilde læse Kaldsbrevet end en Gang og eftertænke det rigtig; men saa bankede det paa Døren, og hans gode Ven, Magisteren, traadte ind.

— Guds Fred, min lærde Hr. Petrus! Hvi gaar det med Præstekaldet og den skønne Jomfru eller Enke eller hvad det er, hun befinder sig at være?

— Tak, min gode Ven, det gaar helt vel, al den Stund jeg just i denne Dag har modtaget Brev paa Kaldet.

— Ej, Du Lykkens Pamphilius! Maa jeg gratulere Hr. Pastoren! Fikst Du ogsaa Brev paa Enken?

— Nej, det kan vel afgøres paa anden Vis, om jeg da nogen Tid kommer der ned.

— Nu spørger Du, Hr. Pastorius. Hvorfor skulde Du ej komme

derned? Hvad er der at betænke?

— Saalunde gaar det jo saa ofte, at saa længe vi ønsker, har vi kun dette at tænke hen paa, at faa Ønsket opfyldt; men er det sket, saa kommer det Spørgsmaal af sig selv, om vi gjorde rigtigt deri. Saa har jeg bragt i Erfaring, at der er mange af Bysens Folk der nede, som hellere saa en anden end mig i Kaldet.

— Kast slige Tanker bort. En er vel aldrig alle tilpas. Gaa trøstigt over Betænelighedernes Rubico og tænk paa den skønne Beatrice, eller hvad Navn, det er hun har, som gaar og længes. Kan hænde, at hun har haft en liden Finger med i dette, at Du blev den udvalgte. Var det mig, jeg prajede fluks en Skipper og lod ham sejle mig der ned. Naar Du faar sovet derpaa, da er jeg af den Formening, at Du tænker som jeg.

Dermed bød Vennen Farvel. Hr. Peder tog Kaldsbrevet og læste det end en Gang. Det var jo hans store Ønske, der nu var opfyldt, saa skulde han da ogsaa glæde sig derover. Han var fast besluttet paa at lægge alle Evner og Kræfter ind i Embedets gode Førelse; saa kunde det vel tænkes, at de, der ej vilde have ham nu, kunde blive tilfreds med ham endda. Tilmed havde han tilsagt Kaldsmændene, at han var villig til at ægte Enken, deraf kunde jo flyde megen Glæde og Fryd, som

han kunde have at ty til, om nogen Fortrædeligheds Bølger fra Sognet skulde skylle over ham.

I Havnen laa en Skude, som netop om et Par Dage skulde sejle til Køge; og saa skønt føjede det sig, at den bar Navnet Fortuna. Han vilde forhøre sig hos Skipperen, om han kunde indskibe sig med sine Bøger og andre Ejendele, som ej var saa mange. Beslutningen var taget, og tredie Dagen derpaa stod Skuden Havnen ud, og Hr. Peder tilviftede Vennerne, der stod paa Molen og ønskede ham Lykke paa Farten.

I Carlsunde Præstegaard gik Fru Bodil og ventede paa den ny Præst. Hun havde faaet Bud og Brev fra Provsten, at Hr. Peder snarlig kunde ventes; og da fik hun travlt med at ordne saa mange Ting i Huset, for at alt kunde være pynteligt og hyggeligt for den ny Præst, hvis Komme hun glædede sig til; thi det begyndte at blive kedsomt at gaa ene om her i det store Hus. Hidindtil var hendes Vej saa ofte gaaet til Greve, men nu kom de korte, mørke Dage, da det ej saa let lod sig gøre.

Hun sad ofte i Studerekammeret ud mod Gaarden og glædede sig over Hans Kyses skønne Ovn. Hun betragtede Tegningen i hver enkelt Kakkels Fordybning; saa grangivelig mindede den om det store Vindue ved Alteret med Palmeværket og de mange smaa Ruder. Og hvor godt føjede det

sig, at Præsten her ved sit Arbejde i sit Hjem paa den Vis mindedes om Kirken. Og saa disse halvrunde Kakler, som gik Ovnens Kant rundt, de havde hver for sig en Vifte af Straaler, ret som det kunde være Solstraalet. Det var som Tegn paa Guds Naades Sol over Gerning og Hjem. Aldrig tilforn havde hun gjort sig slige Tanker derom; men nu tyktes hun, at hun holdt end mere af den Ovn. Sol over Hjemmets Arne; Det var jo det hun længtes efter. Fest skulde det blive, naar han kom, den store, stærke Mand! Der gik en Varmebølge af Fryd igennem hende, og hendes Kinder blussete. Hun lagde hastig Pudsebeholderen med Hedebostryngen fra sig og gjorde sig et Ærinde ud i Stegerset, som var hun bange for, at Pigen, der sad hos og spandt, skulde læse hendes Tanker.

Solen stiger vel hver Dag op, men ej altid klar, ogsaa Morgens Himmel kan have sine Skyer. Saa havde og her været nogle Skyers Skygge paa hendes Himmel. Thi eftersom hun stod for at indgaa nyt Ægteskab, da skulde Skiftet ordnes med hendes Stedbørn, og de var hende ej alle gode. Men skete det da, som det saa mørkest ud, at hun fik den glædelige Efterretning, at de nu var enedes om at give Afkald paa deres Arv efter Provsten. Da steg Glædens Sol frem fra Skyerne, og naar nu han kom,

da vilde alt blive godt, han var saa klog, saa god og saa stærk, og han hed jo Petrus, hvilket betyder en Klippe. Saa fyldtes da den unge Fru Bodil af Livsglæde, af Haab om en klippefast Lykke, et Hjemlivs Fryd i Sol og Glæde.

Og godt var det, at Fru Bodil ej paa denne Tid kunde se ud over sin egen Horisont, og den rundede af ved Køge, hvor han skulde stige i Land og komme hid til hende med Lykken. Hun anede ej endnu, hvilke Ulykkens Skyer, der væltede sig frem i Danmarks Horisont. Krigens Torden var begyndt, Fjenden rykkede frem, Vinterens ishaarde Kulde var begyndt, Angst og Rædsel fyldte Folket, hvor Fjenden gik frem, og han havde Fart. Kun to Maaneder efter at hendes stærke Peder steg i Land i Køge ankom der en endnu stærkere, ham, som i Ungdoms Dage under Sorøs grønne Bøge havde lovet Petrusmajor Gunst og Gave; og han vilde saa sandt nu kun bringe Ulykke og Fortræd med sine sejrende Tusinder, thi hans Maal var ej en fredelig Præstegaard paa Landet med Kærligheds Ro ved Ovnens Lue og Kirkeklokkers Klang. Nej, han vilde ej nøjes med mindre end Rigets Krone, taget med Vold under Stormklokkernes Larm.

Men Hr. Peder kom først, og med ham kom Glæden og tog Bo under Præstegaardens Tag og i

Fru Bodils Sind og Hjærte; og da tænkte hun, at nu skulde intet forstyrre deres Glæde, og ingen skulde kunne borttage deres Fryd; nu skulde al hendes Forventnings Glæde ske Fyldest, alle hendes Haab opfyldes, alt, hvad hun havde ønsket og drømt blive til Virkelighed.

Men ak, det blev ej saaledes, som hun havde tænkt sig; mange Skuffelser kom hun til at lide; og Skuffelser lægger Taage i Sjælen, og der gror saa let bitre Urter frem deraf. Men frejdig løftede hun Hovedet i Taagen og spejdede med Haab mod Haab efter Sol. Og naar hendes stærke Fæstemand tog hende i sine Arme, da mødtes deres Øjne i Forstaaelsens Fryd, og hun følte sig saa tryk; hun vidste, han vilde gøre det godt for hende.

Erudestadsen var forlængst i Orden. Ej var der gaaet to Aar, siden hun stod Brud med Provsten; men hun havde ændret noget ved Brudekjolen; thi nu var Brudgommen yngre, og det tyktes hende, som ogsaa hun selv var yngre og gladere. Men endnu kunde ej Brylluppet blive bestemt. Vinteren var saa streng, at man ej kunde tænke paa at age den lange Vej til Staden, og der skulde Brylluppet staa, saaledes var det bestemt.

Tiderne blev urolige; stedse kom der onde Rygter fra Jylland om Ulykke og Fordærv og om Fjendens Planer. Lammende og nedslaaende var Budskabet om,

at Svenskekongen havde forladt Jylland og var med 12,000 Mand gaaet over Isen til Fyn. Paa fjorten Dage gik han sejrende fra Ø til Ø over Isbroen. Nærmere kom da Ulykken, større blev Frygten; og hele Hedeboegnen stivnede i Rædsel, da Svenskekongen den 13. Februar Anno 1658 var naaet til Køge. Hvem kunde vel tænke paa Bryllup, paa Fest og Glæde i saadanne Tider!

Fru Bodil tyede i denne Tid oftere end ellers til sin stærke Fæstemands Favn; og han talte Trøstens Ord til hende. En Dag sagde han til hende: Ej skal Du ængstes, min Hjertensfryd, thi om saa skal være, skal jeg tage ud til Køge og der søge Audiens hos svenske Majestæt, og da skal jeg minde ham om et Løfte, han gav mig i Ungdoms Dage i Sor.

— Ak, min hjerte Ven, gensvarede Bodil, tænker Du kongelig Majestæt erindrer eller agter sligt nu, han kommer som Rigets Fjende og kun vil gøre os al Landsens Ulykker.

— Ej kan det skade at forsøge; men først vil vi prøve tilsammen Bønnens Audiens hos vor himmelske Konge, som Du hørte, jeg og gjorde det sidstleden Søndag i Herrens Hus.

Og de knælede og bad inderligt til Gud, at han vilde beskærme dem og alle her mod al Fjendens Ondskab og Fortræd.

Men ej kom Hr. Peder denne Sinde til Svenskekongen; thi kun tvende Dag forblev denne i Køge.

Forsøgte da Rigens Udsendinge her at udbede tre Dages Frist, hvortil Svenskekongen svarede, at ej kunde de faa tre Timer, han havde Hast.

Gik da Svensken ud fra Køge langs Stranden mod Hovedstaden, men betænkte sig og bøjede af mod Roskilde; og elleve Dage derefter blev der ude sluttet Fred mellem Kongerne og Landene. Der gik et Lettelsens Suk over Hedeboegnen, som over hele Landet. Var det end meget, vi skulde miste, saa var dog ej hele Landet forlist. Og danske Majestæt indbød sin fordums Fjende til Fest og Gilde paa det skønne Frederiksborg.

Saa lysnede det og for Fru Bodil. Vinteren smeltede hen, og en skøn Vaardag, da Stærene fløjtede, og Lærkerne sang, agede hun og hendes Fæstemand af By, ingen skulde vide, hvor de agtede sig hen, men under Agestolen laa den brune Brudekjole gemt, og da de atter kom tilbage, var de viet til Mand og Hustru for Gud og Mennesker.

Audiensen.

Sommeren Anno 1658 var inde. Over hele Danmarks Land talte man om Svensken, om sidste Vinters haarde Kulde, der hjalp ham over Isen, og om den haarde Fred i Roskilde, der havde skaaret saa meget af Danmarks Land. Og ej var Svensken ude endnu; men Fred var der da, og den største Fare overstaet.

Men saa som i Høstens Tid en Tordensky uventet kan opkomme, og Uvejret hastigt bryde løs, saa lød der og i denne Høst uden Varsel et Tordenskrald, der rullede over det ganske Land og bragte Forfærdelse over alle fra Bonden til Kongen. Og Bulderet var Budskabet fra Korsør, at Svensken havde brudt Freden og landsat Tropper for at gaa lige imod Kongens Residens, nu var det hans Agt, at Danmark skulde lægges øde.

Og løb da Budskabet som en Ild fra By til By: Svensken kommer igen! Og foran Tropperne, der skred frem ad Hovedvejene, ilede Horder og Bander, der røvede og plyndrede. Den modne Sæd paa Marken blev skaaret af til Hestene, Bønderne maatte aflevere deres Forraad af Ædelse og Drikelse, Kirkerne blev plyndret, Kvinderne skændet, og hvo, der gjorde Modstand, maatte lade sit Liv. Og foran Horderne igen løb Rygtet, og ej fortalte det mindre, end hvad Sandhed var, thi for hvert hundrede Svenskere, man saa, sagde man tusinde.

Hr. Peder Corfitzen og Fru Bodil stod i Præstegaardens Have ved Fiskeparken og saa paa Karperne, der rolig og fredelig svømmede under Vandskorpen og snappede de Brødsmuler, der blev udkastet til dem. En bred Straale af Eftermiddagens Sol faldt hen over Dammen og gyldnede Fiskenes Skæl. Nogle Svaler kredsede over Dammen, strøg

af og til saa lavt, at Bugen berørte Vandfladen, og der hørtes et lidet Smæld, naar de snappede et Insekt.

— Min hjerte Bodil, sagde Præsten, se saaledes er det overalt i Naturen, at ingen Skabning har Fred længere end dens Nabo vil. Danser her de fredsomme Myg og glæder sig paa deres Vis over Livet i Solen, og da kommer den hastige Svale og snapper dem bort. Og Smaafiskene der maa stedse frygte, at Gedden kommer op fra Dybet for at røve en af dem.

— Mig tykkes, gensvarede Bodil, at Menneskene har det ej bedre. Kom ej Svensken her sidstleden Vinter og snappede store Stykker af vort Land, og gerne havde han slugt det hele, og hvo ved, naar slig en Rovfisk kommer igen.

Næppe havde hun udtalt dette, før de saa Degnen, Søren Busse, komme med hastige Fjed hen imod dem. Hatten bar han i Haanden, og han var overvættes varm af den hastige Gang. Inden han endnu naaede hen til dem, slog han ud med Haanden og raabte: Ak Gud, se i Naade til os og alle vore kære! Freden er brudt, Svensken kommer igen! Carl Gustav rykker frem med en mægtig Hær, og er denne Dag naaet til Ringsted. Herren sig forbarme!

— Min gode Søren, hvorfra har I den Viden?

— Ak, jeg var hos Provsten

med Brevene fra jer, vor Far, og til Provsten var kommen ridende Bud fra Lensmanden, som vidste fuld Besked derom. Ak, ak!

— Slaa jer til Taals, min gode Søren, og lad os tænke sindigt over Sagerne. Ej æder Svensken vel hele Landet op af een Gang.

Degnen flyede Præsten et Brev fra Provsten, bød Guds Fred og gik hjem til sit, medens Præsten og Fru Bodil forlod Fiskedammens Idyl og gik tavse ind.

Provstens Skrivelse bekræftede Degnens Udsagn, og nu fik Hr. Peder Tanker om store Ting; og inden Høstnattens hvide Taager laa gennem Pilehaven og over Fiskedammen, vidste baade han og Fru Bodil, hvad han vilde gøre.

Den følgende Morgen aarle stod Præsten i Stalden og sadlede den sorte Hest, som han saa ofte red paa til Sogns. Han var en dygtig Rytter, derhos den stouteste Rytter i hele Byen; ingen var saa høj og sad saa rank til Hest som han. Mangen en Gang standsede Bonden sit Arbejde, og Vandrerens sin Gang for at fryde sig over at se vor Far ride ud.

Men i denne Morgenstund var der ej mange, der saa ham ride af By. Fru Bodil kom med et Stykke Brød, som hun gav Hesten, og idet hun klappede den paa Halsen, lænede hun sit Hoved mod den og sagde: Vær sikker og rask, og kom snart igen. Præsten steg til Hest, rakte Bodil Haand og sagde: Gud befalet, min hjerte Bodil, og Fred over Hjem og By, til vi ses paany.

En Taare listede sig ned ad Fru Bodils Kind; hun mærkede dens Varme, og Hjærtet bankede hastigt, da hun svarede: Gud være og med Dig, min Ven, og holde alt, hvad ondt er, borte fra din Vej. Lykke paa Rejsefarten baade ud og hjem!

Hesten trampede urolig, Præsten samlede Tøjlen, og ud gik det gennem Porten og Byen. Ved vestre Vangeled stod Byhyrden: han studsede, da han hørte de rappe Hovslag i Vejen; og da han saa, det var Præsten, strøg han Huen af og raabte: Guds Fred og god Morgen! Hvorhen gaar Vejen saa aarle?

— Til Svenskekongens Lejr, svarede Præsten og sporede Hesten til Trav ad Vejen mod Roskilde.

Mange Tanker arbejdede i Hr. Peders Hoved under dette Ridt i den skønne Høstmorgen: Svensken gaar mod Hovedstaden; denne Egn ligger aaben for ham; Markerne har moden Sæd; Laagkister og Dragkister gemmer mange Skatte, og den uvæbnede Bonde er nem at skræmme. Mindes skal nu Svenskekongen om det Løfte, han som Prins gav mig i Ungdoms glade Dage under Sorøs Bøge, hvor Nattergalene slog i Buskene ved Søen. Ej skal raa Krigsfolk have frit Spil til Plyndring her.

Af Sted gik det over Bakkerne. Fra Tune Kirke lød just Bedeslagene efter Morgenringningen. Præsten standsede den prustende Hest, klappede den beroligen-

de paa Halsen og blottede andægtig sit Hoved, til det niende Slag var runget over Byen. Snart saas Spirene af Roskilde Domkirke.

Solen var kun naaet lidet op paa Himlen, da Hestens Hovslag lød over den toppede Stenbro paa Roskilde Gade. En og anden morgenduelig Borger stod i Hus døren eller Bislaget og saa forbavset efter den stolte Rytter, der hastede gennem Byen ud ad Ringstedvejen.

Ej var Præsten kommen ret langt ud ad denne, før han mødte nogle svenske Ryttere. De spærrede ham Vejen og spurgte, hvorhen han agtede sig; og da de erfor, at han søgte deres Konge, lo de haanligt og sagde, at saa var han vel en ny Udsending, der vilde bede om Pardon og Hensstand; men deraf blev intet, men iøvrigt kunde han træffe kongelig Majestæt lidet fremme i Dalen, hvor der just holdtes Rast. Dermed gav de Rytteren Plads.

Præsten red frem og kom snart op paa en Bakke, hvorfra han saa ned i en vid Dal, hvor Vejen gik over Aaen med Engene; og hele Dalen var fyldt med Krigsfolk, baade Ryttere og Fodfolk. Og hist inde paa Marken var et stort Telt, foran hvilket var plantet en stor Fane, og der gik Vagt udenfor. Der maatte Svenskekongen være at træffe, og did hen styrede Præsten.

Men ej kommer man saa let til Kongen som til Præsten, og uan-

meldt slet ej. Saa blev da og Hr. Peder standset flere Gange af Drabanter og andre Krigskarle med Spørgsmaal om, hvad han vilde her; og han maatte se baade Spydspidser og Bøssespiber i truende Nærhed af sit Bryst, inden han naaede frem til Teltpladsen. Her fik han Befaling til at stige af, og en Karl kom og tog hans Hest ved Tøjlen. Da tog Hr. Peder en liden Bylt, han havde fastgjort til Sadelen, med sig hen bag en Dyngge Sæd, som Svenskerne havde slæbt sammen fra Markerne; og her løste han Bylten, som var hans Præstekjole, og iført denne traadte han atter frem paa Pladsen. Det gav et Sæt i Krigskarlene, da de saa den høje, statelige Mand i sin Embedsdragt, og som paa Kommando rettede de sig og trak Bøsserne an, naar han gik forbi.

En meget bøs Kaptajn lovede at anmelde ham for Generalen, som saa skulde forsøge, om kongelig Majestæt vilde give Audiens; men var hans Naade ellers snart træt af de Danskes Renden og Tiggen om Pardon, og her var ej nogen Pardon at faa.

Endelig kom den Stund, da kongelig Majestæts Teltdør aabnedes, og Præsten fik Tilladelse til at træde ind. Kongen sad ved et lidet Teltbord og skrev; det lange Haar faldt i tætte Bølger ned mod Skuldrene; han bar en storpullet Hat med en Ørnefjer, der stod ret op. Uden at se op spurgte Kongen kort: Hvem der?

— Petrus Corficius Hørbyensis, Deres Majestæt, svarede Præsten.

Kongen rejste sig, gik Præsten imod og sagde: Ej, kommer Du der, Petrus major, og minder os om Ungdoms Dage i det skønne Sorø! Og Du kommer som Kirkehyrde! Hvor har Du saa Hjorden?

— Hjorden gaar paa Sletten hist ude ved Bugten, hvorfra man øjner Hovedstadens Taarne.

— Ej, Hovedstaden, Kong Frederiks Residens! Den lyster vi og at skue, men paa nærmere Hold. Saa har Du kanske forladt Hjorden for at følge os did ind som og din brave Landsmand, Hr. Ulfeld.

— Nej, eders Naade, det være langt fra. Men med eders Naades Tilladelse kommer jeg for i denne Stund at minde eder om et Ord, I gav mig i Ungdoms Dage i Sorø.

— Sig frem, store Peder, men ej gælder ellers slige Løfter nu, naar Ufreds Tider er inde, og Krigen staar paa. Hvad var Løftet?

— I sagde, at om vi nogen Tid mødtes igen, da vilde I, om I kunde, vise mig den Gunst at opfylde et Ønske. Saa beder jeg jer da paa denne Dag, da vi mødes under saa ulige Kaar, at I vil vise mig den kongelige Gunst at sende en Salvegarde did til Sletten, at den kan vorde til Skærmelse mod Rov og Ran, naar I med Eders stolte Hær drager

forbi. Krigens Tider er onde for dem, som ligger under.

— Vi mindes ej sligt, gensvarede Kongen, men din Hukommelse er vel stor, som Du selv. Og ej skal Du forgæves have umaget dig hid. Gunsten er stor, men vi staar ved Ordet, og skal der da blive skikket Salvegarder til Byerne paa Sletten for din Skyld. Men ej raader vi for, hvad der sker. Krigskarle forlyster sig gerne med skønne Kvinder, god Mad og et godt Bæger. Og paa slige Ting har I vel ingen Mangel.

Hr. Peder takkede og tog Afsked med Majestæten. Krigskarlen, der havde holdt Hesten, var blevet saa indtaget i den, at han absolut vilde tilbytte sig den for sin egen lille Ganger; men derom vilde Præsten intet høre; han stak Karlen en Marks Penge i Haanden, svang sig i Sadelen og red hastig bort.

Kommen gennem Roskilde red han den liden Omvej til Reerslev for at melde Provsten om denne Morgens Oplevelse; og Provsten gav ham mange Lovord for hans dristige Ridt lige ind i Svenskerekongens Lejr og for, hvad han havde udrettet til Gavn for Hedeboegnen.

I Carlsunde Præstegaard gik Fru Bodil med saare urolige Tanker. Jo mere hun overtænkte Sagen, desto dristigere forekom den hende, ja, var det næsten ej dumdristigt? Ej var det at tænke, at saa stor en Mand som Svenske-

kongen skulde mindes en Studiosus fra saa lang Tid tilbage; og hvad Magt vilde han vel nu lægge paa, hvad han havde lovet i Ungdoms glade Dage! Og om han nu vrededes over Præstens Dristighed! Ja, han kunde jo anse ham for en Spion, der under Venskabs Maske kom for at udspjende Fjenden, thi ej kunde der tænkes paa noget Venskab nu, da Kongen kom som Landets Fjende. Ak, hvad hjalp det saa, at hendes Peder var stor og stærk! De mange Krigsfolk kunde lettelig overmande ham og gøre ham Fortræd; ja, hvo vidste vel, hvad de kunde finde paa. Hvad agtede de Menneskers Liv, hverken hans eller hendes; og kom han ej tilbage, da maatte hun dø af Sorg.

Mange Gange var hun ved Vinduet eller Døren for at lytte, om der ej kunde høres Hovslag. Nu maatte han kunne være her; ja, hvor kunde hun for Resten vide det, al den Stund hun slet ej vidste, hvor langt han maatte ride for at træffe Svenskekongen. Ak Gud, om han ej naaede hjem til Natten; da maatte hun vaage i Ængstelse; thi ej kunde hun gaa til Ro, før hun vidste noget om ham.

Da endelig! Var det ikke Hovslag! Jo, Gud have Lov, og de kom nærmere; nu lød de i Porten, og nu — der stod hendes Ven hel og holden og klappede den sorte.

Fru Bodil ilede ud og raabte: Gud have Lov, Du kom, min hjer-

te Ven, jeg har været i Angst for Dig. Hvad sagde saa Svenskekongen?

— Han sagde: Kommer Du der, store Peter. — Og talte vi da om Løftet og om Krigen, saa Kongen lovede at sende Salvogarder herhid til Beskyttelse.

— Hvad Nød har vi saa! Og det var Dig, der ordnede det hele. Nu kan da enhver se, hvad Du kan gøre for Byens Folk, og derfor maa da alle vide Dig Tak. Velkommen hjem, min Kongeprest! Naar kommer saa Præstens Garde?

Præstens Garde.

Svensken gik frem, Jammeren fulgte hans Spor, Rygterne løb forud, Spændingen steg, Hovedstaden rustede. Kongen holdt Raad. Svensken satte sig fast.

Ved Roskilde forlod Salvogarden, Præstens Garde, Hæren, spredte sig over Hedeboegnen og slog sig ned i dens Byer. Gaardene fik Indkvartering; det skulde jo være til Beskyttelse mod Plyndring og Overlast; men hvem satte vel ret Lid til de Krigskarle, der havde fulgt deres Konge gennem saa mange Lande?

Majoren, en ung, rank Officer, fik Kvarter hos Præsten; og det første, han mødte Køkkenpigen, tog han hende under Haagen og spurgte om, hvor megen Vin, Præsten havde i sin Kælder. Han var saare glad for sin Knebelsbart, den han kælede meget for, og galant var han i sin

Færd, udsøgt galant mod Fru Bodil, hvis Tække og Ynde straks faldt ham i Øjnene.

Ofte, naar han red ud, fulgte Præsten ham paa sin sorte Hest, men alle, der saa dem, syntes, Præsten var den stolteste Rytter. Naar Fru Bodil stod og saa efter dem, gjorde hun sig saa sine egne Tanker, men hun stolede i barnlig Tryghed paa, at her vilde intet ondt kunne ske; Majoren havde saa milde Øjne, og han vilde ogsaa nok vide at straffe dem, der voldte Ufred.

Havde Præsten ellers dette Aar meget at tage Vare, saasom han sammen med Kirkeværgerne Søren Jensen og Michel Lauritzen havde Indseende med de mange Folk, der arbejdede i Herrens Hus. Naar de onde Tider er inde, da ved Godtfolk mere end ellers at søge til Kirken, hvor alt helligt fornemmelig hører hjemme, og hvor Trøst er at hente. Og saaledes var det da ogsaa her paa Steden, at Bysens Folk paa de hellige Dage strømmede til Kirkens Hus, saa de der ej næsten kunde være. Da havde Hr. Peder faaet den Tanke, at man ved at lægge Sakristiet til Kirken kunde gøre denne saa meget større. Tvende Vogne blev da sendt til Roskilde efter Murerne og hans Svende, atten Vogne skulde tilsiges for at hente de fornødne seks Læster Kalk, og tredive Vogne skulde age til Køge efter Sand og mere Kalk, thi en ny Alterfod skulde mures,

og Taget paa søndre Side lægges med Hulsten, hvilke kaldtes Munkke og Nonner.

De svenske Karle kom ogsaa op til Herrens Hus og saa paa Arbejdets Gang. Og saasom Lejlighed gør Tyve, medtog de fra Kirken en Messesærk, en Alterdug, to Malmstager, der var hængt i Degnens Stol, da Alteret blev flyttet. Men om end Majoren efter Præstens Opfordring forhørte dem om, hvem det var, der havde fjernet disse Ting, da vidste de aldeles intet derom at sige.

Majoren lod ofte sin Hest sadle og red da ud til Byerne for at tilse de der indkvarterede Krigskarle. Ske kunde det da, at en og anden Bonde tog Mod til sig og fremkom med Klage over Krigskarlene; men Majoren slog det hen i Smil og forsikrede, at derved var intet at gøre; thi Krigens Tider har sine egne Love, som ej altid er ganske som dem, der gælder i Fredens Dage.

En Dag havde Majoren været ved Stranden og plukket en skøn Buket af fine blaa Klokke, som han bragte Fru Bodil og sagde: Skønne Frue, tillad mig at give jer disse Blomster, friske som Søen, blaa som Himlen, fine som Silke.

Fru Bodil rødmede let, tog imod Buketten og sagde: I have Tak, Hr. Major! Disse smaa uskyldige Blomster har staaet ved Stranden og tittet over mod jert Fædreland. Saa har I tæn-

kelig og selv ladet Tanken flyve hjem til en eller anden Blomst, som jert Hjerte længes imod. Dermed tittede hun skælmsk over Buketten hen paa Majoren.

— Forlad mig, ædle Frue! Sveriges Land har skønne Blomster, herlige at fæste Øjet paa; men tag mig tusind, om jeg nogen Tid saa en Blomst saa fager som I, med Øjne saa blaa, med Haaret saa vakkert, med Haanden saa hvid, og Kinden saa frisk.

For at lede Samtalen ind paa noget andet, spurgte Fru Bodil: Ønsker Hr. Majoren ej et lidet Bæger Vin? I maa saa sandt trænge at styrke jer. Det lange Ridt har gjort jer varm.

— Tusind Tak, lad Vinen perle i Bægeret og spejle jert skønne Billede og søde Smil, saa drikker jeg det — om I ej vil give mig andet!

Majoren nærmede sig Fru Bodil og vilde gribe hendes Haand, men hun vendte sig hastig og forlod Stuen for at give Køkkenpigen Besked. Da hun atter kom ind, stod Majoren og betragtede et Billede af højsalig Kong Christian den fjerde, som var indsat i en gylden Ramme. Hastig vendte han sig, da han fornemte, at Døren gik, og saa sagde han: Eders afgangne Majestæt der, han forstod sig og godt paa Vin og levende Blomster.

Men Fru Bodil lod, som om hun ej hørte det, og sagde: Hr. Majoren faar tilgive, at min Mand ej kommer hid; men just i Morgenu

skal Kirkens Klokker gaa for Lig, og maa da min hjerte Mand skrive op sin Ligpræken i Dag.

— Ej skal Hr. Pastoren for min Skyld lemne sit Arbejde for de døde. Her gaar det lige bra endda. Her blomstrer Livet, og ej vil vi tænke paa Døden.

Da Køkkenmøen i det samme kom med Vin og to Sølvstobe, hvori Fru Bodil skænkede op, greb Majoren sit Bæger og sagde med Varme: Ret nu har jeg drukket eders Billede, og aldrig kan det slettes ud af mit Hjerte.

Med en let og smilende Latter sagde Fru Bodil: Det bæres mig for, at Majorens Hjerte maa være stort, al den Stund I vel saaledes drak mangan en Skaal for de Blomster, I saa paa Krigens lange Vej. Og saa visner vel den ene saa hastig, som en anden kommer til.

— Ak nej, hos mig faar ingen Blomst Lov at visne. Majoren slog ud med Haanden og bød Farvel; han skulde videre. Da han red af Gaarde, stod Fru Bodil i Døren og saa efter ham. Hendes ranke Skikkelse tegnede sig skarpt i Sollyset, der glødede varmt mellem de store Valnøddetræer, som flankerede Indgangsdøren. I Porten vendte Majoren sig og vinkede til hende, og da gik hun ind for at sætte Buketten i en liden Vase, og alt imens tænkte hun paa Majoren, hans Hjerte og dets Blomster.

Fra sit Studerekammer havde

Hr. Peder just set ud mod Porten, da Majoren smiskende og vinkende red ud. Der gik en Skygge over Præstens Ansigt.

Soldaten faar let en god Plads i Kvindens Hjærte. Saa var da Fru Bodil ej heller ganske ufølsom overfor Majorens galante Optræden. Hans smigrende Tale om og Hentydning til hendes Skønhed kunde kun behage hende, thi ej var hun som Kvinde uvidende om, at hun besad dette Fortrin; og hans udsøgte Ord sagde hende, at han havde Øje derfor. Men om end hun ved flere Lejligheder havde kunnet mærke, at Majorens Tale ej var Ord alene, men at der groede varmere Følelser frem hos ham, saa vogtede hun sig vel for at give ham grundet Anledning til at tro, at hun saaledes gengældte hans Følelser, at det i nogen Maade kunde ændre Kærlighedsforholdet til hendes Mand. Ham elskede hun, og hun vidste, at han elskede hende igen. Siden Svenskerne var kommet hertil, havde hun dog lidt den Skuffelse, at hendes Mand end mere end før gik op i sit Kald, saa det til Tider kunde se ud, som om han satte Kaldet foran hende. Men Sandheden var den, at i denne Sag havde Præsten haft sin Skuffelse; thi han havde troet paa, at denne Salvegarde, som svenske Majestæt havde tilsagt ham, virkelig skulde blive til Beskyttelse for Godtfolk her, saa ingen skulde komme til at lide Mén og Overlast. Men idelig kom der Klager

fra Bønderne, at Krigskarlene var dem til Besvær og Fortræd, thi ej nøjedes de med at tage til sig, hvad de fandt for godt af Bondens Sæd og Ejendele, men ofte røvede de saa meget, at de kunde afgive deraf til de Strejfkorps, der idelig som graadige Ulve fo'r over Egnen og indsamlede al Slags brugelig Herlighed, som de bragte ind til Hovedkvarteret udenfor Stadens Volde.

Og saa var der Kvinderne. Med Sorg maatte Præsten erfare, at flere af dem søgte Omgang med Svenskerne. Men sligt skulde de ej gøre ustraffet; han havde Kirkens Tugt at straffe dem med. Saa lyttede han da til Rygterne derom og forfulgte Sagen for at udfinde den skyldige. Der var saaledes Boel Frantsdatter, om hvem hele Byen vidste at fortælle, at hun havde begaaet Lejermaal med den svenske Rytter Hans Lykke; men ej skulde hun fange nogen Lykke deraf. Præsten gik til hende og advarede hende; men da det ej hjalp, blev hendes Navn sat op paa Kirkedøren, og da hun derefter lovede Bod og Bedring, maatte hun møde i Kirken til offentlig Skrifte, hvorefter hun blev afløst.

Endnu værre var et Kvindfolk, som allerede en Gang tilforn, da Svensken kom fra Faxe, havde søgt Omgang med en Rytter af Offerbachs Regimente. Nu maatte hun paa ny udstaa Kirkens Straf.

Saa kom og fra Mosede det

Sorgens Budskab, at den gode Bonde Peder Pedersens Hustru, ærlig og dydig Kvinde Kirsten Rasmusdatter, havde lidt den Overlast, at en Rytter havde hugget hende over Armen, fordi hun ej vilde føje ham; og laa hun nu i stor Smerte deraf. Red da Hr. Peder did ud og talte Trøstens Ord til den arme Kvinde, saa og haarde Ord til Rytteren; men han var ruset, da Præsten kom og belo ham kun. Men værre blev det med Kirsten, og da hun havde henligget hartad en Maaned, gik der Koldbrand i Saaret, saa hun deraf maatte ynkelig dø.

I Annekset gik det ej bedre; her maatte fire Kvinder lide Kirkens Straf for deres Omgang med Svenskerne. Men Kirsten Pedersdatter tog Sagen paa en anden Vis, idet hun lovformelig blev trolovet med Svenskeren Conrad Kjøen, og ogsaa senere godt nok viet til ham. Kærligheden nedbryder Skel og bygger Bro ogsaa der, hvor det skulde synes fast utænkeligt.

Men alt dette tyngede paa Præstens Samvittighed; thi det var jo ham, der havde faaet disse Krigsfolk her til; men han havde gjort det i god Tro og aldrig tænkt sig, at der kunde komme Fortræd deraf. Hans fromme, rene Hjærte led ilde ved alt dette, og han følte saa grant, at skulde det saaledes blive ved, da maatte han bukke under for sin Sjælekval.

Mest af alt smertede det ham

at se Majorens Galanteri overfor Bodil; thi det taaler ingen, som elsker, at se en anden vove sig ind i Kærlighedens Urtegaard og sætte sin Fod der mellem Roser og Glemmigejer. Og hellere skulde Fru Bodil have ladet Majorens blaa Klokke visne med det samme end have sat dem paa Kaminen i Havestuen, endda med gule Blomster til, saa Bukketten derved viste Svenskens Farver. Thi selv om Præsten ej mælede et Ord derom, saa sagde Blikket fra hans Øjne mere end mange Ord; og Skyggen, der gik over hans Ansigt, da han saa Blomsterne, røbede tydelig nok den Skygge af Mishag, der lagde sig i hans Sjæl.

Fintfølelse som hun var, havde Fru Bodil set Skyggen; og tog hun da Majorens Blomster, de blaa og silkefine, og kastede dem ud; ej skulde de mere kaste Skygger mellem hende og hendes Mand. Hun bekendte da for sig selv, at hun havde været uforsigtig, idet hun ej havde tænkt paa, at saa lidt kunde saare hendes hjerte Mand. Han vidste jo godt, at han ejede hende helt, saa meget mere da nu, da hans Kærlighed var blevet til Liv hos hende. Naar Vaaren kom, vilde hendes Tids Fylde og komme.

Men først kom Vinteren, og den blev atter haard. Svært var det for Bonden, der kun havde lidet at bide og brænde, og dette lidet skulde han endda dele med Fjenden. Fattigfolk led af Kulde

og Sult. Præstefolkene ynkedes over dem, og manges en god Bid blev baaret fra Præstegaarden ud til de fattige. Tyndede det og svært ud i Præstens Pilehave; thi saa unge Pile var, maatte de gaa i Ovn, enten Præstens egen eller Fattigfolks, alt som det kunde træffe sig.

Ved Nytaarstid blev Majoren kaldt ind til Hovedlejren, hvor der nu var Brug for ham; thi Rygterne gik, at Svensken pønsede paa snarlig at rende Storm mod Stadens Volde. Med høviske Ord og sleben Tale forlod Majoren sit gode Kvarter i Præstegaarden; langt hellere var han bleven der end at tage ind til Lejren, hvor der var koldt i Teltene, og hvor Krigens Alvor og Besvær var lige for Haanden.

Præsten saa med Glæde Majoren ride af Gaarde, og Fru Bodil følte ogsaa Tilfredshed dermed; og saaledes blev det da, at da Majoren var ude af Øje, var han og ude af hendes Sind.

En slagen Fjende.

Dagene længes, og Vinteren strenges. Kyndelmisse er hvid, Frosten bider, Sneen lyser skarpt i den stigende Sol. Det piber og skriger, naar man træder paa de snedækte Veje. Bugten er islagt over til Amagerland og til Stevns. Tørverøgen fra Bøndernes Huse stiger ret opad i den tindrende Vinterluft. Krager og Smaafugle ligger døde paa Markerne og langs Digerne. Ha-

rerne søger ind til Husenes Kaal-haver og gnaver af den frosne Kaal, og Rævene skriger af Hunger. Fiskene i Damme og Kær kvæles under Isdækket og ligger med Bugen i Vejret under den tykke Is. Fattigfolk, især da de gamle, som ej har Ovntræ nok, bliver liggende i Alkoven eller Omhængssengen hele Dagen for dog at holde Varmen. Det er, som laa der et Liglagen over Land og By. Døden lurar og gaar sin tyeste Gang. Ængstelse og Bekymring fylder alle Sind og Tanker.

Saa kom og den kolde Død til Degns Hus og slukkede hans gode Hustru Karens svage Livslys, endda hun kun var lige over de halv hundrede Aar. Haardt er Arbejdet for den gamle Klokke Peder Pedersen med at faa gravet hendes sidste Leje i den frosne Jord. Økse og Hakke maa tages i Brug. Og den Dag i Februar, som er den tiende, sænker de Karen Degns Lig ned i Graven, mens Klokkerne ringer i den klare Vinterdag. Og Præsten taler trøsten-de Ord til den aldrende, sørgende Degn, alt mens de frosne Jordklumper bummer paa Kisten i Graven.

Dagen er til Ende. Hr. Peder og Fru Bodil sidder sammen i Studerekammeret. Præsten tager Kirkens Bog og antegner deri: „Decimo die February Bleff salig Karen Skolemesters liig begraffvet udi hendes alders 52. Gud giffve hende med alle tro Christne en glædelig opstandelse paa

Dommens Dag." Sindig og eftertænksom drysser Præsten Sand fra Sandhuset over det skrevne. Saaledes strøede og Kvinderne Sand over Graven, ikke for at glemme den døde, men for at lysne lidt paa den triste Jord.

— Karen var en from og ærbar Kvinde, sagde Præsten, og ej er det godt for den, der bliver ene, Ensomhed er som en Taage.

— Ej heller er det til Behag for mig at blive mindet saa ofte om Døden nu, da mit Hjertes Tanker bæres mod det ny Liv, som Vaaren skal bringe os.

Fru Bodil bredte det Smaabarnstøj, hun sad og puslede med, ud paa sit Skød og glattede over det med Haanden. En Taare listede sig frem, en Følelse af Angst sneg sig ind og lagde sig som en Slange i hendes Forventnings Glædessol.

— Min hjerte Bodil, gensvarede Præsten, lad os altid mindes Davids Ord, da han flyede for Saul: Der er ikkun et Skridt mellem mig og Døden. Og ej ved jo nogen, hvor langt der bliver mellem Vuggen og Graven; men derfor gav Gud os Haabet i Eje. Og ej skal Du ængstes, min Roselil. Men denne Dag har trættet Dig; bedst var det for Dig, om Du søgte Hvile. Jeg har end lidt Arbejde her at udføre.

Fru Bodil lagde Smaatøjet sammen og rejste sig. Hendes Blik faldt paa Kaklerne, der kransede Ovnens, og hun sagde: Jeg mindes en Aftenstund, før Du kom, at

jeg følte mig trykket af Ensomheden. Da tyktes det mig, at disse Kakler var Tegn paa Solstråler, og jeg ønskede, de maatte varsle vor Lykke. Sig mig, om det var barnagtigt af mig at tænke saa derom.

— Ingenlunde, Bodillil; jeg har selv tænkt det samme. Guds Naades Sol over Hjemmets Arne; det er skønt. Lad os saa fange Tryghed i det Haab, at det saa maa blive.

Fru Bodil søgte Hvile, men Hr. Peder sad endnu længe ved sit Bord foran Ovnens.

Stjernerne tindrede dobbelt skønt i den frostklare Vinternat, Nordlyset spillede paa Himmelsbuen. Da hørte Præsten med eet en dump Lyd fra det fjerne; det gentog sig atter og atter. Han lyttede. Var det ikke? Jo, det kunde ikke være andet. Det var Stykkerne, der løsnedes inde ved Hovedstaden. Uro og Ængstelse fyldte ham, og han tænkte: Store Gud, hvad sker vel nu! Er det Svensken, der løber Storm mod Voldene, da se i Naade til mit Folk! Staa os bi! Slaa Fjenden tilbage! Frels Herre, vor Konge, vor Stad, vort Land, vort Folk!

Han gik ud i Natten for bedre at høre. Dumpene vedblev, og han forstod nu, at det var en større Bataille, der gik an; saa var det vel blevet, som Rygtet havde sagt, at Svenskerne vilde storme. Mest havde han Lyst til at sadle sin Hest og ride ud til Stranden eller ind mod Staden;

men for Bodils Skyld lod han det være. Hendes Tilstand taalte ej nogen sær Rystelse eller svær Ængstelse.

Det blev sent, inden Præsten søgte Ro; og han fik ej Ro, thi alle hans Tanker kredse sig om, hvordan vel Udfaldet vilde blive af denne Nats Kamp. Han bad mange Bønner for Folk og Land. Først mod Daggy faldt han i Blund.

Svensken havde stormet. Budskabet om denne Nats store Begivenhed løb som en Ild over Hedeboegnen. Der fortaltes om Svenskerne, der havde Skjorten udvendig for ej at skelnes fra Sneen, om Kongen og Dronningen, der red paa Voldene; om Borgernes Tapperhed, om Studenternes Mod, om Hollændernes Udholdenhed. Men alt samledes dog i det store Glædesbud, at Svensken var slaaet tilbage, København var frelst! I Morgenstunden ringede alle Stadens Klokker for at forkynde Sejren. Saa snart Hr. Peder forfarede dette, lod han gaa Bud, at ogsaa Carlslunde Klokker skulde ringe Sejr. Og ud fra Gaarde og Huse strømmede Folk og spurgte, hvorfor Klokkerne gik. Oldermænden blæste i Byhornet, og paa Bystævnet meddelte han Godtfolk den store Glæde. Og føjede han til, at Klokkerne vilde gaa igen Dagen derpaa, og da vilde Præsten holde Takketjeneste i Kirken, og forventede han, at mange vilde komme did for at takke Gud for Sejren.

Da Oldermænden holdt inde, var der en gammel Bonde, som spurgte, om saa Byen her ogsaa blev Svenskerne kvit, men dertil svarede Oldermænden: Derom véd jeg intet end, men raader jer alle til at fare med Lempe mod Svenskerne og ej tirre dem, thi deraf kunde komme megen Ufred og Fortræd, saasom de kunde blive til Sinds at hævne sig paa hvo som helst. Dette gode Raad lagde Bymændene sig paa Sinde, og dermed gik de hver til sit.

Hver Dag bragte ny Efterretninger om Enkeltheder fra den afslaaede Storm. Saa spurgtes det da og en Dag, at Majoren var blandt de faldne, der blev paa Volden, og at han var bleven jor-det der sammen med saa mange andre.

Men ej tænkte Salvegarden paa at drage af, saasom den ej fik nogen Ordre dertil, thi var end Stormen afslaaet, saa var der ej sluttet nogen Fred, og dermed kunde det vare længe. Maatte da Bønderne taalmodig bære den Byrde, som de fjendtlige Karles Nærværelse var. Men saa var der i Mosede By en Mand, som tænkte, at det nu kunde være nok, og vilde ej Svensken gaa selv, da skulde han vide at blive dem kvit, om end det blev paa en anden Maade, end de havde gjort sig nogen Tanke om.

Denne Mand hed Hans Nielsen, men kaldtes han sædvanlig Mosedehans. Alt længe før Svensken kom, havde han ved sin Adfærd gjort sig frygtet af alle; thi ej

tog han noget andet Hensyn til andre end det, der passede ham. Stor og stærk var han, voldsom i sin Færd, og ond kunde han blive. Lov og Ret agtede han for intet, thi han havde sine egne Love og tog sin Ret, hvor han kunde faa den. Ej vovede nogen at sætte sig op imod hans Vilje. Engang, — saaledes hed det sig, da han behøvede adskilligt Tømmer til Udbedring af sin Fæstegaard, agede han og hans Karl ud til Køge Aas og huggede der i Skoven det Træ, han havde Brug for, og om end Skovfogeden var en streng og paapassende Mand, der havde et vaagent Øje med, at ej nogen uvedkommende rørte noget i Skoven, saa lukkede han dette vaagne Øje, da han erfor, at det var Mosedehans, der puslede i Skoven, thi med ham vilde han intet have at skaffe.

Præsten fik engang Besøg af Hans, og det netop i Anledning af disse Skovture. Thi al denne Kørsel havde slidt en Del paa Vogntøjet, der ej forud var af nyt, og saasom Hans da havde erfaret, at Hr. Peder havde faaet en ny Vogn, saa spændte han en Dag for og kørte lige op i Præstegaarden. Pigen løb skrigende ind, da hun saa, hvem den agende var, og Karlen, der stod ved Brønden, fik hastig Ærinde paa Loen, og ej kom han frem, saa længe Hans var i Gaarden. Her ude stod just Præstens ny Vogn, som Hans havde faaet Lyst til. I

Ro og Mag gav han sig da til at skulle Vognene ad, hvorefter han atter samlede dem saaledes, at Præstens ny Undervogn kom til Skovvognens gamle Fjælle, og omvendt fik Præstens ny Fjælle Hanses gamle Undervogn.

Imidlertid var Præsten bleven opmærksom paa, hvad der foregik, hvorfor han vilde gaa ud og tale Hans tilrette. Men Fru Bodil holdt sin Mand tilbage, saa meget mere, som hun i det samme saa, at Hans lagde sin bekendte Pigstav op i Vognen. Præsten nøjedes da med at aabne et Vindue og raabe ud i Gaarden: Gud lønne Dig for, hvad Du gør, Hans!

— Ja, Tak, vor Far, det gør han nok, svarede Hans, og dermed steg han til Vogns og kørte Porten ud efter først at have hentet et Par gode Havreknipper i Præstens Lade; thi Bæsterne skulde da og fornemme, at de havde været paa Besøg hos Præsten.

Slig en slem Mand var Hans, men ingen turde gøre ham noget for hans Skarnsstreger, al den Stund det var Godtfolks Mening, at han havde Samkvem med den onde selv.

Ej heller Svenskerne var dristige ved ham; thi han havde mer end een Gang givet dem Prøver paa sine Kræfter, naar de efter et godt Lag var kommen i nogen Uenighed, saa og Haandgemæng; da var Hans kommen til og havde lagt sig imellem saaledes, at Svenskerne snart laa paa Jorden

og ømmede sig, medens Hans stod og eftertænkte, om de vel havde faaet nok.

Men i den sidste Tid var Hans kommen mere sammen med Byens Mænd end med Svenskerne, og hvad han talte med By-mændene om, var heller ej for Svenskerne at høre paa, thi han havde lagt en Plan op imod dem, og han var fast besluttet paa at gennemføre den, og det var denne, han satte Mændene ind i, thi de skulde hjælpe ham. Og i hvor vel en og anden af dem var betænkelig ved Planens Udførelse, saa turde de dog ej sige Hans imod, men maatte love i et og alt at gøre, som han ønskede og paa-lagde dem. Og lovede han dem da til Gengæld, at om nogen svigtede Aftalen og kneb ud, saa skulde han vide at give dem af samme Konfekt, som han havde tiltænkt Svenskerne.

Vinteren bider endnu. Fastelavn staar for Døren, men Lysten til Fastelavnsløjer og Gilde er ej stor i disse onde Tider. Men da tænker Hans, at han vil gøre et Gilde, hvis Mage ej er set; et Gilde, som skal mindes, saa længe Fastelavn mindes. Saa indbyder han alle Bysens Mænd, men ej skal Kvinderne med denne Gang, thi den Dans, som her skal trædes, er ej for Kvinder at være med i, derimod bliver Svenskerne særlig indbudt.

Næppe er Sol gaaet af Led, før Gæsterne begynder at indfinde sig paa Hanses Gaard, der er i den vestre Ende af Byen.

Under det lave Bjælkeloft er Festen rettet an. Bilæggerovnen sender god Varme ud i Stuen og taler paa denne Dag sit eget tavse Sprog, der er som et ondtVarsel. Dens to Bredsider bærer Billede af Døberen Johannes Hals-hugning, og derover ses Festen gaa an hos Herodes. Paa Ovnens Endeplade ind mod Stuen ses en Drabant med Sværd og Spyd. Men hvo agter vel paa slige Billede eller gør sig nogen Tanke derved nu, da man er samlet til Fest og Glæde. Ved Ovnens staar en Armstol med snoet Halmsæde, og i Ryglænet staar udskaaret: Hvil dig paa mig. M. H. D. Anno 1628. I Stuens inderste Hjørne staar Alkovesengen med det hjemmevævede mønstrede Forhæng. Langs Væggen ud til Gaarden staar under Vinduerne den lange Bænk med det svære Bord med Fodkasse foran. Paa Bord-siden ind mod Stuen staar en lang rødmalet Foldebænk, og i Hjørnet ved øverste Bordende er an-bragt et lidet Stolpeskab med røde og grønne Farver.

Bordet er dækket med Sui og Børste, Faarekød, Sigtebrød og andre gode Sager; og to store Laagkrus er fyldt med stærkt Øl. Nogle Tællelys i Træstager kaster et rødtligt Skær over Bordet ud i Stuen, hvis fjerneste Kroge hviler i et blidt Halvmørke. Døren til Øverstestuen staar aaben, og der oppe er ogsaa dækket Bord, der er ingen Ovn, man maa dèr nøjes med den Varme, der trækker derop fra den forreste Stue.

Hans Nielsen byder Gæsterne velkommen efterhaanden som de langsomt og ligesom nølende træder ind. Saa tager de Sæde, og Festen gaar an. Der tales kun lidt, men desto mere spises der. Med Værdighed rejser Hans sig og fremtager af Stolpeskabet en stor Klukflaske med Brændevin, og idet han skænker op i en liden Tinstob og skubber den hen til sin nærmeste Nabo, siger han: Saa byder jeg jer alle Velkommen, og ej vil vi kere os om Kulden udenfor, men fornøje os ved Varmen og Maden her. Værsgo og lad Flasken gaa, og skænk saa og drik. Og Bordet rundt klukker Flasken, og Stoben tømmes. Alerede efter første Omgang begynder Snakken at flyde lettere, og snart fyldes Luften af alskens Fortællen. Der tales om den haarde Vinter, om Isen paa Bugten, om alt Slags Nyt fra Byen, om Kvinder og Kreaturer. Og alt som Tungebaandene løsnes, vover en og anden ogsaa at stikle til Svenskerne og spørge, om de snart er betænkt paa at rejse af, for saa kunde dette Gilde jo være som en Slags Afsked.

Og al denne Tale fortsættes, da Maden er taget af Bordet, og Mændene samles om Klukflasken, hvis Indhold stadig fornyes. Ølkrusene benyttes ogsaa flittig.

Af og til gør Hans sig et Ærinde ud paa Loen, hvor han ved Hornlygtens svage Lys efterser, om alt er i Orden efter hans Ønske. Langs med den vestre Væg er bredt et Lag Halm og nogle

Faareskind. Medens han efterser dette, kommer hans Nabo Peder Pedersen, hvis Kvinde var bleven hugget i Armen, ud til Hans, tager ham i Armen og siger lavmælt: Har du nu og betænkt, Hans, hvilke slemme Ting, dette kan medføre, ej aleneste for Dig, men for os alle.

Hans svarer: Er du nu bleven en Kryster, Per! Hvissomstid du svigter nu, da bliver det værst for dig selv. Du kender mig vel? Det gjorde Per, og derfor luskede han ind igen.

Luften i Stuen var kvælende varm, Lysene formaaede næppe at brænde. Øl og Brændevin flød hen over Bordskiven, og paa Vinduesbænken laa et Par rusede Svenskere og sov. Mosedemændene sørgede for, at Svenskerne fik saa meget som muligt at drikke, medens de selv vogtede sig for at faa mere, end de kunde bære.

Hans kom ind; han slog til Lyd ved at klapre med Laaget paa Ølkanden, saa tog han Ordet og sagde: Hør nu Godtfolk. Det er blevet et Hundevøj, Stormen tager til, og Sneen vælter ned, og det er svært mørkt. Saa har jeg da tænkt, at vore fremmede Gæster ej behøver at umage sig hjem, til og med da flere af dem ej ser saa grant mere. Lad os følge dem ud paa Loen, der er redt et blødt Leje til dem langs Væggen. Saa kan de sove der, og saa er de her i Morgen, naar vi skal holde Andendagsgilde. Byens Mænd finder nok hjem.

Svenskerne var saa fortunlede

af Drik, at de ikke sansede, hvad der blev talt om. Kun to af dem var endnu saa vaagne, at de forlangte mere at drikke, hvilket de ogsaa fik. Men da Hans syntes, at det nu kunde være nok, tog han en under hver Arm og bar dem ud til deres Halmseng.

Bymændene gik derefter ud ad den vestre Port og stillede sig langs Ladelængens Væg, som Hans havde befalet dem; og saasom Vinden var Øst, stod de her i Læ og ventede paa nærmere Ordre.

Da Hans havde forvisset sig om, at alle Svenskerne sov fast, stak han Hovedet ud af Lolemmen og gav et kraftigt Ugle-skrig fra sig, hvilket var det aftalte Signal til Bymændene. Disse satte nu alle Ryggen mod Lervæggen, som snart efter begyndte at vakle og gyngte, hvorpaa den med et svart Dump brasede ind over de sovende Svenskere. Saaledes havde Hans snildelig beregnet det hele, og for at det bedre skulde lykkes, havde han i den tidlige Morgenstund hugget og savet Stolperne i Bindingsværket saa nær over, at der kun behøvedes en forholdsvis ringe Kraft for at faa Væggen til at falde. Det hele kunde se ud som et Ulykkestilfælde.

Men saasom Hans altid var meget omhyggelig med at faa gjort sit Arbejde saa godt som muligt, saa vilde han ogsaa forvise sig om, at dette var vel gjort. Tog han da sin lange Pigkæp og gik

Svenskernes Række igennem, tog Lerklumperne til Side fra deres Bryst og gav dem en og hver Dødsstødet. Det gøs i Bymændene, da de saa Hans saaledes gaa frem med Lygten i den ene Haand og Pigkæppen i den anden. Da han havde fuldendt denne grufulde Nattens Gerning, sagde han: Saa faar I Tak for god Hjælp, og saa snart det dages, kommer I atter her hid til Begravelse.

Per Persen genmælede: Hvor vil du tænke at kunne jorde dem i saadan Vinter, hvor Jorden er fast som Sten? Ej er det at tænke paa at faa nogen Spade i Jorden.

— Det har jeg betænkt, svarede Hans, gør I kun, som jeg siger og kom igen i Morgen tidlig hver med en Møggreb.

Dermed bød han dem alle Godnat. Bymændene asede tavse mod Stormen ind i Byen, og Hans gik ind, slukkede Lysestumperne paa Bordet og den i Lygten og kravlede ind i Alkoven.

Af alle de Ulykker, Hans havde været Mester for, var denne dog den værste. Mange Mennesker havde han skamslaaet baade paa Tomandshaand, saa og ved Markeder og Sammenkomster, naar nogen trodsede ham og ikke vilde makke ret; men der ved havde han aldrig gjort sig nogen ængstende Tanke. Hans Samvittighed bebrejdede ham aldrig noget galt, han gjorde; derimod kunde den pine ham en Del, hvis det traf sig, at han havde

forspildt en Lejlighed til at vinde en eller anden Fordel for sig selv. Men i denne Vinternat var det noget anderledes. Der begyndte at røre sig en ubehagelig Følelse i hans Sind, en Følelse af, at han denne Gang dog maaske var gaaet for vidt. Otte Mennesker laa i denne Nat døde under hans Tag, og de var faldet for hans Haand; til og med skulde de nu skaffes hemmelig af Vejen. Og ej kunde denne Morddaad skjules. Øvrigheden frygtede han ikke. Var det ikke Krigstider, hvor der herskede andre Love end ellers, og først af alle Selvforsvarets Lov. Jo visselig! Men de andre Svenskere fra Nabobyerne! Vilde de ikke komme over ham og hævne sig, ikke alene paa ham, men maaske paa hele Byen, saa han kun havde gjort ondt værre. Alle saadanne Tanker vældede frem og forstyrrede i nogen Grad den Følelse af Tilfredshed, der fra først af havde fyldt ham ved Tanken om at være Svenskerne kvit.

Stormen tudede og buldrede der ude i Natten; godt var det da, at den kom fra Øst, ellers vilde den vel fare ind og lette hele Taget af Ladelængen, nu, da saa meget af Væggen manglede. Porten havde han ej faaet stængt, den slog op og i med tunge Drøn, der lød uhyggeligt i Nattens Øde. Helt forstumlet af alt dette faldt han endelig i Slummer, men sov uroligt. Da tyktes han at høre en egen Snurren, og Søvn-tankerne

bar hans Erindring tilbage til hans salig Moders Tid. Var det ikke hendes Rok, han hørte snurre? Sad hun ikke henne paa Halmstolen med Rokken foran sig og spandt? Jo, og nu standsede hun Rokkehjulet og kom hen til hans Seng; der stod hun og saa saa alvorlig paa ham, han mærkede hendes Blik og hørte hende sige: Hans, Hans, ondt har Du øvet, og ilde vil det gaa Dig, men jeg vil bede for din arme Sjæl. Men Hans gjorde Indvending og sagde: Her er intet ondt øvet! De har kun faaet, hvad dem tilkom. Og Bønner tror jeg ikke paa. Saa vaagnede han. Det snurrede endnu; han stirrede hen mod Halmstolen, som om han frygtede at se sin Moder sidde der; men i det begyndende Dagskær saa han, at Stolen var tom, og samtidig gik det op for ham, at det, der snurrede, var Vinden, der rystede Vinduesskodderne.

Hans tumlede ud, og snart efter kom de tilsagte Bymænd hver med sin Møggreb. Hans bød dem ind paa en Morgendram, og saa sagde han: Saa fanger vi an med Andendagsgildet, men det begynder denne Gang med Begravelse; og saasom vi ej kan komme i Jorden, saa gaar vi i Møddingen, der lægger vi det svenske Rak. Og saa forøvrigt holder I Kæft denne Sag angaaende. Har I forstaaet mig? En lydelig, forstaaende Mumlen tilkendegav, at alt i saa Henseende var i Orden.

Snestormen var hørt op, Mændene gik i Arbejde. Og da Solen stor og rød steg op, gled dens første Straaler hen over den store Fællesgrav i Møddingen, og ej var der blevet holdt anden Ligtale, end at Hans sagde, da den sidste var dækket til: Nu kan de ligge der, de Karnallier, der er lunt og godt.

En Gang til maatte Bymændene møde hos Hans Nielsen, thi ej kunde han undvære Væggen i Ladelængen, den maatte de hjælpe ham at udbedre, for, som han sagde, det var jo dem selv, der havde væltet den, det var da rimeligt, de selv udbedrede Skaden. Men ej var det at tænke paa at stampe en Lervæg i saadan Frost, derfor maatte Mændene møde med Stolper og Brædder, hvad de havde, saa der foreløbig kunde opsættes en Trævæg.

Det var umuligt, at en saadan Gerning, som her var øvet, ej skulde vorde kendt, alle vidste snart at fortælle om Hanses Morddaad, men i Glæden over at være Svenskerne kvit blandede sig en hemmelig Frygt for, hvad Følger, Sagen kunde faa. Kur Hans knejsede og følte sig som Bysens Hersker, hvem alle frygtede og adlød.

Rygtet om det blodige Faste-lavns-gilde naaede snart Præstegaarden. Præsten vilde straks tage ud til Hans og foreholde ham, at om end det var Krigstider, hvor Folk stod mod Folk, saa var det dog en farlig Sag saa-

ledes at tage sig selv til Rette. Men Fru Bodil raadede sin Mand fra og sagde: Betænk, min hjerte Mand, at om Du gør dette, kan deraf komme megen Fortræd. Thi først vil Hans opspore, hvo der har røbet Sagen, og da hævne sig frygtelig, og ej er det heller værd at tale højt om slig en Sag, saa længe vi har Fjenden om os, bedre er det at se Tiden an.

Hr. Peder gav hende vel Ret, men da han en Dag kort efter var i Mosede for at berette en Kvinde, og da mødte Hans paa Gaden, gav han sig i Samtale med ham, og i Samtalens Løb spurgte da Præsten, hvorlunde det gik med Svenskerne her ude. Det gaar helt godt, vor Far, svarede Hans, al den Stund de er faldet svært til Ro. En hører aldrig, at de gør nogen Fortræd. Dermed stødte Hans sin Pigstav haardt i Jorden, som var det en Svensker, han stødte den i, og dermed afbrød Præsten Samtalen.

Tiden led, og der var aldrig nogen, der forhørte sig om, hvor Svenskerne var blevet af. Men en Gang endnu skulde Godtfolk i Mosede faa dem at se, og blev det det uhyggeligste Syn af alle. Thi da Foraaret kom, og Bymændene kørte Gødningen ud, da kom man og til Svenskegraven i Hanses Mødding, og megen hemmelig Spørgen blev der om, hvad Hans nu vilde gøre. Men ej var Hans raadvild, han bød, at Læsset skulde klappes godt skarpt og fast, og satte han sig da over-

skrævs paa Læset med en Svensker foran sig, og saaledes kørte han dem alle af By og begrov dem i den østre Vang mod Stranden. Men medens der groede Græs over deres udslettede Grave, saa bevares end i Folkemundmangen en Beretning om Mosedehans og Svenskerne.

Vaarbrud.

Vinteren gik paa Hæld. Isen i Bugten brød op med Bulder og Knag og gik til Søs. Helt muntert var det attter at se de blaa Bølgers Leg, som saa længe havde været standset af det døde Isdække. Bølgebruset mod Stranden fyldte Luften og kunde høres langt op i Landet.

Solen fik Magt og tøde Sneen bort fra alle Sydskraaninger, saa Muldjorden kom til Syne. Viben og Stæren kom, Vaaren var i Luften.

Hr. Peder og Fru Bodil frydede sig over Vaaren, og var Dage for dem fyldt med en særlig Forventnings Glæde, al den Stund de ventede, at den første spæde Blomst i deres Ægteskabs Vaar skulde foldes ud til Fryd og Glæde for dem. Hr. Peder ønskede, det maatte blive en Søn, og saa ønskede Fru Bodil det samme. Og det fælles Ønske blev smukt opfyldt. Mandag efter Midfaste Søndag om Aftenen ved otte Slet fødte Fru Bodil en Søn til Verden, og stor blev Forældrenes Glæde og Taknemmelighed.

Allerede Dagen derpaa red Hr.

Peder til sine Embedsbrødre i Havdrup og Jersie for at meddele dem den store Glæde saa og for at bede dem og deres Hustruer komme hid, naar Barnet skulde kristnes, hvilket skulde være Trediedagen efter Fødselen. Thi det vidste man da, at saa længe et saadant nyfødt Barn ej var kristnet i den hellige Daab, da havde Djævelen Magt over det, saasom det var født med Arvesynd, men fra Daabens hellige Stund maatte han vige tilbage for Korstegnet, det helligede Vand og Ordet. Derfor havde det Hast med Daaben.

Det var ret en skøn Foraarsmorgen, da Hr. Peder red ud. Tøvejret sivede paa Veje og Marker, Snevandet rislede i Grøfterne. Lærkerne sang saa frydefuldt og steg saa højt, men end højere steg Hr. Peders Tanker, thi de gik til Himlen med Bøn om, at dette Vaarens Barn ret maatte blive lykkeligt, blive dem til Glæde, men først af alt, at han maatte blive en god Kristen og leve sit Liv til Guds Ære.

Hvor forskelligt var dog dette Ridt med disse Livsens Tanker fra Riddet sidstleden Høst til Svenskekongen. Da var der saa mange Tanker om Ængstelse og Død. Og lang havde Vinteren været, Kulde og Nød havde ligget svart paa mange. Men nu var Vaaren kommen med lysere Dage og lysere Tanker. Vel var Svensken her endnu, men siden den afslaaede Storm var han ej

ret saa kry mere, men en Byrde var han jo alligevel. Men nu skulde Tankerne eneste gælde Daabsfesten og dens Glæde.

Baade Hr. Hans og Hr. Mads glædede sig med Hr. Peder, og de gav Løfte om at komme.

Trediedagen, som var den syttende Marts, og Sct. Gertruds Dag, oprandt. Baade Fru Bodil og Drengen befandt sig vel. Søren Jensens Kone havde bistaet dem i disse Dage, og paa Daabsdagen mødte hun tidligere og medbragte en Kage og en Flaske Mjød, knyttet i et blaat Tørklæde. Midt paa Formiddagen kom Præsten fra Havdrup, Hr. Hans Oluffsen, Slangstrup, og hans Hustru Maren agende ind i Gaarden. Maren havde faaet det ærefulde Hverv at bære Barnet til Daaben; hun medbragte som Skænk og Gave et saare skønt Kristentøj, kunsthærdig udsyet og gennemtrukket med blaa Baand. Lidet efter kom Hr. Mads Mikkelsen fra Jersie med sin Hustru Ane; hun skulde være Huemoder og havde som Skænk til Barnet en liden Sølvstob.

Hr. Peder førte Gæsterne ind, og blev de trakteret med Mjød og Kage. Med disse Ting saa og med andre rare Sager var Huset i disse Dage rigelig forsynet, eftersom Bysens Kvinder havde medbragt saadant, da de kom paa Barselbesøg. Nogle havde og haft en god Barselpotte med, hvori var Grød eller Mælkemad. Efterhaanden indfandt sig ogsaa de andre

Daabsgæster, Hr. Erik Mogens fra Greve, som skulde forrette den hellige Handling — hans Hustru var alt i Morgenstunden gaaet her over for at hjælpe med Anretninger — Kirkeværgerne Michel Lauritsen og Søren Jensen, Nelaus Knudsen og Boel, Hans Nielsens. Og alle havde de Faddergaver med, Bægere, Mønter og lignende, baade til Barnet, Moderen og Præsten, som skulde døbe Barnet.

Da alle havde faaet noget til Styrkelse, og Gudmoderen havde iført Barnet Kristentøjet, begav Følget sig over i den kolde Kirke, kun Faderen blev, som Skik var, hjemme.

Den gamle, dybe Døbefont af Granit, hvori man forhen havde brugt at neddyppe Barnet, der skulde døbes, var bleven forsynet med et stort Messingfad med skønne Figurer. I Midten saas Mariæ Bebudelse og uden om en Krans af Tegn, som dog ingen ret kunde tyde, i Kanten af Fadet saas springende Hjorte, der forfulgtes af Hunde. Det var Tegn paa Synden, der skulde jages paa Flugt. Saa gik den hellige Handling da an. Fru Maren tog Drengen ud af Kristentøjet, hvorefter Hr. Erik trende Gange øste Vand over ham og kristnede ham med Navnet Corfitz. Medens Gudmoderen derefter blev staaende med Barnet paa Armen ud for Barnestolen, gik Fadderne op til Alteret og lagde der deres Offer til Præ-

sten, hvorefter de og lagde hver sin Gave paa Barnets Bryst. Derefter gik man atter hjem til Præstegaarden, hvor Faderen modtog Barnet af Fru Maren, som efter gammel Sædvane sagde: „Jeg har modtaget en Hedning og bringer en Kristen“. Derefter gik alle ind i Sengekammeret for at lykønske Moderen, og paa hendes Seng lagde og hver sin Gave. Den lille Corfitz blev bragt til Ro iført Kristentøj, for at han i dette kunde faa sin første Søvn efter Daaben, thi derved vilde Daaben først ret gavne ham. Gæsterne samledes i Havestuen, hvor der var dækket op med god Mad, mange rare Sager og rigelig med Drikkelse. Hr. Peder holdt en Tale og takkede Gudmoderen og alle Fadderne, at de var kommet her til Stede og havde bistaet ham og hans Hustru med Daaben. Begge Embedsbrødrene talte ogsaa, Hr. Hans for den lille Corfitz, hvem han ønskede, at han ret maatte slægte sin store Fader paa, saa vel i Legems Kraft som i Lærdom og Fromhed. Og Hr. Mads talte for den unge Moder og ønskede, at hun stedse maatte blomstre med Sundhed til Fryd for sin Mand, saa og til Gavn og Velsignelse for Barnet.

Det blev et saare glædeligt Gilde, og mange Skaaler blev drukket til de gode Ønskers Udtalelse. Silde var det, da Gæsterne forlod Præstegaarden med Tak for den skønne Fæst. I den stille

Foraarsnat agede Præsterne hjem, medens Viberne skreg over Markerne, og Maanen straaede fra den stjernedækte Himmel.

Men ej kunde Hr. Peder søge Hvile, før han havde antegnet denne Dags Begivenhed i Kirkens Bog. Og skrev han da dette: Anno 1659 die 17. Martii Bleff min Søn Corfitz christnet af Hr. Erik i Greffve, hvilken er det første Barn, Gud Herren velsignede os med i vort Ægteskab; som ellers bleff fød den 14. Martii om Aftenen ved 8 Slet, Mandagen efter Midfaste Søndag. Gud unde ham at leffve oc tiltage i alder, Visdom og naade for Gud og Mennsker. Og derefter antegnede han alle Fadderens Navne.

Med Andagt lukkede han Bogen og satte den paa sin Plads paa Boghylden ved Ovnen. Og kom da den Tanke til ham, om han her skulde faa den Glæde at indtegne flere af sit Ægteskabs levende Blomster. Men ej formaar vi kortsynede Mennesker at se ind bag Fremtidens Forhæng, og godt det samme, thi om saa var, da vilde Hr. Peder i denne Stund have set det, som vilde have lagt saa svar en Skygge over denne hans lyse Foraarsglæde.

To lydelige Slag fra Kirkens Sejrværk fik ham til at slukke Lyset og søge Hvile. Fru Bodil sov med saa lykkeligt et Smil, og i hendes Arm sov den lille Corfitz, varm og tryg. En Frydstaare listede sig frem i Præstens

Øje ved dette Syn, og med inderlig Tak til Gud for Livsens Lykke og Glæde knælede han og sluttede denne rige Dag med Bøn.

I fyrretyve Dage holdt Fru Bodil sig i Ro, som Skik var, mest laa hun til Sengs, men var dog oppe iblandt. Derefter holdt hun sin Kirkegang efter Sæd og Skik og blev indledet i Guds Hus.

Efter denne Dag gik Livet atter sin rolige Gang i Præstegaarden. Drengen optog meget af Fru Bodils Tid, men det var frydefulde Timer at pusle om ham og se, hvor godt han trivedes, og hun tyktes saa grant, at han havde Lignelse efter sin gode Fader. Ofte, naar hun sad med ham paa Fanget og saa den Uskylds Tryghed, der var over ham, da faldt hun i Tanker om Fremtiden, om, hvordan den skulde blive for ham, og mon hun skulde faa Lov til at se ham blive stor og dygtig.

— Min hjerte Bodil, sagde Præsten en Dag, har Du gjort Dig nogen Tanke om, hvad Du kunde ønske, at Corfits skulde være, om Gud Herren lader ham leve?

— Ja, svarede Bodil, derpaa har jeg ofte tænkt, om han maatte leve og blive Præst som sin Fader. Og med et lidet skælmsk Smil føjede hun til: Og dertil lige saa smuk og god som han.

— Og saa blid og from som sin Moder, lagde Præsten til og tog hendes Haand, hvorved deres Øjne mødtes i et Blik, som gik til Hjærtedybets Bund.

— Vaartiden, baade Naturens og Menneskelivets, har mange Forventnings og Haabs Ønsker, vedblev Præsten, men Sommeren bringer ej altid Opfyldelsen af dem alle. En sildig Frostnat har ofte sat sine sørgelige Spor i baade Sommer og Høst.

— Ej vil vi ængste os med mørke Tanker nu. Gud signe vor lille Vaarblomst og give den Vækst i Naadens Sol. Og Gud signe Dig, Bodil, mit Livs lyse Vaarsol!

Tunge Tider.

Anno Domini 1660. Endelig slaar Befrielsens Time. Der sluttes Fred med Svenskerne, men Vilkaarene er haarde. Skaane er tabt, Halland og Bleking lige saa. Hr. Peder mindedes hin Dag, da han havde staaet ved sit Vindue i Helsingør og set over mod Skaane. Aldrig havde han tænkt sig, at det kunde mistes; Fæstningerne ved det smalle Sund var jo stærke, og de laa hinanden saa nær, at de i Farens Stund kunde række hinanden Haand. Det stolte Kronborg! Hvorledes var det muligt? Det maatte være, som Rygterne sagde, ved List og Løgn. Og nu var hele det skønne Land der ovre bag Sundets blaaende Bølger i Fjendehaand. Det var tungt og svært at tænke paa, man maatte tvinge sig selv til den Tanke. Vel var det saaledes bestemt i Roskilde for to Aar siden, men i Stormnattens Sejr steg Haabet som et Foraarshaab, men nu laa det knust af Virkelig-

hedens haarde Alvor. Hr. Peder sørgede. Men paa hans egen Tilværelses Himmel skulde komme flere Skyer endda.

— Mine Tanker og mine Veje er ikke eders. Derom havde han talt i Herrens Hus. Stærkt, mandigt og alvorligt havde han udlagt dette Herrens Ord ved Profeten. Og Menigheden havde lyttet, da han forklarede Ordets Sandhed ved Eksempler, som de alle forstod. Og snarlig skulde han selv komme til at opleve Ordets Sandhed. Ung var han, og stærk saa han ud, men som Æblet rødmer tidligt, naar Ormen gnaver det, saaledes blev det og med ham. Den store, stærke Mand blev syg, og ej forstod han ret, hvad det var, men han mærkede, hvorledes Sygdommen tærede paa hans Kraft. Ej kunde han faa over sit Sind at sige Bodil, hvad han tænkte derom, thi han læste hendes Ængstelse og Bekymring i hendes Blik; han trøstede hende med, at det nok snart vilde gaa hen, men ej troede han selv derpaa.

Der blev længere mellem de Dage, da han sadlede sin Hest og red ud, thi ej taalte han Ridtet saa godt mere. Hans Sind blev tungt, og han blev tavs. Af og til maatte han ligge til Sengs nogle Dage. Fru Bodil plejede ham med den Æmhed og Omhu, som kun Kærligheden ejer, og ofte sad hun ved hans Leje og talte alvorligt med ham. Hun var alvorlig bekymret for sin Hjertensven;

men han trøstede hende det bedste, han formaaede. Ej kunde han mere forrette Tjenesten i Herrens Hus paa alle de hellige Dage, men saa bistod Svogeren, Hr. Erik, ham saa ofte, han kunde.

En Bekymringens Skygge havde sænket sig over deres Lykkes Liv, og Fru Bodil blev bleg og træt. En Dag stod hun og saa paa den lille Corfits, der slumrede trygt i sin Trævugge. Da tænkte hun: Du Uskylds Barn, som hviler saa trygt her, ej formaar Du at kende noget til Livsens Bekymring og Smerte. Om Du nu skulde blive faderløs, før end Du endnu lærer ham at kende, da var det en stor Ynk. Men saa tyktes hun alligevel, at hun ej ret kunde tro, at den gode Gud kunde tillade, at sligt skulde ske. Fik vi Mennesker da kun Lykken i Eje for hastig at miste den igen? Ak, saa var det hele jo kun som et Glar, der brat kunde bryde. Hun kunde, hun vilde ikke tro det. Det var nok kun en Prøvelse, Gud satte dem paa, for at den genvundne Glæde, naar Faren var forbi, skulde vorde saa meget større. Men det var tunge Tider; hver Dag, hver Time var fyldt med Ængstelse. Og svært var det at se sin stærke Ven blive saa svag, trist var det at læse Lidelsen i hans kære Blik, tungt at se Legemsstyrken bøjet under Svagheds Aag.

Og om nu hendes stærke Ven skuldebukke under, saa var hun atter ene, og da skulde hendes

Kærligheds Varme omsættes i Savn og Længsel. Aldrig vilde hun kunne give sig hen til nogen anden med den fuldkomne Kærlighed, som hun havde givet Peder. Man elsker kun een Gang med den store, alt opfyldende Kærlighed, alt andet er kun som Lysets Skin mod Lyset selv.

Hun følte sin Afmagt i alt dette, men ud af Afmagten voksede en Beslutning om at prøve noget, der maaske var bedre end den Mikstur, den Roskilde Medicus havde hidsendt. Hendes Mand skulde have Ro, skulde ganske befries for Embedets Bekymringer, thi stadig var hans Tanker ved det, og stedse forhørte han sig om dette eller hint Kaldet angaaende.

Stille gik Fru Bodil hen og satte sig ved sin Mands Leje; varligt tog hun hans Haand i sin og sagde: Min hjerte Mand, al min Tanke er fyldt med Ønsket om at faa dig karsk igen. Og da har jeg tænkt, om ej det var bedst for dig, at her kom en Vicarius herhid, som kunde tage Kaldets Pligter paa sig, saa du ej behøvede at bekymre dig derfor; det vilde bekomme dig vel, om Du kunde være fri for slig Ængstelse, at Kaldet ej skulde blive passet vel.

— Gud velsigne dig for din kærlige Tanke, min kære Bodil, men hvorlunde skulde vi faa slig en Hjælper her ud?

— Ej skal det vorde synderlig Besvær, thi vil jeg bede Svoger

Erik sætte en Skrivelse op paa dine Vegne til Provsten og bede ham tage sig af den Sag, og er jeg forvissat om, at den gode Provst gør det gerne.

— Forstandigt som kærligt er dit Raad, saa lad det blive, som du ønsker det, hjerte Bodil.

Men ej var Pennen det Værktøj, som Fru Bodil var bedst forfaren i Brugen af; men hun vidste at raade Bod derpaa, naar det skulde være; thi skikkede hun da Bud over til Degnen og bad ham komme angaaende en vigtig Sag. Degnen kom, og Fru Bodil forklarede ham Sagen og bad ham opsætte en Skrivelse desangaaende paa hendes Vegne til Hr. Erik i Greve. Dertil var Degnen meget villig, mest af den Aarsag, at han ej turde sige Nej. Men saasom han var en ustuderet Mand, da voldte det Arbejde ham en Del Besvær. Flere Gange skrev han Brevet om og skar en ny Fjer til, ligesom han ofte pudsede Glarøjnene i sit store, røde Lommeklæde. Da Skrivelsen endelig var færdig, stod den sirlig prentet men da var den gamle Degn ogsaa træt. Fru Bodil godkendte Skrivelsen og satte med rystende Haand Hilsen til og Navn under, hvorefter Busse vandrede til Greve med Brevet og afleverede det til Præsten. Med stigende Bekymring læste Hr. Erik:

Gode Erik Mogensen.

Anlangende min Ven Peder og hans Sygdom, da maa jeg med

Smerte melde, at det kun staaer ilde til. Og har jeg da faaet den Tanke, at det kunde være godt for ham, om han kunde vorde befriet for Kaldets Pligter og Tyngsel. Og kunde dette ske, om her kom hid en Substitut eller Vikar til at passe Kaldet, saa min hjerterte Mand ej behøvede at bekymre sig derom, men eneste kunde tænke paa at blive karsk. Saa beder jeg jer da bevise mig den Venlighed at forhjælpe mig denne Sag angaaende, hvilket ske kan ved at skikke Bud til Provsten derom og bede ham antage en Studiosus, som dertil var egned, saa og villig.

Hilser eder alle.

Eders Bodil.

Hr. Erik blev bedrøvet ved at erfare, at det var saa ilde med hans Svoger, og sendte han straks Dagen derpaa Skrivelse derom til Provsten i Reerslev. Og saasom Hr. Biørn Andersen følte stort Venskab til de unge Præstefolk, da sørgede han for, at dette Ønske snarlig blev opfyldt, og Hr. Peder fik en Medhjælper.

Denne Mand var Edvard Dichmann, en ung Kandidat, født udi Malmø. Fru Bodil følte en vis Tryghed, da hun bød ham Velkommen og kunde lægge alle Kaldets Pligter paa ham; saa kunde hun ofre al sin Tid og sine Kræfter paa sin syge Mand og sin kære, lille Søn.

Da Hr. Peder saa sin Vikar træ-

de ind, sagde han: I være velkommen som min Medhjælp! I er fra Malmø. Ak, vor gode gamle danske Stad, som Fjenden tog. Svært maa det være for jer at vide eders Fædres By i Fjendehaand.

— Visselig, svarede Hr. Edvard, det er, som I siger. Da Carl Gustav holdt sit Indtog der, da var det, som skulde mit Hjerte briste. Svensken har nu Magten der, men Malmøs Hjerte hænger ved Danmark.

Meget talte de derefter sammen om Embedet og om Godtfolk, deres Sæder og Skikke, saa og deres Kristendom.

Saa led Tiden. Fru Bodil passede sin Mand, og Hr. Edvard passede Embedet. Saaledes gled Aaret ud.

Nytaarsaften sad Fru Bodil hos sin Mand; hendes Tanker var i denne Stund alvorlige, men dog noget lysere, eftersom der var indtraadt en liden Bedring for Patienten. De samtalede om Aaret, der gik, saa og om det, der nu snarlig vilde komme. Naar Sejrværket slog næste Gang, var det gamle Aar ude, og uden Stands vilde det ny glide frem.

— Gud have Lov for hver Glæde, dette Aar har bragt os, sagde Præsten. Vi fik Fred med Svensken, hvilken Glæde dog var iblandet saa megen bitter Malurt. Men saa al den Glæde, vi har haft her under vort ringe Tag. Vor lille Corfits trives jo som en Ympe Dag for Dag.

— Ja, min hjerte Ven, gensvarede Bodil, men ej heller er den Glæde ublandet, thi du er jo syg, og som saadan møder du det ny Aar.

— Sandt nok Bodil, men det forgangne Aar lærte mig at bøje mig ganske under Herrens Vilje, og jeg fyldtes med Tak for din store, rige Kærlighed. Den har været som Solstraaler, varme og lyse, for mig i Smertens Stunder saa vel som i Glædens.

— Du har og altid været Sol for mig fra den Dag, jeg saa dig første Gang. Aldrig før havde jeg kendt sligt som den Livsglæde, der da tændtes i mig.

Præsten tog hendes Haand, saa dybt paa hende og sagde: Bodil! Du har dog en Gang tilforn haft en Mand, saa har du vel ogsaa elsket ham.

Bodil rødmede let og sagde stille: Der er det, som bærer Navn af Kærlighed, men ej er det, i hvert Fald kun som en Gren deraf. Med Kærligheden til dig og med din Kærligheds Magt over mig fandt jeg det Dyb, der for mig havde Livsens Ædelsten i Eje. Og saa ren og stærk var dens Glans, at den straaledede ud til alt, hvad vi ejer til at udfylde Kærlighedens Samliv med i Ord, i Blik, i Samtanker, Følelser og Handlinger. Med saadan Kærligheds Magt og Fryd har jeg elsket dig og ingen anden!

Præsten drog hende til sig, og deres Læber mødtes i et Kærligheds Kys, der var et stærkt og

uimodsigeligt Udtryk for Sandhed, Renhed og Fryd. Og det Haandtryk, det Blik, det Smil gennem Taarer, hvori de derefter mødtes, var uden Ord saa herligt et Udtryk for Livsens højeste Lykke.

I denne frydefulde Stund var det, som om Fru Bodil ganske forglemte, at hendes Mand var bundet af Sygdom; hun frydedes ved Glansen fra Livsens Ædelsten. Men da hun atter rejste sig og skød den liden Haarlok, der saa ofte løsnede sig fra de andre, ind paa sin Plads, da vendte hun tilbage til Virkeligheden, og ved Synet af sin syge Mand, der nu atter var blevet bleg, gled der en Skygge gennem hendes Sjæl.

Den lille Corfits tog paa at græde, men det var kun i Drømme. Da hun havde puslet om ham og atter vendte sig mod sin Mands Leje, faldt Midnatsklokkens første Slag. Atter greb hun sin Vens Haand og holdt den, medens de tolv Slag rungede over Byen, og forkyndte, at just nu skiftede det gamle Aar med det ny. Da sagde hun: Min første Bøn i denne Alvorsstund skal være for Dig, min hjerte Ven, at du snart maa blive karsk og atter gaa frisk og sund til din Gerling.

— Tak, min allerkæreste Bodil. Gud Herren alene ved, hvad Aaret bringer i sit Skød, men vi vil haabe det bedste.

Det ny Aars første Time fyldtes for dem med inderlig Bøn om

naadig Hjælp og alt det, som godt er.

— — —

Nytaarsmorgen er som en Landing paa en fremmed Kyst. Fj ved vi noget om Landet uden dette, at vi der kan forvente at møde alt, saasom Glæde, Sorg, Medgang, Modgang, Lykke, Ulykke, Bekymringer, Skuffelser, Sol, Taage og Skygger, ja, selv Døden. I Lasten havde vi ved Landstigningen Haab og Ønsker, og med disse gaar vi ind i det ukendte Land.

Fru Bodil mødte det ny Aar med Haabets Forventning, saa og med svar Ængstelse. Hun vilde efter Sædvane i Herrens Hus paa denne Dag; thi om end Gud er om os alle Vegne, saa er det dog, som om vi i Guds Hus er ham nærmere; der inde er intet af alt det, der hører Dagliglivet til, og som kan tage Tankerne fangen; hellige Tanker bæres lettere frem paa dette hellige Sted. Sad hun da i Kirken i sin Stol, medens Gudstjenesten gik an; og de fleste Tanker kredsede med Bøn om dette, at hun maatte faa Lov at beholde sin Mand og faa ham karsk igen. Ham tænkte hun paa, da Messen lød, ham bad hun for under Salmetonerne og da den fremmede stod paa Prædikestolen og talte om det lille Jesusbarn, som skulde blive stor for os, ham, hvis Frelsernavn skulde være os helligt og dyrebart, og hvis Ord skulde være Lyset paa Livets Vej. Skønt og godt

talte den unge Præst derom, men der var dog ingen, der kunde tale som hendes Mand. Ak, naar skulde hun atter faa ham at høre her i Herrens Hus.

Hun hastede hjem, men maatte dog give sig Tid til at besvare alle gode Venners Spørgsmaal om, hvorledes det gik med Præsten. Kirkeværgerne fulgte med hende hjem for selv at hilse paa Præsten og frembære gode Ønsker for ham i det ny Aar.

Og dersom gode Ønsker kunde have gjort det, da havde Hr. Peder snarlig rejst sig fra sit Sygeleje, karsk og sund. Men ej blev det saaledes, thi Sygdommen tog til alt som Dagene længtes. Sorg og Bekymring sænkede sig i Fru Bodils Sind og Sjæl, thi hun saa nok nu, hvad der forestod.

Den 14. Marts fyldte Corfits to Aar, derom vidste han jo intet selv, men Forældrene vidste saa meget desto mere. Faderen bad om at faa Drengen hen til sig, han tog ham i Favn og trykkede Kys paa de smaa runde, røde Kinder, og saa sagde han: Du lille, arme Dreng! Før end Du ret faar lært at skønne, skal Du vordes faderløs, men Gud Herren er den faderløses Hjælper. Han velsigne og bevare Dig. Bodils Øjne fyldtes med Taarer, og med Suk og Smerte lagde hun Drengen tilbage i Vuggen.

Kirkens Klokker ringede til Begravelse denne Dag, og Hr. Peder bad da sin unge Vikar om at

blive i Embedsdragten, naar han kom fra Kirke og da betjene ham med den hellige Nadvere. Det blev en saare alvorlig og højtidsfuld Stund. Da Fru Bodil havde forladt Kammeret, sagde Hr. Peder: Jeg er nu beredt til Døden, og det bærer mig for, at den vil komme snart. Og bliver det da, som jeg tænker, at I faar Kaldet, og at I vil tage Bodil til Hustru, da tager jeg det Løfte af jer i denne Stund, da jeg skal tage Afsked med Jordelivet og dets Lyst, at I vil forrette Kaldet vel, og at I vil være god mod Bodil og Drengen. Bodils Hjerte er som Guld, og hun er from og blid. Og saa have I Tak for al god Hjælp!

Hr. Edvard var saa overvældet af Stundens Alvor, at han kun formaaede at svare: Tak selv igen! Gud være eders Sjæl naadig!

Godt var det, at Hr. Peder og Fru Bodil havde faaet talt ud i Nytaarsnattens stille Time. Thi i Dagene, som fulgte efter Sønnens Fødselsdag, blev Præsten meget svag, og otte Dage derefter kom hans sidste Levedag. Bodil veg ej fra Kammeret, hvor han laa. Hver Gang han slog Øjnene op og syntes at kende hende, mødtes deres Haand og Blik i Kærligheds Forstaaelse og Tak. Henad Klokken ni om Aftenen laa han stille hen. Fru Bodil puslede ved Drengen, som var urolig, og da hun atter gik hen til sin Mands Leje, drog han det sidste

Suk. Hun kastede sig med Fortvivlelsens Graad over ham og kaldte ham ved Navn; men Dødens Engel havde baaret hans Aand bort fra det jordiske, og han hørte intet.

Fru Bodil græd længe. Skønt hun havde ventet denne Stund og udmalet dens Rædsel for sin Tanke, saa formaaede hun dog ikke at fatte, at Timen nu var kommen. Alt blev mørkt og tagget om hende. Gud Herren sig forbarfne! Aa, nej, det var ej til at udholde. Hendes stoute, stærke Ven død og kold; ak, hvor ubarmhjertigt. Hvor meningsløst var Livet og dets saakaldte Lykke, naar det alt saa hastig kunde nedbrydes og forgaa! Aldrig mere skulde hun fornemme hans stærke Favntag, aldrig mere høre hans kære Røst i Hjemmet og Kirken. Øjets Glans var bristet, Haanden kold. Ak, Gud, hvad kunde man da bygge paa og lide paa i denne Jammerdal! Aa, om hun selv maatte dø i denne Stund! Livet her var jo alligevel intet værd. Hvad havde hun nu at leve for, da hun havde mistet det bedste af alt!

Hendes Sjæls Tanker var ganske nedsænkede i dette Fortvivlelsens Dyb, saa hun intet andet ænsede. Men da hørte hun, som var det langt borte fra, et lille Barns spæde Klage. Det bragte hende til at vaagne op. Det var jo Corfits. Ham havde hun da endnu. Dobbelt kær vilde han nu blive hende; paa ham

skulde hun nu lægge al sin Kærlighed og Omhu. Hun tog ham op af Vuggen, favnede ham og gav ham mange Kys. Corfits, min Dreng, Peders Dreng, min faderløse Søn, mit Hjærtebarn!

Hele Byen sørgede over den unge Præsts Død; og Kirken kunde næppe rumme alle dem, der fulgte ham til hans Hvilested. Provsten forrettede Tjenesten, og tydeligt var det at mærke, hvor bedrøvet han var, thi Hr. Peders Død var gaaet ham nær til Hjærte. For Fru Bodil tyktes Dagen og Fremtiden en tæt, graa Taage.

Tredie Gang Brud.

Det var en lun Foraarsaften lidet efter Begravelsen. Solen gyldnede Kobberhanen paa Kirkens Taarn og lyste paa Toppen af de store Træer om Præstegaarden. Pilehaven duftede sødt af de tusinde Rakler paa de tynde Grene, hvor Knopperne svulmede. Alt herude varslede det vaagnende Liv og var en sær Moedsætning til alle de Tanker om Død, som den sidste Tid havde affødt hos alle i Præstegaarden. Fru Bodil var bleg og dybt nedbøjet af Sorg; men der var noget betagende, vemodig skønt over hende trods Sorgen. Hun bar hver Dag Vaarens friske Blomster fra Haven over paa den friske Grav i Kirken, mange Taarer faldt mellem Blomsterne ned paa Graven. Næppe fire Aar havde hendes Ægteskabs Lykke varet. Disse

Aar stod nu for hendes Erindring som en solrig Sommerdag, der var endt i et Uvejr, og da dette var forbi, stod hun ene med Savnet og Sorgen. Og hvad skulde hun nu gøre? Snart skulde der tages Bestemmelse om Kaldet, og da vilde atter Spørgsmaalet komme, om hun vilde blive i Kaldet og ægte Eftermanden. Var det da ej bedre at tage Pension og rejse herfra, bort fra alle Minderne, de lyse som de mørke! Men hvor skulde hun vel rejse hen? Og vilde det ikke blive et kummerligt Liv for hende og Corfits? Altid vilde hun jo alligevel længes tilbage hertil, hvor hun havde oplevet sin største Glæde og sin bitre Sorg. Nej, saa hellere blive her, hvor hendes Tanker dog var. Godt var det, at den gode Provst intet havde talt derom endnu. Kaldet blev jo besørget, og saa tænkte han vel, at hun skulde have Ro end nogen Tid. Han havde altid været hende god og forstaaet hende saavel i Glædens som i Sorgens og Bekymringens Dage. Ak, om hun maatte have denne Sommer for sig selv og sine Minder.

Hr. Edvard sad ene i Studerekammeret. Hvad der var sket, var kommet saa uventet for ham. Da han tog herud for at hjælpe den syge Præst, havde han tænkt sig, at det kun skulde vare en kort Tid. Hr. Peder var kun seks og tredive Aar, Naturen vilde nok snarlig sejre over Sygdommen, og da vilde han ej

mere have nogen Medhjælp nødvendig. Men helt anderledes var det gaaet. Nu var Hr. Peder død, og snart skulde en anden have Kaldet — og muligvis Fru Bodil, den smukke, gode Frue. Kunde han mon selv gøre sig nogen Tanke om at blive her, saa ung som han var? Han kunde da prøve derpaa. Det maatte da være nogen Anbefaling for ham, at han i nogen Tid havde betjent Kaldet. Men end havde Provsten ej ladet høre fra sig.

Saa gik det, som Fru Bodil ønskede, at Sommeren over passede Hr. Edvard Kaldet, og hun passede Huset, Haven og Drengen. Men i Høstens Tid kom der Bud og Brev om, at nu skulde der tages en Bestemmelse. Og saasom Hr. Edvard var faldet i god Smag hos Godtfolk her, saa de meget vel kunde tænke sig at beholde ham som Præst, da indfandt Kaldsmændene sig en Dag i Præstegaarden og forhørte sig, om han var villig til at tage imod Kaldet, saa og ægte Enken, thi i saa Fald vilde der ej blive stemt paa nogen anden, om han vilde søge Kaldet. Og saasom Hr. Edvard tyktes godt om at være her, saa og svært godt kunde tænke sig at blive Fru Bodils Mand, saa meddelte han Kaldsmændene dette og føjede Tak til.

Da Kaldsmændene havde forladt Præstegaarden, opsøgte Hr. Edvard Fru Bodil i Haven. Hun sad paa en liden Bænk med Corfits paa Fanget. Hr. Edvard

meddelte hende Kaldsmændenes Ærinde angaaende Kaldet, og hvad han havde svaret, og føjede han til: Saa har jeg dernæst et Spørgsmaal til Eder, om I vil tillade mig at fremføre det i denne Stund. Saasom jeg altsaa tør forvente, at jeg vil faa den Ære at blive Eders salig Mands Efterfølger i Kaldet, saa spørger jeg Eder i denne Stund, om jeg og tør haabe og forvente, at I vil forblive her og forskønne mit Liv ved at blive min Hustru? Jeg vilde derved fange megen Glæde og føle min Lykke fuldkommen.

Fru Bodil satte Drengen ned paa Jorden, og medens han gav sig til at lege med en Kat, der laa hos og soled sig, rejste Fru Bodil sig, rakte Bejleren Haanden og sagde: Det er jo saa Landsens Skik, at Formandens Enke bliver Eftermandens Hustru. Saa er jeg da og villig til at opfylde dette Eders Ønske med Haab om, at Gud Herren vil velsigne denne min Beslutning, hvortil jeg føjer, at jeg forventer saa og beder Eder, at I vil være god mod min lille Corfits.

Ej havde Hr. Edvard nogen Sinde tilforn set Fru Bodil saa skøn som nu, og i dette Øjeblik, da deres Øjne mødtes, følte han, at en stor Lykke kom til ham. Hendes Dragt var vel enkel, men meget klædelig, og den føjede sig harmonisk om hendes skønne Legeme. Det mørkeblonde Haar var fyldigt og blødt; og pynteligt var det enkle Haarsæt,

hun sædvanlig brugte. En liden Lok af Sidehaaret løsnede sig gerne fra de andre, som yndede den at være ene, men med saa klædelig en Haandbevægelse ordnede hun den snarlig paa Plads. Hendes Aasyns Træk var rolige, regelmæssige, og Øjnene var milde og kloge. Den fyldige Barm og hendes ranke Holdning fremhævede Skønheden; og hendes beherskede Gang fuldendte Skønhedsindtrykket af en moden Kvinde i sin bedste Alder.

Længe sad de i Haven og samtalede om Livet, om dets Glæder og Sorger. Og saa blev det da besluttet, at saa snart han havde faaet Brev paa Kaldet, skulde deres Bryllup staa, thi ej var der andet at vente efter. Hr. Edvard var lykkelig og glad, Fru Bodil rolig og fattet.

Dagen derpaa gik hun til Familien i Greve Præstegaard for at meddele, hvad der nu var sket. Da hun gik gennem Haven, mindedes hun saa grant hin Sommeraften for fem Aar siden, da hun glad i Sind havde gaaet her og sunget, og da Provst Wessel var kommen og havde hørt det. Ak, hvor meget var ej sket i de fem Aar! To Mænd havde hun haft og mistet dem begge, og nu havde hun bundet sig til den tredie. Glade Dage havde hun haft, men og tunge sorgfyldte. Hun mindedes det Vers, hun havde sunget hin Aften:

Du est det evige Guddoms Liius,
det maa vi jo bekjende,

kom til os i vort Hiertes Huus,
med din Naade os optænde.

Dette var gaaet i Opfyldelse, thi gennem alt, hvad der var sket, mest dog gennem Sorgen, havde hendes Kristentro fæstnet sig.

I Greve Præstegaard var og Sorgen kommen til Huse. Erik Mogensen var faldet i en svær Sygdom, og Søster Anna var derover meget bekymret. De to Søstre vekslede kærlige Alvorsord om Liv og Død, hvorefter Fru Bodil hastede hjem til sit og sine.

Kaldsbrevet kom, og Brylluppet blev bestemt. Men ej var Tankerne imod nogen stor Festivitet, thi saasom Fru Bodils Sørgeaar ej var omme, og da Døden lurede ved Søsterens Hjem, saa var det Alvorstider. Og skete det da, at der i Oktober, den tiende, kom Sørgebud fra Greve, at den gode Erik var ved Døden afgaaet.

Men ej blev Brylluppet opsat. 18. Søndag efter Trinitatis blev hæderlig og vellært Mand, Hr. Edvard Willumsen Dichmann viet til hæderlig, dydrig, fin og gudfrygtig Matrone, Bodil Michelsdatter, salig Hr. Peder Corfitzens Efterleverske. Og blev der føjet dette til i Kirkens Bog: Gud give dem Naade, Lykke og Velsignelse og unde dem et godt Forligelsesmaal for Jesu Skyld.

Nye Tider.

Hr. Edvard Willumsen Dichmann, Sognepræst til Carlslunde og Kagstrup Sogner, var ung, lykkelig og glad. Han havde et

godt Embede, en rummelig og hyggelig Bolig med en skøn Have, og en smuk og elskelig Hustru. Dertil var han æret og yndet af Godtfolk i begge Menigheder, og alle haabede og ønskede, at han i mange Aar maatte betjene Kaldet her.

Den unge Præst var af megen Lærdom og af god Familie, saasom hans Fader havde været Borgmester udi Malmø, da den var en dansk By.

Fattigfolk havde især Aarsag til at glæde sig ved den nye Præst; thi han var en rig Mand, der gerne delte ud af sin Rigdom til dem, der led Nød. Og efter Krigens Aar var mange blevet forarmede. Hr. Edvard kendte dem alle og kom til dem. Og saasom han ogsaa var aandelig rig, saa havde han altid noget at bringe Godtfolk, naar han kom til dem i deres Hjem. Kom saa de til Gengæld flittig til Herrens Hus og hørte ham tale de hellige Ord for dem.

Hr. Edvard var glad for sin Kirke. Hver Gang han gik derind frydede han sig over den skønt udskaarne Dør, hvorpaa der stod udskaaet Anno Domini MDXXIX. Ret overfor denne Indgang var Kvindernes Dør, hvilken dog ej havde nogen særlig Sir eller Pynt. Tvært over Kirken foran Taarnet var det skønne Pulpitur eller Palads, hvilket blev baaret af en skønt udskaaet Bjælke; og Rækværket var foroven prydet med udskaarne

Dukker. Dette Pulpitur, hvorpaa Ungdommen gerne tog Plads, var gjort Anno 1609, da Hans Kyse var Præst, hvilket stod at læse deroppe. Lidet henne i Kirken ved Kvindernes Stole stod Kirkens Blok til Almisser, og nedenfor den nye Prædikestol stod de høje Stager med det ottekantede Bræt til Brudelys. Dørene for Stolene var smukt malede med rød og grøn Farve, saa og beslaaet med store Søm, og Kirken var helt rundt smukt panelet. Ret overfor Prædikestolen stod Billederne af Hans Kyse og hans anden Hustru, malet paa Træ; deres Grav var lidet henne i Gulvet ved Degnestolen. Her var og tvært over Kirken en skønt udskaaet Bjælke fra den katolske Tid; ovenpaa var Frelseren paa Korset, og Marie og Johannes derhos. I Øster var Alteret med den udskaarne Tavle, hvilken dog hartad trængte til Forbedring; og havde Hr. Edvard haft Tanker om at lade dette gøre; men saasom Tiderne var onde, saa tyktes baade han og Bodil, at det var bedre at hjælpe de arme Bønder, saa godt han formaaede. Der kom vel saa bedre Tider, da Kirken kunde faa en ny Altertavle.

Øjet kunde frydes ved at se dette skønne Kirkerum. Og det skulde da saa og formane alle, som saa' det, til at gøre Hjærtet til en skøn Bolig for Herren ved et fromt og kristeligt Levned. Dertil formanede Præsten stedse sin Menighed, og han turde tro,

at der og var mange, som stræbte derefter.

Og kom Præsten fra Kirken hjem til Præstegaarden, saa var ogsaa der meget, der kunde fryde hans Hjærte og gøre ham glad ved Livet der. Først af alt hans fromme, elskelige Hustru, der var som en Sol, der lyste og varmede overalt, hvor hun kom. De Stunder kunde vel komme, da hun faldt hen i alvorlige Tankers Vemod; men ej var det at undres over, saasom hun havde oplevet saa meget her, hvilket ej alt havde været lysteligt. Han havde jo selv set, med hvilken stor Kærlighed hun havde været bundet til Hr. Peder, saa og set hendes store Smerte ved hans Død. Og saa hastig kan ej et Menneskes Tanker og Sind vendes mod det nye, at man brat kan sige, at man fra denne eller hin Dag har glemt det, der hører Fortiden til. Men det var dog en stor Glæde for ham at mærke, at han stedse mere vandt hendes Fortrolighed og Hengivenhed, saa at hun derved aabenbarede, at hun levede med i det, som skete, og ej vedblev at have Tanker og Sind ved det, som Døden brat havde standset.

Den lille Corfitz var ham ogsaa kær, og med Glæde tog Præsten mod det Fadernavn, som den lille tildelte ham som noget af det første, han lærte at sige. Fru Bodil saa med Velbehag, hvorledes de to kom til at holde af hinanden.

Om end Hjemmets Stuer intet særligt kunde siges at mangle med Hensyn til Hygge, saa var der dog et og andet, som Edvard nok kunde ønske at ændre; men tornam han, at det ej var Bodil til Behag, da frafaldt han straks sin Beslutning derom. Mest af alt ønskede han at faa opsat en anden Ovn i Studerekammeret i Stedet for den med de sorte Kakler, som Hans Kyse havde ladet opsætte. Den var jo nu henvend fire Snese Aar gammel, og maatte det da siges, at den havde gjort sin Tjeneste. Men den Dag, da Hr. Edvard fremlagde denne Plan for sin Hustru og føjede til, at han vilde lade opsætte en endnu smukkere med grønne Kakler, da saa Fru Bodil paa ham med saa bedende et Blik, saa bedrøvet en Mine, at han nok forstod, det var hende til Mishag.

Hun sagde: Gerne maa Du flytte om paa alt her i Huset, som Dig lyster, og Du maa ændre alt, hvad Du ej synes om; men den gamle Ovn beder jeg for. Lad den staa, hvor den staa, og bliver den brøstfældig, saa lad os bøde paa den; aldrig maa den brydes ned, saa længe jeg er til Huse her.

— Min hjerte Bodil, gensvarede Præsten, Du beder for den gamle, sorte Ovn, som var den et levende Væsen, hvis Dødsdom jeg havde fældet. Ej maa vi binde vort Hjærtes Tanker saa til døde og forgængelige Ting.

— Deri har Du Ret. Ej heller

er det saaledes at forstaa, at det aleneste er Ovn, jeg holder af, men langt mere alle de Minder, der knytter sig til den.

Da Præsten end ej syntes ret at forstaa Ovnens Betydning, fortsatte Bodil: Jeg agter dig for din Lærdom, saa og for dit gode Sind. Du har lært dit i Børgernes Skole, og jeg mit i Livsens Skole, og svær kan denne Skole være. Hvad vi oplever der, prentes som Mindeblade i vor Sjæl med uslettelig Skrift.

— Det ved jeg, om end jeg er ung, Bodil, indskød Præsten.

Bodil fortsatte: Og som vi værner om Minderne, vil vi og gerne frede om de synlige Ting, hvortil Minderne blev knyttet.

— Min hjerte Bodil, sagde Præsten og tog hendes Haand, Du taler som en Filosof; og nu forstaar jeg, at den gamle Ovn lyser og varmer for dig om mange gode Minder, og da skal den og blive staaende som dine Minders Ovn.

— Tak, Edvard. Jeg vilde føle mig en fremmed her, om den Ovn kom bort. Mange lykkelige Timer har jeg haft ved den, dertil mange Alvorstimer. Til og med værner den om andres Minder fra ældre Tider.

— Ære være Minderne og Hans Kyses Ovn. Give Gud, at og vi ved den maa faa tegnet mange gode Minder i vort Livs Mindebog.

Da Præsten atter kom ind paa Studerekammeret, stod han læn-

ge og betragtede den gamle Ovn, og den forekom ham nu saa smuk som aldrig tilforn, og han tyktes, at hver eneste af Kaklerne havde sin lille Historie at fortælle. De fortalte om svundne Tiders Hygge, Fred og Fortrolighed, men ogsaa om Taarer, Lidelser og Længsler, thi alt saadant hører jo til vore Minder. Da var Hr. Edvard fast i sin Beslutning, at den Ovn skulde staa og endda behandles med sær Omhu.

Medens saaledes Kirken og Hjemmet havde saa meget skønt i Eje og gemte saa mange dyrebare Minder, saa var det ej slet saa lysteligt at se sig om i Sognene og beskue alt det, som mindede om Svenskerne og Krigen med dem; sørgelige og triste var disse Minder. Rundt om fra alle Byerne paa Hedeboegnen kom stadig Beretninger om al den Fortræd, Svenskerne havde øvet. Kirkerne var plyndret, Døre og Vinduer sønderslagne, de hellige Kar røvet. Gaarde og Huse var fordærvede, nedbrudt eller endog afbrændt. Kvæget bortført, Sæd og Halm lige saa. Ej havde Bønderne Saasæd til Markerne; mange af dem var flygtet, dog de udsatte sig for at blive hentet tilbage til Fæstegaarden og overtage den, i hvad Tilstand den end var. Landgilde og Tiende kunde ej skaffes til Veje. Nød og Jammer var der alle Vegne.

Saa stod det og ilde til her. I tre Aar havde Kirkens Regnskab ej kunnet aflægges for Lensman-

den paa Roskildeggaard, men havde man saaledes skrevet: Kirkens Tiendekorn, deraf er indeværende Aar aldeles intet annammet, mens Fjenden sig det tilvendt haver. Ej heller er nogen anden Indkomst oppebaaret eller kommet. Men saasom Kirken her havde en Beholdning af 439 Dlr. 3 Mk. og 2 Sk., saa havde man dog kunnet foretage det nødvendige ved Kirkens Vedligeholdelse og Gudstjenestens Førelse.

Det var saaledes særdeles sørgeligt med Tilstandene i Sogne- ne; og Hr. Edvard fik da god Brug for sin Hjælpsomhed, og ud af sin egen Kapital hjalp han mangan en Familie over den værste Nød, men ej kunde han overkomme at afhjælpe al Nød. Tiden led. Vinteren var forbi, og Vaaren kom paany. Familien i Præstegaarden havde stedse Forbindelse med Greve, saasom Fru Bodils Søster havde holdt Bryllup med salig Hr. Eriks Eftermand, Hr. Villads Olufsen. Der forestod nu atter en glædelig Begivenhed for Fru Bodil; og lige saa meget, som hun sammen med Hr. Peder havde ønsket, at det første Barn maatte blive en Søn, saa ønskede hun nu, at den lille Corfitz maatte faa en Søster. Ogsaa dette Ønske gik i Opfyldelse, idet Fru Bodil i Juli 1662 fødte en Datter, som snart efter blev kristnet med Navnet Karen. Da Hr. Edvard havde antegnet Daaben i Kirkens Bog, føjede han dette til: Vor Herre lade hende opvokse udi all Guds frycht og Skichelighed.

Fru Anna fra Greve bar Bar- net til Daaben, og som Faddere hidkom Faderens Familie fra Hovedstaden. Som Folk fra Byen fandt de deres Glæde i at komme ud paa Landet til slig en Fest og vorde Vidne til alle de gamle Skikkens Overholdelse ved en saadan Højtidelighed. Og alle var de optagne af den landlige Hygge, der var over Præstegaarden. Og i det skønne Højsommervejrblev Gæsterne her nogle Dage for ret at se sig om; kun Raadmand Bartholomæus Pedersen maatte snarlig tilbage til sine Forretninger i Staden.

Gæsterne umagede sig og ud til Stranden, hvor de ret frydedes over den vide Udsigt saa vel til Amagerland som til Sanct Nicolai Kirke i Kjøge og det skønne Stevns Lands lange Kystlinie. De pristie alle de unge Præstefolks Lykke og ønskede for dem, at den ret maatte blomstre og vare ved.

Aaret efter denne Sommerfest fik Corfitz og Karen en lille Broder, som i Daaben fik Navnet Willum. Da kom Hr. Edvard Herrens Ord i Hu, hvad han siger hos Profeten: Jeg vil udgyde min Velsignelse over dine Børn, at de skulle opvokse midt i Græs ligesom Pile ved Vandbækken. Ja, Gud Herren velsigne disse smaa til at vokse op under hans Naades Vinger, og Forældrene, at de maa faa Lov at leve sammen med dem.

Fru Bodil var nu fuldt optaget som Moder: Willum ved Brystet, Karen i Vuggen og Corfits trip-

pønde om i Huset. Hun selv i Kraftens Aar, og hendes Mand end kun tredive Aar. Sandelig, nu var det Livsens Højsommer.

Døden høster.

„Alt Kød er Hø, og al dets Ynde er som et Blomster paa Marken. Blomsteret falder af, thi Herrens Aande blæser derpaa.“ Saaledes skriver Profeten; og derpaa tænkte Hr. Edvard, da han en skøn Majdag 1665 fik Bud, at Degnen, Søren Busse, var ved Døden afgaaet. I seks Aar havde han været en ensom Mand, siden hans Hustru hin Februar-nat blev taget fra ham. I seks og tredive Aar havde han tro-ligen passet sit Kald. Han havde med Kirkens Klokke ringet Dagen ind og ud, havde ringet Folk til Herrens Hus, saa og med femten Klemt om Søndagen kaldet Ungdommen til Børnelærdom i Kirken. Og til dem, der ej boede i Byen, var han flittig udgaaet for at lære ogsaa dem Kristendom. Sejrværket i Kirken havde han og passet og husket at drage paa nær een Gang; dog havde han de sidste Aar formaaet Klok-keren dertil, da hans gamle Ben ej saa godt taalte den stejle Vin-deltrappe. Saa havde han villig gaaet til Nabopræsterne og Provsten med Skrivelser fra Præsten. Smaat havde han haft det, men nøjsom havde han været, og altid mild og venlig.

Fru Bodil mindedes hin Dag, da han var kommet til hende og

hendes Mand i Haven og havde fortalt dem om Svenskens Kom-me. Og nu havde hun faaet en svar Ængstelse. Ofte havde hun hørt Godtfolk tale om Dødens Varsler, men ej havde hun agtet derpaa; men Valborg Dags Af-ten, da hun kom hjem fra Byen, havde hun set et sælsomt, hvidt Dyr løbe om ved Degnens Hus og snuse til Dørene, som om det vilde ind, og samme Nat var Degnen død; da først havde hun tænkt derpaa, og nu spurgte hun sin Mand, hvad han tænkte der-om.

— Sligt skal du ej agte paa, min hjærte Bodil, sagde Præsten, — thi dersom det var Herrens Mening, at han vilde give den et Varsko, som skulde dø, da vilde det vel ske ad anden Vej; og den, som er inde i Huset, ser jo ej heller et saadant Dyr. Tænk ej saa meget paa Døden nu i vort Livs Skærsommer.

— Ofte tænker jeg paa Døden, ej er vi nogen Tid sikker for den.

— Vel sandt, min fromme Hustru, men ej skal vi ængstes for den og tænke saa meget paa den, at vi ej tør give Livets Glæde Rum i vort Hjærte.

— Er det da ej saa, at vi skal leve hver en Dag, som var den den sidste.

Præsten blev alvorlig, thi Bodil havde jo Ret, og svarede han da:

— Du fromme Kristensjæl, jo, visselig er det, som du siger.

— Min salig Fader lærte os

tidlig Ordet af David: Lær os saaledes at tælle vore Dage, at vi bekomme Visdom i Hjærtet; og ofte bad jeg den Bøn saaledes: Lær os vor Tid og vore Dages Maal, at vi og velbered kan drikke Dødsens Skaal.

— Skønne er Ordene ogsaa i den Form. Men saa behøver vi da ej heller noget andet Varsel end Døden selv; den lurder paa os hver Dag og alle Vegne; men ej kan den tage selv; thi ej en Spurv falder til Jorden uden Herrens Villie, da langt mindre et Menneske.

— Saa mødes vi da i dette, at det, der gør Livet alvorligt, er Døden.

Fru Bodil tænkte ofte dybere end sin Mand. Og for hver Gang, hun saaledes aabenbarede sin Sjæls dybe Tanker, følte han sig belært deraf. Han maatte indrømme, at om end han ofte havde talt om Dødens Alvor og Smerte, naar andre havde haft den til Gæst, saa havde han ej hidtil tænkt saa meget paa sin egen Død. Men fra denne Dag gjorde han det, og godt var det; thi og af ham blev det krævet, at han tidligt skulde forlade den Verden med dens Lyst og Glæde.

En Oktoberdag hen mod Aften blev han kaldet ud til et lidet Hus ved Stranden for at berette en Gammelmor, som var blevet meget syg. Manden, der kom til Præsten, bad saa meget tilgive, at han ej var agende, men end

havde han ej faaet nogen Hest i Stedet for den, Svenskerne tog. Præsten svarede, at det betød intet; — gaa han kun forud, da skal jeg snarlig komme efter, sagde han. Og efter at have kysset Bodil til Farvel og Børnene til Godnat, forlod Præsten snart efter Præstegaarden med Hans Kyses gyldne Kalk og Disk i Haanden.

— Jeg bier oppe, til du kommer igen, sagde Bodil.

— Tak, sagde Præsten og gik rask Porten ud og Byen ud.

Det var koldt. Vinden var imod, og en kold Regn slog ham i Ansigtet. Godt og vel naaede han dog ud til Huset, hvor han beredte den gamle. Men saasom det var lang Tid siden, Præsten havde været hos de Folk, da ønskede de, at han skulde slaa sig lidet til Ro hos dem, hvilket han ogsaa gjorde. Afsides laa Huset, Vejen til Byen var besværlig, saa det var ej hver Søndag, Folkene naaede at komme til Kirke. Men Præstens Besøg denne Aftenstund var for dem som en Gudstjeneste, og med Andagt lyttede de til, hvad han talte til dem om. Mest talte han, som rimeligt var, om Døden. Om den gamle nu skulde dø, var det ej at undres over, men de unge kunde jo og blive kaldt bort, og derfor gjaldt det om altid at være beredt dertil.

Da Præsten omsider bød Godnat, var det blevet helt mørkt. Manden i Huset fulgte derfor

Præsten et Stykke paa Vej, men da Præsten derefter sagde, at han helt vel kunde klare sig, bød Manden Guds Fred med mange Tak.

Mørket var tykt. Blæsten var taget til, Regnen lige saa; det bruste og buldrede fra Stranden; men Præsten gik trøstigt frem. Med eet syntes han, at det blev saa blødt, hvor han gik, et Par Skridt til, — og han plumpede ned i et Mosehul og stod i Vand til Brystet. I Mørket var han gaaet udenfor Stien. Det gøs i ham af det kolde Bad, og til sin Rædsel mærkede han, at Fødderne gik dybere i den bløde Tørbund. Mange Tanker fo'r som Lyn gennem hans Sjæl. Aa Gud, om han her skulde ynkelig omkomme! Bodil, om du kendte min Nød nu. Ak, du havde Ret; hver Dag kunde blive den sidste. Du vilde bie oppe, til jeg kom. Men om jeg nu aldrig kom hjem til dig!

Han raabte om Hjælp, men her var øde, ingen hørte hans Raab gennem Stormens Sus. Da begyndte han selv at arbejde. Først vilde han redde de hellige Kar, han kastede dem ind paa det faste Græsdække; dernæst søgte han selv en Græskant og var saa heldig at faa fat i en saadan; og med hartad utrolig Anstrengelse lykkedes det ham virkelig at komme op. Medens Mosevandet drev af ham, kravlede han rundt og søgte de hellige Kar, hvilke han da ogsaa fandt.

Og saa hastig, som han formaae-

de i Mørket, ilede han mod Byen og det kære Hjem. Han frøs, evnede ikke at gaa sig varm. Men Gud have Lov, at han var kommen op. Men hvorledes vilde det gaa? Om han nu skulde blive syg, da var det trist. Aa, men det var vist kun en Paamindelse, den gode Gud vilde give ham. Han ilede videre i Mørket.

Imidlertid sad Fru Bodil og biede, som hun havde lovet. Tiden led, og hun blev ængstelig over, at hendes Mand blev saa længe borte. Stormen lød saa uhyggelig, og Regnen piskede paa Skodderne. Der kom en sær Angst over hende, og med eet tyktes hun at høre et Raab om Hjælp. Hun gik til Gaarddøren og lyttede, men hun hørte kun Stormen. Aa Gud, om der alligevel var noget om Varsler og Anelser. Var hendes Mand nu i Nød, saa hjælpe Gud! Hvad skulde hun gøre! Hvor snøg Tiden sig langsomt hen! Aa, om hun snart maatte høre Trin i Gaarden!

Endelig var Præsten naaet ind i Porten og saa nu Lyset fra Studerekammeret sive ud gennem Skoddernes Sprækker. Der inde sad hans trofaste Hustru og ventede ham. Godt skulde det være at mærke hendes KærlighedsVarme, og OvnensVarme! Og godt at faa de vaade Klæder af.

Fru Bodil blev forfærdet ved at se sin vaade Mand. Hastig hentede hun tørre Klæder, alt medens hun spurgte, hvad der dog var sket.

Saa lempelig som muligt fortalte Præsten om den Livsfare, han havde været i.

— Gud have Lov, jeg har dig hjemme igen, sagde Bodil; jeg har haft en svær Ængstelse for dig. Det bares mig for, at der var ramt dig noget ondt.

Præsten gik snart efter til Sengs, og ej kom han af den igen, thi han faldt i saa svær en Sygdom efter det kolde Bad og den kolde Tur hjem.

Ny Sorg og stor Ængstelse! Thi Fru Bodil saa nok, at Præsten var meget syg, og at her var Fare paa Færde.

Fru Bodil var fortvivlet. Skulde hun nu og miste denne Mand! Hvad var det da for en tung Skæbne, at hun stedse fik en Mand for saa hastig at miste ham. Aa nej, den Tanke var ej at udholde. Hvormed havde hun forsyndet sig, at hun skulde straffes saa? Eller var det Fædrenes Synds Straf i tredie eller fjerde Led. Lige meget, hvad Aarsagen var, strengt var det. Hvifor maatte hun ej faa Stunder at frydes over Livet, som hun dog elskede! Og saa de arme smaa! Var Gud og hans Kærlighed da ej mere til? Var Gud da ogsaa død? Nej, den Tanke vilde hun skyde fra sig! Han, som er Livet selv, kan jo da ej dø. Ak, men hvad var da Meningen med det hele?

Det blev svære Dage. Lidet hjalp det, at Godtfolk i Byen ynkedes over hende og flittigt lod forhøre, hvordan det led med

Præsten. Ja, rart var det jo dog at mærke, at man havde Venner, men det ændrede jo dog ej ved Sygdommen.

Og dog jo! Gud have Lov, nu lysnede det alligevel. Hosten var ej saa haard, og Feberen tog af. En saadan Bedringsdag sagde Præsten: Min hjerte Bodil. Det er nu noget bedre med mig; men ingen ved, om det saaledes bliver ved. Har jeg nu i alle disse Smertens Dage stedse haft min Tanke ved dem, der har det værre end jeg, alle de syge og arme i disse Sogner, som har mindre af Livsens Goder og Gods. Hvad enten det da er Herrens Vilje, at jeg skal leve eller dø, da vil jeg, mens Tid er, oprette et Legatum til Gavn og Trøst for dem. Der bliver endda en god Part for Dig og de smaa. Jeg beder Dig da fly mig Papir og Pen, at jeg her kan optegne, hvad jeg har tænkt derom.

Fru Bodil bragte ham, hvad han ønskede, og skrev han da saaledes: Kiendes jeg Underskrevne Edwart Willumsen Dichman, Evangelii Tiener til Carlslund og Carlstrup Sogner, og hermed for alle vitterlig gjør, at jeg af ret vitterlig Giæld skyldig er til de Fattige i bemelte begge mine Sogner, Penge 100 Sldr., hver Daler beregnet til 64 Skilling Danske. Hvilke forneffnte 100 Sldr. jeg af en sand Christen Kiærlighed baade tilforn i min Velmagt, saa og nu i min Sygdom og tilfalden store

Svaghed haver udlovet og hermed nu udlover og til de Fattige forærer, saaledes at bemeldte 100 Sldr. skal staae paa Rente hos mig og mine Efterkommere Sogne-Præster udi Carlslund og Carlstrup, den eene efter den anden, og dend aarlig Rente deraf, nemlig 6 Sldr., skal aarligen saaledes anvendes, at derfor kjøbes Træ-Skoe, Vadmel og andet, som til de Fattiges Nødtørft behøves, eendeel ogsaa af Renten i Penge meddeeles de Sengeliggende, som intet haver at hielpe sig med. Og skal dette uddeeles imod hver Juule-Helligt til de Fattige i begge Sognerne.

Mere fik Præsten ej skrevet den Dag, eftersom han i sin Svaghed trættedes deraf. Men for hver Dag, han befandtes frisk nok dertil, skrev han videre og bestemte nøje, hvorledes man havde at forholde sig med dette Legatums rette Bestyrelse og Uddeling. Og saasom han tænkte sig, at der i Tiden fremefter kunde komme dem, som ej havde saa varmt et Hjærte for de fattige, saa skrev han videre: Og hvo, som i nogen Maade vil forkomme, forvende eller fratage de Fattige disse forskrevne Penge, den skal visselig Forbandelse af Herren overkomme.

Og da han tyktes, at han nu havde faaet skrevet alt, som nødvendigt var, saa sluttede han saaledes: Til ydermere Stadfæstelse, at saaledes af mig og mine Arvinger visselig holdes skal, haver jeg dette med egen Haand

paa min Sygeseng underskrevet.

Da han derefter rakte det underskrevne Dokument til sin Hustru, læste hun det igennem; og med taarefyldte Øjne sagde hun: Gud Herren velsigne Dig for din Omhu for de arme, og haaber jeg, at Du selv maa begynde, og mange Gange siden give de fattige denne Juleglæde.

Men end ikke een Gang fik Hr. Edvard den Glæde; thi da November kom, meldte Feberen sig med fornyet Styrke, og han led ilde. Dag og Nat vaagede Fru Bodil over ham, og det tog paa hendes Kræfter; hun havde jo ogsaa Huset og Børnene at passe. Saa skikkede hun Bud til sin Søster i Greve, og hun kom hid og var en god og trofast Hjælp.

Den sjette November oprandt med Slud og Taage. Ak, saa trist en Dag. Taage ude, Taage inde, ja, Bekymrings Taage dybt ind i Sjælen. Dødens Skygger. Præsten laa stille hen, og Fru Bodil stod hos. Hun læskede hans tørre Læber med Vand og lyttede til hans dybe Aandedrag. Han prøvede at tale, men ej formaaede hun at forstaa hans Ord, endda hun lagde Øret tæt til ham. Kun to Ord fangede hun; det var just da Aftenklokken lød fra Taarnet; han syntes at opfange den Lyd, slog Øjnene halvt op og hviskede: Bodil — — — Tak!

Saa gled Nattens lange, tunge Timer frem. Ingen af Søstrene kunde søge Hvile. Børnene sov Uskylds søde Søvn.

Midnat var forbi. Timerne sled

sig ud. Paa Bordet ved Sygesengen stod det store Timeglas, som Præsten havde medbragt fra sit Barndomshjem. Naar han havde været rask nok dertil, havde han ligget og set paa Sandet, der løb ned, og naar det var udløbet, havde han vendt Glasset. I denne Nat passede Fru Bodil Glasset. Da det var udrundet tredie Gang efter Midnat, og Kirkens Sejrværk dertil havde slaet sine tre Slag ud i den dybe Novemberrat, gav det et Vindstød i Skodderne, en kold Luftning trængte ind gennem det utætte Vindue og bøjede Bordlysets Lue til Siden.

Søstrene greb hinandens Haand og stirrede maalløse paa den syges blege Ansigt. I samme Stund gik der som et Lysskær over det, han drog et dybt Suk og var død.

Tavse stod Kvinderne; deres Øjne fyldtes med Taarer, og de mødtes i et kærligt Forstaaelsens Favntag. Længe stod de saaledes i stille Graad.

Da løsnede Fru Bodil sit Favntag, gik hen til den døde, lagde Haanden paa hans Pande og sagde med Skælv i Stemmen:

Saa skrider Tiden bort, og Graven
monne samle
 saa vel den unge som den alderne og
gamle.
 Lær os, o Gud, vor Tid og vore Dages
Maal,
 at vi og velbered kan drikke Dødsens
Skaal.

Hun sank derefter ned i en Armstol, skjulte sit Ansigt med Hænderne og græd.

Søsteren stod hos, lagde sin Haand paa Bodils Hoved og sagde blidt: Du trænger til Hvile, hjerte Søster, gaa og læg Dig, til det bliver Dag.

— Ej dages det for mig. Intet er saa mørkt som Døden, og den lurur om mig alle Vegne.

Efter Søsterens indtrængende Bønner lagde Fru Bodil sig dog; men Hvile var ej at finde, og Søvnens veg fra hende. Et Væld af Tanker bruste gennem hendes Sjæl, og hun tyktes at skulle knuses af deres Tyngde.

— — —

Ved Alterets Fod foran Knæfaldet fik Hr. Edvard sit Lejersted. Hr. Villads Olufsen fra Greveforrettede Ligtjenesten over sin Svoger. Og hans Ord maatte gaa alle til Hjerte, da han talte om Døden, der saa brat kan standse vor Gang, selv i de bedste Aar. Tungt havde Herren lagt sin Haand paa denne Kvinde, som i Dag maatte følge sin tredie Mand til Graven.

Bispens Vikar.

For tredie Gang var Fru Bodil Enke, endda der kun var hængaaet ti Aar, siden den gamle Provst hentede hende herhid. For anden Gang var liden Corfits faderløs, endda han kun var syv Aar.

Hvad gemtes vel nu bag Fremtidens taagede Slør? Hvor gik Vejen ud for Enken og de tre faderløse smaa? Atter vilde vel Kaldsmændene komme og for-

høre sig, om Enken var til Sinds at blive i Kaldet og ægte den ny Præst, hvad heller hun vilde rejse. Var der da ingen Ende paa denne Handel; for andet blev det da ikke. Kunde nogen da tro, at en Kvindes Kærlighed saaledes kan tændes og slukkes og tændes paany, ret som et Lys, der tændes og slukkes saa tit, at der tilsidst er ej mer af det tilbage?

Fru Bodil følte sig træt ved at tænke paa alt dette. Og saa kom det hende for Øre, at der ude i Byen var opstaaet et ondt Rygte, som sagde, at det vist næppe gik naturligt til i Præstegaarden med de mange Dødsfald.

Onde Øjne er der alle Vegne, og onde Øjne giver onde Tanker, og disse avler onde Ord. Og ligesom al anden Ondskab bryder disse paa og søger kun en gunstig Lejlighed til at komme ud.

Ved nordre Gade, noget tilbage, laa et gammelt Hus. Egentlig var der to Huse, men da de laa hinanden saa nær, saa havde man regnet ud, at der kunde spares en Gavl ved at bygge Husene sammen under eet Tag. Der var saa og kun een Brønd, hvoraf begge Familier drog Vand; den var i Skellet bag ved Huset. En gammel Hyld hældede sig ud over, saa at Brøndvippen ofte stødte imod dens Grene.

Her stod en Dag nogen Tid efter Hr. Edwards Død Samhusets to Kvinder, Maren og Sidse, med hver sin Spand for at drage Vand op. Da Maren fik sin Spand

op, var der en stor Tudse i den; den flød velbehagelig paa Vandet og strakte alle fire Ben ud fra sin tykke, vortede Krop.

Da Sidse saa den, sagde hun: Ej se den der! Den skulde du bære over til Præstekvinden og forhøre, om hun ej havde Brug for slig en stor, fed en.

Forfærdet slap Maren Spanden, saa en Skvalp Vand slog over hendes Træsko, hun satte sine Hænders Flader paa Hofterne, saa bestemt paa Sidse og sagde: Hvad siger du, Sidse! Præstekvinden — — bruge — — den der. Gud i Himlen sig forbarme! Du mener da vel ikke, at —.

— Jo, det mener jeg, afbrød Sidse, og den Mening er jeg vist ikke ene om.

— Hjane dog, det er forfærdeligt! Maren gik helt hen til Sidse, som i det samme satte sin Spand paa Vippens Krog, og saa hviskede hun: Det er nu ikke for det, Sidse, jeg har selv tænkt mig noget lignende i den Retning. Gud bevare min Mund, men helt rigtigt tror jeg nu ikke det er med det deroppe. Har man nogen Tid hørt, at nogen anden Kvinde i Byen har mistet saa mange Mænd her paa saa kort en Tid?

— Nej, Maren, det har man aldrig. Jeg kender ellers en, som nok kunde tykke om at faa en ny Mand, men se om en faar det.

— Men om saa var, som du mener, Sidse, saa behøver vist Præstekvinden ej at ty andre

Steder hen; der er vist Øgler og Kryb og Skab nok i Pilehaven og den sure Dam, om hun havde Brug for sligt til nogen Slags Kunster.

— Ja, hver maa jo have Lov at have sine egne Tanker, men i slig en Sag maa en jo vare sin Mund, mente Sidse og lod Spanden gaa ned i Brønden.

For at undgaa at røre ved Tudsens, slog Maren en Sjat Vand af Spanden, saa Tudsens fulgte med, og saa gik hun ind til sit.

Samtidig var der en paa den anden Side Ligusterhækken, som ogsaa gik ind. Det var Nabokonen, der ved en Hændelse var kommen til at staa ved Hækken, da de to ved Brønden havde begyndt deres Samtale. Og denne Kone havde igen en Nabo til den anden Side, og de talte og af og til sammen.

Men disse onde Tanker og forblommede Ord sivede dog kun langsomt rundt i Byen og fandt kun Trivsel i Skyggen. Men underligt var det, at ofte, naar der taltes om Fru Bodils Mænd og deres tidlige Død, saa faldt Talen saa let sammen dermed paa Hekseri og Trolddom. Og de gamle mindedes saa grant endnu den forfærdelige Tildragelse i Køge, da Huskorset var hørt op, hvorledes seksten Kvinder havde maattet lide den velfortjente Død paa Baalet for deres Hekseris Skyld. Og blandt dem var og Ole Andersens Kvinde fra Skiensved, og kunde der være en Heks

i den By, som ej var saa langt her fra, saa kunde der vel ogsaa — — nej ingen vovede alligevel næppe at tænke en saa forfærdelig Tanke helt ud, og endnu mindre at nævne Ordet sammen med Fru Bodils Navn. Men Rygtet om noget underligt og fordægtigt var dog opstaaet. Det naaede da ogsaa ind i Præstegaarden. Det var Lillepigen, der havde faaet det fortalt af Niels Madsens Kvinde, men denne Kvinde var rigtignok ogsaa saadan, at hun helst laante Øre til og bedst mindedes alt saadant, som ondt og skændeligt var; og hun fandt sin Glæde i at lade sin gode Hukommelse om saadant lyse op for andre, som ej mindedes saa grant.

Lillepigen var kommen grædende hjem og havde da maattet betro Fru Bodil Historien. Fru Bodil blegnede af Harmen; men hun indsaa ret vel, at en saadan Sag var ej for hende at røre ved; det var som at pirre op i et Bistade.

Men ej alene harmedes hun: det voldte hende bitter Sorg. Havde da disse kortsynede Mennesker ej nogen Følelse for sand Kærligheds Storhed og ægte Sorgs Smerte? Ja, saa var der dog een, som kendte Hjærtets Tanker og alt, hvad Sandhed var, og til ham satte hun sin Lid.

Der kom ingen Kaldsmænd til Fru Bodil for at spørge, hvad hun vilde. Derimod kom der Bud fra Provsten, at Kongelig Majestæt havde benaaet Sjællands Biskop,

hojærværdige Hr. Wandall, med Indtægterne af Carlsunde Præstekald for sin Livstid, imod at Biskoppen indsatte en Vikar til at bestyre Kaldet for den Løn, de maatte komme overens om.

Saa snart Fru Bodil erfarede dette, vidste hun ogsaa, at hendes Dage her var talte; hun maatte rejse herfra, hvorhen vidste hun ej endnu. For Bispens gjaldt det jo om at faa saa megen Indtægt af Kaldet som muligt, hvisaarsag den billigste Forpagter vilde blive antaget; og en saadan Overenskomst kunde jo ændres, og en anden Mand komme i Stedet. Ej var her da blivende Sted for hende.

Næppe var en Maaned af hendes Enkestand forløbet, da Bispens Vikar og Forpagter kom hid, og Fru Bodil beredte sig til at bryde op. I Studerekammeret nær den gamle Ovn var ophængt saa stort og skønt et Maleri af hendes sidste Mand, saa og af hende selv og Børnene, alle i fuld Legems Status. En Ven af hendes Mand havde malet det, da han var paa Besøg i Præstegaarden. Ugørligt var det for hende at medtage et saa stort Billede, hvorfor hun forhørte sig hos Kirkeværgerne Laurids Michelsen og Niels Jensen, om de forment, at Menigheden var til Sinds at have det i Kirken til Amindelse. Og svarede de, at hele Menigheden vilde vide den gode Frue saa megen Tak for en saadan Gave; en Pryd vilde det

være for Kirken, og en Glæde for Godtfolk at se den gode Hr. Edwards Kontrafej og derved saa grant mindes alt det gode, han havde øvet her i Sognet, endog i sin Død, da han gav Legatet til de fattige. Og lige saa kært vilde Fruens Kontrafej være dem.

Saa bar da Mændene det store malede Lærred over i Herrens Hus og slog det op paa Kirkens Væg, hvor og Hr. Hans Kyses Kontrafej var at se. Med Vemod stod Fru Bodil i Kirkens Gang og saa paa Billedet saa og paa sine tre Mænds Grave. Med sænket Blik gik hun saa langsomt og stille Kirken ud. Det gav Lyd i Kirkens Hvælv, da den tunge Kirkedør faldt til efter hende. Hun følte, at nu var Kirken for hende en egen Helligdom; derinde gemtes Livsens dyreste Minder under Gravenes tunge Dække. Nu skulde hun forlade disse Steder, hvor Minderne var blevet til. Tanken derom kastede Skygger i hendes Sjæl, og hendes Sind blev tungt.

Da hun kom til Kirkegaardslaagen, tog Aftenklokken paa at ringe Dagen ud. Da klang det i hendes Sjæl:

Den liuse Dag forgangen er,
og Natten hun hænger os paa.
O Jesu Christe, Herre kær,
Du altid hos os bliffve maa!

Stille gik hun ind i sine Stuer, tog Børnene i Favn og gav dem Kærligheds Kys.

— — —

En snehvid Dag ind under Jul holdt Niels Jensen med sin Vogn foran Præstegaardens Husdør. Mange af Byens Folk var kommet hid for at hilse af med den gode Fru Bodil.

Kvinderne stod i Klynge med Hænderne under Forklædet. Af og til førte de en Snip af Forklædet op til Øjnene for at bortviske en Vemodstaare.

Fru Bodils sidste Gang i Huset var til Studerekammeret, hvor hun længe betragtede den gamle Ovn. Saa tog hun Corfits ved Haanden og Karen paa Armen. Køkkenpigen fulgte efter med Willum. Alle Kvinderne i Gaarden kom hen og nejede og gav Haand til Afsked. Og da Vognen kørte Porten ud, stod Bymændene med Huen i Haanden.

Saa agede Fru Bodil Byen ud. Julens hellige Fest fejrede hun hos Søster Anna og hendes Mand i Greve Præstegaard.

Saa skrider Tiden bort —

Højærværdige Hr. Biskop Wandall er ved Døden afgaaet, og hans Vikar, Hr. Hans Olufsen, har faaet Brev paa Kaldet som Sognepræst. Ved Mikkelsdag Anno 1676 sidder Præsten i sit Studerekammer. Han er ene, og ene lever han Livet her; hans Hu har ej endnu været vendt mod Ægteskabets Fryd. Han ser sig om. Enkel og tarvelig er Rumets Udstyrelse, Væggene skæve; alt i Huset er noget forfaldent; men det er da ogsaa nær ved hundrede Aar siden, at salig

Hans Kyse byggede Præstegaarden op. Skønt kunde det være, om man kunde faa en ny Bolig nu, men derpaa er ej at tænke, og det gamle har jo og sin Hygge og gemmer saa mange Minder om Slægter, der kom og gik.

Hans Øje falder paa den gamle Ovn, den han stedse har syntes var saa hyggelig som den stod der i sin ærværdige Ælde. Han tænkte paa, hvad den kunde fortælle, om den fik Mæle. Meget huslig Lykke havde den sikkert været Vidne til, mangen fortrolig Samtale i Glæde og Sorg. Halvhøjt fremsagde han disse Linier, som just faldt ham ind:

Her har Du staaet i hundrede Aar,
skærmet mod Vinterens frosthaarde
Dage.

Slægterne skifted', men end Du her
staaer
værner om Hundrearsminder saa
fage;

Minder om Hjemlivets Lykke og Fryd,
fredfyldte Timer ved Malmklokkes
Lyd.

— Nattens stille Timer gled hen over By og Land. Alle Lys var forlængst slukket i Præstegaarden. Da vaagnede Præsten ved et eget Lysskær, der flammede paa Vinduets Gardin. Hastig stod han op og slog Gardinet til Side, og med Forfærdelse saa han, at Ildsluer slog ud fra Længen ud mod Gaden. Der ovre gemtes Aarets Høst, som var bjerget saa vel i Hus, hvilket havde været ham til saa megen Glæde.

Hastig kom han ud og løb over til Fæhuset for at slippe Kreatu-

rerne løs. De havde alt mærket Faren og brølede utaalmodigt og ængsteligt. I det samme hørte han Klemten fra Kirketaarnet, hvilket var ham den Trøst, at der snart vilde komme Folk. Degnen, Henrik Hansen, var kommen silde hjem og var ej kommen til Ro, da han saa Ilden i Præstegaarden; da var han hastig ilet op i Kirketaarnet og begyndte at klemte. Ej varede det heller længe, før Folk strømmede til; men som Vinden var af Sydvest, sprang Ilden hastig over til de andre Længer i den sammenbyggede Gaard. Intet kunde man da udrette for at slukke Ilden, og hele Præstegaarden afbrændte. Da Taget paa Vaaningshuset faldt, styrtede den nordre Væg om og knuste den gamle Ovn. Der laa den med alle sine Minder begravet i den rygende Ruin. Og med Ler og Grus spredtes den i Stumper og Stykker, da man senere ryddede op i Tomten. Reddet fra Ødelæggelsen blev dog Kirkens Bog og Hans Kyses gyldne Kalk og Disk.

Saa fik Præsten, hastigere end han havde ventet, dog en ny Bøllig. Men hvorledes Ilden var opstaaet, vidste ingen. Ej kunde Præsten dog stedste frydes ved Ensømheden her; og gik hans Tanker ofte til hans Fødeby, Roskilde, hvor hans Fader havde været Præst, saa og til Organistens Datter, Jomfru Barbara, som han tyktes godt om, og hende hjemførte han som sin Brud.

Men allerede tre Aar derefter

sad Fru Barbara som Enke her med en liden Datter i Vuggen og et Barn i Vente. Ligesom forhen Fru Bodil, søgte nu og Fru Barbara til Greve Præstegaard, saasom hendes salig Mand var Brøder til Hr. Villads, som nu var Herredets Provst.

En skøn Sommerdag Anno 1686 sad Carlsunde ny Præst, Hr. Laurids Bagge, i Præstegaardens Have og frydede sig over al den Skønhed, der omgav ham. Himlen var høj og klar, og i den varme Sommerluft kredsede Svalerne paa deres lette Vinger, alt medens de kvidrede saa glade. Havens Blomster duftede sødt, og i Dammen søgte Fiskene til Overfladen, hvor Vandet var soivarmt. Paa Kirkens Tag stod Storcken, og fra dens Rede knejsede Hovederne af de store Unger.

Der lyder Rumlen af en Vogn paa Gaden, og snart efter er Vognen i Præstens Gaard, og to Kvinder stiger ned fra den højryggede Agestol. Den ældre har svagt graasprængt Haar; hendes Ansigtstræk er rolige, og et eget Træk om den velformede Mund, saa og hendes Blik røber, at hun er en Kvinde, der har prøvet mangt og meget i Livsens Skole. Hendes Holdning er rank, og der er noget behersket i hendes Gang, da hun gaar Brønden forbi over mod Præstens Dør. Den unge Kvinde, der følger hende, er hendes Datter, hvilket tydelig ses saavel af Ansigtets Træk som af Legemets Status og hendes hele Fremtræden.

Disse to Kvinder er Fru Bodil og hendes Datter Karen. Præsten, som just var kommen ind fra Haven, gik Kvinderne i Møde og bød dem ind i Studerekamret.

Fru Bodil sagde: Hr. Pastoren har tænkelig hørt Tale om Bodil Michelsdatter, som forhen boede her i den gamle Præstegaard; det var i Svenskekrigens Dage.

— Visselig, svarede Præsten, derom har jeg hørt og hører stedse; thi Mindet om den gode Fru Bodil, saa og om hendes tunge Lod, paa saa stakket en Tid at maatte miste tre kærlige Ægtemænd, er lyslevende hos Godtfolk her endnu.

Fru Bodil fornam de frembrydende Taarers Varme, men og i det samme, at en liden Lok af Haaret havde løst sig, hvorfor hun hastig ordnede den ind, hvorved det lykkedes hende at skjule sine Taarer for Præsten, der i det samme satte Stole frem til Gæsterne.

— Saa krank en Skæbne, gensvarede Fru Bodil, ja, men saa fandt hun og her Livsens højeste Lykke, om end den hastig var forbi.

— Forlad mig, I er da ikke —?

— Jo, Hr. Pastor, mig var det, som for hengangne tyve Aar siden med Sorg i Sind maatte forlade dette Sted. Men meget er her ændret, næppe genkender jeg det igen, alt er af nyt, og Fru Bodil vendte sig mod Ovnens med de svære grønne Kakler, — her er og kommen en ny Ovn. Hvor er den gamle?

— Bor I saa langt herfra, at I ej har erfaret, at den gamle Præstegaard blev lagt øde ved Ilden; og dengang knustes Hans Kyses gamle Ovn og gjordes til intet.

— Hinsides Næstved er nu mit Hjem, og ej har jeg erfaret det, I siger.

Ved at høre om Ovnens var det, som om nogen brutalt var traadt ind i hendes Minders Blomstehave og havde nedtraadt de fine Blomster. For sig selv gentog hun: Knust og lagt øde! Hun faldt i Tanker, men da tog Datteren hendes Haand og sagde blidt: Min hjerte Moder!

Atter besindede Fru Bodil sig, og som om intet var hændet, sagde hun: Min Datter og jeg er kommet hid i Dag for at bede om Tilladelse til at lade en liden Tavle ophænge i Kirken til Amindelse om det, I nævnedes før. I vil forstaa, at mine Tanker ofte dvæler her paa disse Steder, hvor jeg oplevede det største i mit Liv. Saa vilde jeg gerne sætte et synligt Minde derom.

— Hjertens gerne, Fru Bodil; og da mener jeg, at den Tavle skal opsættes ved Siden af det store Billede, I alt har skænket til Kirken. Ej har jert Udseende forandret sig meget. Billedet derovre ligner jer end.

Fru Bodil smilede svagt og sagde: Ej skal I smigre mig dermed. Vi er alle under Forkrænkeli ghedens strenge Lov.

Fru Bodils Kusk bar Tavlen over i Herrens Hus. Præsten

fulgte selv med og lukkede Dørene op.

Over den ny Skriftestol ved Siden af det store, skønne Maleri blev den smukt malede Tavle op-hængt. Fru Bodil betragtede med Vemod sin Mands og Børnenes Billeder. Datterens Øjne skiftede hastig om til alle Kontrafejerne som til alt andet, der var at se i Kirken. Og alt imens læste Præsten Tavlens Ordlyd.

„De tre Hæderlige Mænd, Alle Sognepræster Her til Steden, Her Matths Johansøn, Vessell, som døde Anno 1657, Var Sognepræst i 38 Aar Oc Provst i 13 Aar, Her Peder Corfidtzøn, be-tiente steden Paa fierde Aar, oc Døde Anno 1661. Her Efvvert Willumsen Dichmann, Døde Anno 1666, i sit Embedis siette Aar, Alders 34. Till en Kierlig oc Christelig ihukommelse Er den-ne Tavfle opsæt oc Bekostet Aff Samptlig Deris Effter Lefverske Boeld Michels Datter Anno 1686.

Saa skrider tiden bort, oc grafven
 monne samle
 saa vel dend unge, som dend Alderne
 oc gamle,
 lær os, o Gud, vor tid oc vore Dags
 Maal,
 at vi oc velbereed Kand dricke Dødsens
 skaal.

Præsten vendte sig mod Fru Bodil og sagde: En saare dejlig Tavle er det, og saa skönt et Minde har I dermed sat eders salige afgangne Mænd. Ja, Dødsens Skaal skal vi jo alle drikke.

Da Præsten fornam, at Kvinde-derne kunde ønske at dvæle lidet længere i deres Minders Hus, lod han dem ene.

Fru Bodil gik fra Grav til Grav og læste Indskrifterne paa dem alle, alt mens store Taarer faldt som Perler i Støvet paa Gravstene-ene i Gulvet. Hun genkaldte i Erindringen alt, hvad hun forhen havde oplevet her i Kirken og ovre i Præstegaarden. For en Stund var Tanken om Nutiden fjernet fra hendes Bevidsthed, og hun oplevede i disse Øjeblikke at se en Række Billeder drage gennem Sjælen, alle i en forklarende Glans, saa at kun det, der havde blivende Værd, nu fik Liv for hende. Og alt samlede sig i et afklaret Hele, der sænkede sig i hendes Sjæls Dyb som noget kært og umisteligt.

Hun vakttes af denne Minde-drøm ved, at Datteren stod ved hendes Side, tog hendes Haand og spurgte: Moder min, ligner dette Kontrafej min salig Fader?

— Ja, mit Barn, det ligner os alle helt vel, som vi var den Gang; men det er jo nu saa længe siden.

Tavse gik de Kirken ud, langsomt, stille. Ved Døren vendte Fru Bodil sig, saa Kirken op med saa langt, saa dvælende et Blik og sagde: Saa skrider Tiden bort, og Graven monne samle.

Lidet efter rullede Vognen med Fru Bodil og hendes Datter over Præstens Vad Byen ud.